Nr	Status	Gemeente	Zienswijze op concept IRP	Verwerking	Verantwoording
1	Zienswijze	Bunnik	Geachte heer Verschuure en heer Jansen, Wij hebben met interesse kennisgenomen van de conceptversie van het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) van de regio U16. Wij spreken waardering uit voor het samenbrengen van veel ambities in een afgewogen ruimtelijke visie op onze regio.	Behoeft geen beantwoording	
2	Zienswijze	Bunnik	Integrale afweging van de ruimtelijke koers Het IRP geeft een goede gelegenheid om een belangrijk punt te onderstrepen: de integraliteit van opgaves waarvoor wij in onze gemeente en regio staan. Wat ons betreft behoeft het IRP hierop nog aanvullingen. Woningbouw, groen, recreatie, mobiliteit, energietransitie en economie moeten immers allemaal gebeuren in een beperkte ruimte. Dat vereist een zorgvuldige afweging, die wat ons betreft op hoofdlijnen eerst moet gebeuren in onze gemeente. In die afweging spelen voor ons ook brede welvaart en aspecten van leefbaarheid zoals luchtkwaliteit en biodiversiteit. Dat proces gaat de Bunnikse samenleving in tijdens het opstellen van de Omgevingsvisie, die momenteel in wording is. Dit IRP, met visualisatie en denkrichtingen, kan dienen als een "praatplaat" of een 'discussiestuk' in dit proces en is daarmee niet een leidend principe. Wij staan als gemeente welwillend tegenover een handreiking naar de regio wat betreft de behoefte aan woningbouw, zie de plannen voor Odijk West en het Stationsgebied. Bovendien heeft onze Raad op 9 juli 2020 via een motie het College opgeroepen de participatie van de bevolking fluks ter hand te nemen. Voordat deze participatie tot een goed einde is gebracht, is een zienswijze op aspecten die daar nog worden afgewogen nog voorbarig.		Kennis genomen van zienswijze
3	Zienswijze	Bunnik	Groen en Landschap De gemeenteraad is tevreden met de uitwerking van groen en landschap in het IRP en het uitgangspunt dat de ontwikkeling van groen en landschap gelijk opgaat met de andere opgaven. Het financieringsaspect ontbreekt nu nog in het concept IRP, maar we zijn blij dat dit in het vervolg van het IRP verder wordt uitgewerkt.	Behoeft geen verwerking	Behoeft geen beantwoording
4	Zienswijze	Bunnik	Natuurinclusief bouwen Voorts willen we u nog wijzen op de motie Natuurinclusief Bouwen in het REP, die is aangenomen in onze raad in juli 2020. Wij vinden het van essentieel belang dat nieuwe woonwijken natuurinclusief gebouwd worden; zo hebben wij dit ook opgenomen in het Integrale Programma van Eisen van Odijk West/ Kersenweide.	Behoeft geen verwerking	Natuurinclusief bouwen is ook in het IRP uitgangspunt. U vindt dat o.a. terug in perspectief 1 en redeneerlijn 1
5	Zienswijze	Bunnik	Wonen in relatie tot (auto)mobiliteit De gemeenteraad constateert dat de regio onze gemeente ziet als een plek voor toekomstige woningbouw, met name rondom knooppunt station Bunnik. Onze gemeenteraad is op de locatie ten zuiden van de A12 nog niet toegekomen aan de meningsvorming, de communicatie met de inwoners en de ruimtelijke afweging die met deze grote opgave samenhangt. Het gesprek in onze eigen samenleving is nog niet gevoerd en wij kunnen dan ook nog geen bevestiging geven of deze ruimtelijke koers de juiste is. Wij vragen de regio daarom om geduld ten aanzien van het commitment dat Bunnik geeft op het gebied van woningbouwontwikkeling, wat niet wil zeggen dat wij de behoefte van de regio niet onderkennen.	Geen verwerking in IRP	Het stationsgebied van Bunnik kent door haar ligging en OV-ontsluiting een grote potentie om een bijdrage te leveren aan de regionale opgave voor zowel wonen als werken. Het IRP is echter adaptief en kent een horizon tot 2040. Een zorgvuldig lokaal proces is van belang om tot een gedragen ontwikkeling te komen.
6	Zienswijze	Bunnik	Odijk West/ Kersenweide en omlegging N229 Omdat wij hebben gekozen voor een groei van ons inwoneraantal in Odijk west/ Kersenweide, is een oplossing vereist voor de mobiliteitsknelpunten op de A12 en de provinciale wegen in het Kromme Rijngebied waarbij de verlegging van de N229 naar De Limesbaan en de volledige aansluiting van De Limesbaan op de A12 essentieel is. Niet alleen voor Bunnik, maar ook voor de gemeenten Houten en Wijk bij Duurstede. Aangezien dit buiten onze invloedssfeer ligt, zijn concrete afspraken met de provincie en het Rijk c.q. Rijkswaterstaat noodzakelijk om deze mobiliteitsknelpunten op te lossen.		De knelpunten in automobiliteit rond Odijk en Bunnik zijn deels van kwalitatieve aard (doorsnijding) en deels van verkeerskundige aard, waarbij het werkelijke knelpunt eerder zit op de A12. De loop van de N229 en de aansluiting van de Limesbaan is in het IRP benoemd als onderwerp van onderzoek in relatie tot de verstedelijking van de regiopoort Bunnik. Hiervoor zal inderdaad samenwerking gezocht moeten worden met Rijkswaterstaat, de Provincie en andere stakeholders. Dit zal in de vervolgfase van het IRP verder worden opgepakt.
7	Zienswijze	Bunnik	Mobiliteit In het concept IRP wordt ingezet op een schaalsprong in OV en fiets. Daarbij is station Bunnik aangemerkt als een van de regioknooppunten om deze regio duurzaam bereikbaar te houden. Dit sluit goed aan op onze ambities en plannen voor de stationsomgeving Bunnik.		Behoeft geen beantwoording
8	Zienswijze	Bunnik	Versterken regionale ov-verbindingen Naast deze grootschalige ov-verbeteringen is het ook noodzakelijk om juist de (kleinere) ov-dwarsverbindingen voor woon-werkverkeer of familiebezoek tussen steden en dorpen rondom de stad Utrecht te verbeteren. De verbinding vanuit deze plaatsen via regionale OV-knooppunten kost voor deze inwoners juist veel meer tijd dan een rechtstreekse verbinding. Het alternatief lonkt: de auto. Wij roepen daarom op tot het realiseren van een groter wiel met spaken. De situatie rond de gelijkvloerse kruising van het spoor met de Schoudermantel in de kern Bunnik vraagt daarbij om aandacht. Ook is er behoefte aan duidelijkheid rond een mogelijke verdubbeling van dit traject.	In verschillende zienswijzen wordt meer aandacht gevraagd voor 'dwarsverbanden' in het OV systeem die rechtstreekse verbindingen creëren tussen kernen, zoals de vaak genoemde OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein. Voor het verwerken van OV-verbindingen in het IRP sluiten wij aan op het Toekomstbeeld OV. In die argumentatie spelen het (beperkte) budget voor OV-exploitatie in combinatie met het afwegen van de vervoerswaarde van gewenste OV-lijnen een grote rol. Bovendien is het van belang dat gewenste verbeteringen aan relatief 'dikke' verbindingen als de OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein, hoewel op korte termijn niet levensvatbaar, voor de langere termijn wel op het lijstje blijven staan als mogelijke netwerkverbeteringen. Tot slot geldt, zie het Regionaal Mobiliteitsprogramma, dat de regio inzet op verduurzaming van de mobiliteit door middel van een zogenaamde mobiliteitstransitie; die transitie komt tot stilstand als de pot geld voor OV-exploitatie op termijn niet groter wordt, want de gewenste extra OV-passagiers kosten hoe dan ook geld.	Voor de ontwikkeling van het OV netwerk baseren we ons in de regio op het regionale Toekomstbeeld OV. De OV-corridors die in dat document genoemd staan werken we samen met de provincie uit tot OV-lijnen van hoge kwaliteit (vwb snelheid en frequentie) naar alle windrichtingen van de regio. Hoge OV-kwaliteit is alleen mogelijk tussen plekken met hoge concentraties van wonen en/of werken; we hebben er als overheden belang bij om de buslijnen zo vol mogelijk te laten rijden om belastinggeld effectief te spenderen. Voor vervoer naar kleine kernen en verbindingen tussen middelgrote kernen geldt dat ze zelfstandig geen hoge OV-kwaliteit kunnen genereren en daarom richt de visievorming in de regio zich op het aantakken van kernen op plekken (regiopoorten, multimodale hubs) met hoge OV-kwaliteit om een goede ketenreis mogelijk te maken.
9	Zienswijze	Bunnik	Energie Bunnik wil klimaatneutraal worden in 2040. De energie-opgave is nog onvoldoende uitgewerkt/gedekt in het concept IRP. Het opwekken van duurzame energie moet dus nog ingepast worden in de schaarse ruimte, waar ook woningbouw, groen, mobiliteit en recreatie moeten worden ingepast. Dat kan niet zonder een integrale benadering, waarbij zoekgebieden moeten worden aangewezen voor energieopwek. Onze gemeente is nog bezig met dit proces waarbij tijdelijkheid, integraliteit en dubbelgebruik van energielandschappen een rol spelen.	RES 1.0 is geïntegreerd in het IRP.	Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geïntegreerd in het IRP.
10	Zienswijze	Bunnik	Wij wensen u veel succes met de verwerking van de zienswijzereacties van de raden en kijken uit naar het definitieve IRP. Met vriendelijke groet, Burgemeester van de gemeente Bunnik, [redacted] griffier, R. van Bennekom [redacted] H. Khairouni		Behoeft geen beantwoording
11	Zienswijze	De Bilt	Geachte heren Verschuure en Jansen, Op 27 mei jl. heeft de gemeenteraad van de gemeente De Bilt het concept Integraal Ruimtelijke Perspectief (IRP) van het REP behandeld en hebben we onze zienswijze bepaald. We herkennen ons voor het overgrote deel in dit IRP en we zijn content dat er met het IRP een gezamenlijk regionaal toekomstperspectief is ontwikkeld om nu en in de toekomst de groei op een gezonde en duurzame wijze op te vangen. Een perspectief waarin ook onze regionale inbreng zoals verwoord in ons Position Paper goed is meegenomen. Middels deze zienswijze vragen we aandacht voor alternatieven voor de tramverbinding USP-Zeist en voor de participatie. Op deze punten verwachten wij dat er stappen worden gemaakt, waardoor we besluitvorming van het definitieve IRP dit najaar met vertrouwen tegemoet kunnen zien.		Behoeft geen beantwoording

12	Zienswijze	De Bilt	Alternatieven voor tramverbinding USP-Zeist Zoals bekend maken wij ons zorgen over de ecologische en landschappelijke inpasbaarheid van het doortrekken van een tramverbinding vanaf het USP naar Zeist. Aantasting van het landgoed Oostbroek is voor onze gemeente niet acceptabel. Daarnaast verwachten wij een verslechtering van de OV bereikbaarheid van de zuidkant van De Bilt door het schrappen van buslijnen om de tramverbinding mogelijk te maken. Het perspectief voor het kunnen realiseren van dit deel van de tramlijn is beperkt. Dit wordt ook duidelijk uit de deelstudie HOV-USP dat in het kader van het Bestuurlijk Overleg MIRT is uitgevoerd. Het nieuws na het uitkomen van dit concept IRP REP dat vanuit het Groeifonds (vooralsnog) geen bijdrage wordt geleverd heeft dit perspectief verder verslechterd. Een belangrijk kritiekpunt uit de negatieve beoordeling van de Utrechtse propositie, in het kader van het landelijk Groeifonds, is dat deze tekort schiet op aantoonbaarheid van efficiëntie (meest geëigende oplossing, sobere en doelmatige vormgeving). We zijn van mening dat er serieus gekeken moet worden naar een soberder alternatief pakket aan maatregelen voor het verbeteren van de bereikbaarheid van het USP en de de Noordoost kant van Utrecht. Een pakket dat meer uit gaat van de bestaande infrastructuur en de ecologische en landschappelijke inpasbaarheid. Opties daarvoor kunnen zijn een HOV-busbaan over de Universiteitsweg, Utrechtseweg en Amersfoortseweg als alternatief voor de trambaan naar Zeist-Noord en meer inzetten op het gebruik van station Bilthoven voor een deel van de OV ontsluiting van het USP (Bilthoven en Utrecht). Ons voorstel is om gezamenlijk met de regio en de provincie ook de alternatieven beter in beeld te brengen om zo te komen tot een goed en uitvoerbaar OV bereikbaarheidspakket voor de Noordoostkant van Utrecht en het USP en daarbij nadrukkelijk de netwerksamenhang en de Ladder van Verdaas te betrekken.	Voor de OV-netwerkontwikkeling in dit deelgebied geldt dat provincie en belanghebbende gemeenten nog geen duidelijke richting hebben gekozen voor de toekomstige ontwikkeling van het gehele OV-netwerk en specifiek de mogelijkheden, modaliteit en routering van een HOV-corridor. Voor een dergelijke ingreep geldt dat een zorgvuldige afweging van factoren als inpasbaarheid, betaalbaarheid en reistijdwinst leiden tot een toekomstige afweging waarbij het belangrijkste doel is dat de extra investering in HOV ondersteunend moet zijn aan de groei van wonen en werk in het deelgebied. Samen met de provincie zullen wij in vervolgonderzoek voor diverse mogelijke ingrepen in het ov-systeem de brede netwerkeffecten aan de oostkant van de stad Utrecht in beeld brengen, waarbij ook onderstaande specifieke opgaven in beeld worden gebracht: • Ov-as Bilthoven – USP versnellen, eventueel met deels vrijliggende infrastructuur op de Soestdijkseweg. Hierbij hoort ook het toekomstbestendig maken busstation Bilthoven. • Zeist – De Bilt – Utrecht Centrum blijft een goede busverbinding over de Utrechtseweg. De in de IRP kaarten opgenomen lijn is nadrukkelijk indicatief bedoeld.	Een HOV- of zelfs lightrailverbinding tussen USP en Zeist west/noord (en eventueel zelfs door naar Amersfoort) is een stevige ingreep in het bestaande regionale OV-netwerk. Voor een dergelijke ingreep geldt dat een zorgvuldige afweging van factoren als reistijdwinst, ontwikkeling vervoersvraag en inpassing leiden tot een afweging van plussen en minnen waarbij vooral van belang is hoe het toekomstige OV netwerk aansluit bij bestaande en toekomstige verstedelijkingslocaties. Samen met de provincie zullen wij in vervolonderzoek de brede netwerkeffecten aan de Oostkant van de stad Utrecht voor diverse mogelijke ingrepen in het OV-systeem in beeld brengen.
13	Zienswijze	De Bilt	Regionale participatie belanghebbenden en participatie in de omgevingsvisie We constateren dat de inbreng van regionale belanghebbenden bij dit concept IRP helaas nog beperkt is. We verwachten dat deze inbreng veel steviger aan bod komt in het IRP, dat in september voor definitieve besluitvorming van het IRP wordt voorgelegd aan de raden. Op dit moment loopt in onze gemeente een drietal grote participatietrajecten met betrekking tot samenwerken aan wonen, opwekken energie en de lokale omgevingsvisie waarin deze trajecten een plaats krijgen. Uit deze trajecten zullen wijzigingen voor het ruimtelijke beleid van de gemeente naar voren komen die mogelijk ook een regionaal effect hebben. De lokale participatie binnen ons traject van de omgevingsvisie is dus nadrukkelijk gaande.		In de totstandkoming van het IRP is er voor regionale stakeholders gelegenheid geweest input te leveren tijdens twee participatiebijeenkomsten. De input die daarin is geleverd is in het definitieve IRP verwerkt.
14	Zienswijze	De Bilt	Zoals verwoord door de U10 is de status van het IRP dat dit document na vaststelling in de gemeenteraden gezien wordt als een afspraak waarbij gemeenten met behoud van de eigen publiekrechtelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van bijvoorbeeld gemeentelijke omgevingsplannen, afspreken de ambities en doelen van het IRP naar vermogen te helpen realiseren. Deze lijn kunnen we onderschrijven en we zien het belang van de vaststelling van dit document voor de gezamenlijke lobby naar Rijk en provincie. We willen daarbij wel het voorbehoud maken dat we het IRP als tussenstap zien, waarbij het mogelijk is dat nieuwe elementen die voortkomen uit onze lokale participatietrajecten in de programmeringsfase van het REP aanbod zullen komen. Dit vraagt om een adaptief karakter van dit IRP.		De uitvoering van het IRP kent inderdaad een adaptief karakter. De bevoegdheid voor planologische procedures ligt uiteindelijk bij de gemeenten en daarbij horen ook lokale participatietrajecten die kunnen zorgen voor nieuwe inzichten.
15	Zienswijze	De Bilt	Wij wensen u veel succes in het zetten van de nodige stappen om te komen tot een definitief IRP van het REP. Namens het college van burgemeester en wethouders van De Bilt, Hoogachtend, College van burgemeester en wethouders van de gemeente De Bilt, de secretaris, de burgemeester, drs. R. van Netten mr. S.C.C.M. Potters		Behoeft geen beantwoording
16	Zienswijze	De Ronde Venen	Geachte heren Verschuure en Jansen, De regio staat voor grote ruimtelijke opgaven die om een regionale aanpak vragen. In dat kader werken we samen met de 16 gemeenten in de regio Utrecht om tot een Ruimtelijk Economisch Programma te komen. In de huidige fase 3 leidt dit tot een Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP). Dank voor het concept IRP. Met deze reactie geven we onze zienswijze op het voorliggende rapport.		Behoeft geen beantwoording
17	Zienswijze	De Ronde Venen	Groen & Landschap: Onvoldoende zicht op de uitvoerbaarheid & financiën van de opgave Het IRP kent veel ambities op het gebied van landschap, klimaatadaptatie en landbouwtransitie. Deze zijn in nauwe samenwerking aan de bestuurstafel groen & landschap tot stand gekomen. Het concept IRP doet recht aan de grote opgaven en uitdagingen om natuur, klimaat en economische dragers zoals agrariërs de ruimte te bieden voor ontwikkeling. De Groene ontwikkeling van de regio is een randvoorwaarde voor verstedelijking en mobiliteitsontwikkeling. Over de wijze waarop deze onderlinge relatie wordt vormgegeven bestaat nog veel onduidelijkheid. Het is een uitdaging om alle ambities waar te maken. In dat verband krijgen wij graag meer zicht op de uitvoerbaarheid van deze opgave, wijze van financiering en regievoering. Zonder heldere en evenredige financiële bijdrage is de uitvoering onmogelijk. Vooralsnog wachten wij de resultaten van het traject Groen Groeit Mee af.		De groenopgave is net als de andere opgaven voor de regio ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities net als ambitites uit andere thema's nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen.
18	Zienswijze	De Ronde Venen	Mobiliteitsimpuls Zowel OV, Fiets als Auto nodig Met tevredenheid constateren wij dat ons Strategisch OV-plan integraal is opgenomen. Hierdoor verwachten wij een kwalitatieve impuls voor de bereikbaarheid van onze gemeente. De snelle en hoogfrequente OV-verbindingen met zowel Uithoorn (Amstellijn), Breukelen als station Bijlmer/Arena staan opgenomen. Ook buslijn 120 is opgenomen. De gemeentelijke inzet is gericht op een route van deze lijn via station Abcoude, zodat er invulling wordt gegeven aan Abcoude als OV knooppunt. We vragen uw aandacht hiervoor in het IRP. Daarnaast constateren wij met tevredenheid dat de verbinding tussen de eindhalte van de Amsteltram in Uithoorn en Station Breukelen voor fietsers is opgenomen, evenals een noord-zuidroute voor fietsers. Dit zorgt voor mogelijkheden om het fietsen over grotere afstanden een impuls te geven. Wel benadrukken wij het belang om na te denken over de daadwerkelijke realisatie van deze routes: hoe zorgen we er als regio voor dat ze worden aangelegd en de urgentie gedeeld wordt? Vanwege onze ligging aan de provincie-grens vragen wij extra aandacht voor de urgentie en aansluiting op fietspaden over de provinciegrens. Het belang van de bereikbaarheid van de auto blijven we benadrukken. Het is voor de leefbaarheid van onze gemeente essentieel dat onze inwoners en bezoekers gebruik kunnen blijven maken van de auto. Het openbaar vervoer en de fiets kunnen op dit moment deze functie niet volledig overnemen. Wij zijn blij dat dit belang wordt onderkend. Het baart ons echter grote zorgen dat de noodzakelijke investeringen in de infrastructuur van de N201 worden uitgesteld. Naast OV en fiets willen we ons samen met u inspannen voor de nodige investeringen in de infrastructuur en het terugdringen van doorgaand verkeer op de N201, zodat de bouwmogelijkheden voor De Ronde Venen toenemen. Onze gemeente is voor een groot deel gericht op de Amsterdamse regio en onze inwoners leveren een zeer beperkte bijdrage aan de problematiek op de Utrechtse Ring. In dit licht moet ook onze wensen voor woningbouw worden bezien. Wij missen verkeersveiligheid als belangrijk onderwerp, terwijl een verkeersveilige situatie bijdraagt aan een aantrekkelijke leefklimaat in onze regio.		De Ontwikkeling van het Wiel met Spaken biedt enorme kansen om in te zetten op een mobiliteitstransitie voor nieuwe verstedelijkingslocaties én het bestaand stedelijk gebied. De teksten van het IRP gaan uitbereid in op automobiliteit, maar hebben als uitgangspunt dat we de capaciteit van het wegennet niet willen vergroten. Optimalisaties rond nieuwe verstedelijkingslocaties, horen wel tot de mogelijkheden en opties zijn weergegeven in de teksten voor mobiliteit in het ontwerp IRP. In het landelijk gebied blijft de auto een zeer belangrijke rol spelen in het mobiliteitssysteem; de afstanden zijn vaak te groot voor de fiets, de dichtheden zijn niet geschikt voor meer OV en de beschikbare ruimte is zodanig dat de auto ook voldoende plek heeft. De uitdaging voor landelijke gebieden draait om de ontwikkeling die maakt dat het steeds moeilijker (in tijd of in geld) zal worden om met de auto naar belangrijke bestemmingen in het stedelijk gebied te reizen. Omdat forenzen in het landelijk gebied wel de auto gebruiken ligt de uitdaging er in om plekken te creëren waar de mobilist van de auto op andere modaliteiten over kan stappen, bijvoorbeeld op zogenaamde multimodale hubs.

19	Zienswijze	De Ronde Venen	**Vernieuwende aanpak nodig voor OV en Fiets** Een beter OV is een van de kernpunten uit ons verkeersbeleid. Onze gemeente ziet het belang in van het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets ten opzichte van het autogebruik, zeker in het licht van onze woningbouwwens. De uitvoering van de maatregelen om het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets te stimuleren vergt veel inzet en aandacht. Het is belangrijk om met elkaar na te denken hoe we deze maatregelen daadwerkelijk realiseren in de kleine en middelgrote gemeenten; zij beschikken over beperkte capaciteit. Daarnaast gaat het niet alleen om het doen van investeringen, bijvoorbeeld in openbaar vervoer. We moeten als gemeenten met elkaar en andere overheidslagen in gesprek om vernieuwende vormen van (openbaar) vervoer te bedenken in de meer landelijke gebieden van onze regio. Wij roepen de U10 op om dit gesprek te initiëren en tot gezamenlijke afspraken te komen.		We richten ons als regio op de verbindingen die opgenomen zijn in het regionaal Toekomstbeeld OV; het grote wiel en de verbindingen die daar mee samen hangen is expliciet afgevallen in het Toekomstbeeld en komt dus niet terug in het IRP. Diverse verbindingen tussen achterland en regiopoorten en/of multimodale hubs moeten voorzien in de gewenste goede verbindingen. Hoge OV-kwaliteit is alleen mogelijk op plekken waar hoge concentraties van wonen en/of werken zijn; we hebben er als overheden belang bij om de buslijnen zo vol mogelijk te laten rijden om belastinggeld effectief te spenderen. Voor vervoer naar kleine kernen en verbindingen tussen middelgrote kernen geldt dat ze zelfstandig geen hoge OV-kwaliteit kunnen genereren en daarom richt het IRP zich op het aantakken van kernen op plekken (regiopoorten, multimodale hubs) met hoge OV-kwaliteit om een goede ketenreis mogelijk te maken. Het OV-plan van Ronde Venen biedt de juiste ingredienten om langs deze lijn de OV-netwerkontiwkkling in het noordwesten van de regio vorm te geven.
20	Zienswijze	De Ronde Venen	Landelijk wonen in De Ronde Venen We herkennen ons niet in de conclusie, opgave en thematische uitwerking wonen dat er een overschot is aan dorpse milieus. Zij vormen een aanvulling op de compacte stedelijke gebieden. In de Ronde Venen is de woningschaarste in dorpse milieus sterk voelbaar. De schaarste aan (betaalbare) dorpse milieus is juist een groot en uiterst urgent probleem voor de eigen inwoners. Met name voor starters en senioren die in hun dorp willen blijven wonen. Compacte stedelijke gebieden mogen niet de enige optie worden. Zij bieden geen antwoord op de trend van jonge gezinnen die de stad en stedelijke gebieden juist verlaten op zoek naar ruimte. De woningschaarste in dorpse milieus is voor deze doelgroep een probleem. Deze doelgroep draagt bij aan behoud van vitaliteit van onze dorpen. Bijkomend effect is dat deze groep jonge stedelingen meer te besteden heeft en hiermee de woningprijzen opdrijft. Diversiteit blijft nodig om te voorzien in de woonwensen van onze inwoners. Wat wij te bieden hebben aan de regio: dorps wonen, kleinschalig gestapeld, met groene ruimte voor beweging en ontmoeting. Waarbij we inspelen op de grote behoefte aan woningen voor kleinere huishoudens.	Verwerkt in tekst IRP	De constatering rond dorpse milieus volgt uit het kwalitatieve woningbehoefteonderzoek. Daarin werd geconstateert dat in een deel van de regio een overschot zou zijn aan nieuwe plannen in dorpse milieus. Dit is lastig te rijmen met druk op de woningmarkt in de dorpen. Belangrijk is dat er lokaal de juiste woonmilieus worden gerealiseerd die passen bij de vraag, veelal juist voor de doorstroming van senioren en voor starters. De formulering is in het IRP daarop aangepast tot de volgende: "Buiten de stedelijke agglomeratie moeten woonmilieus vooral lokaal goed worden afgestemd op de behoefte. Het gaat veelal om het creëren van kansen voor de doorstroming van senioren en het toevoegen van woningen voor starters."
21	Zienswijze	De Ronde Venen	**Groen en dorps wonen in vitale kernen: inzet op lichte groei in plaats van krimp** De kleinere en middelgrote kernen spelen in op de behoefte aan groen, rust en ruimte als kwaliteit binnen de regio. Deze kwaliteit kan in het IRP beter voor het voetlicht gebracht worden als tegenhanger van compact wonen in de stad. We herkennen ons niet in het doel van de opgave vitale kernen dat omschreven is als: krimp tegengaan. Als we de opgave van 2.800 huishoudens als lokale groeiopgave richting 2040 aanvullen met de ambitie om in te spelen op de regionale behoefte met 2.000 woningen, dan groeit De Ronde Venen licht. U geeft zelf aan dat er nog enige ruimte is voor groei van Mijdrecht op het provinciale wegennet. Ook wij zien net als u een opgave op het gebied van multimodale mobiliteit, maar gaan die uitdaging aan en zien op voorhand geen draagvlak voor krimp, maar juist voor lichte groei. De Ronde Venen is voor een groot deel op de Amsterdamse regio gericht, waardoor de bouwopgave het wegennet rondom Utrecht beperkt beïnvloedt. Daarnaast verzoeken wij u om in redeneerlijn 3 over vitale kernen in te gaan op voldoende werkgelegenheid voor de doe- & maakindustrie in de vitale dorpen, zoals u aangeeft in de thematische uitwerking van werklocaties.	Verwerkt in tekst IRP	De opgave voor vitale kernen is lokaal verschillend. De dorpse woonmilieus voegen unieke kwaliteiten toe als tegenhanger van de compacte stedelijke groeigebieden. Dat dit lokaal ook meer kan zijn dan het voorkomen van krimp wordt in het IRP beschreven. De formulering is hiervoor meer eenduidig gemaakt en de verwijzing naar krimp is verwijderd. Ook de verwijzing naar werkgelegenheid is toegevoegd aan de redeneerlijn. De ligging nabij Amsterdam zien we als een specifiek kenmerk van de lokale woningmarkt van De Ronde Venen, waarbij rekening gehouden moet worden.
22	Zienswijze	De Ronde Venen	**Kleinschalige én middelgrote uitbreidingslocaties in de redeneerlijn vitale kernen** Voor onze autonome groei van 2800 huishoudens kunnen we tot 2030 binnen bestaand stedelijk gebied redelijk goed vooruit door in te breiden. Na 2030 moeten we uitbreiden buiten de contour om aan onze woningbehoefte te voldoen. Dit staat los van de gewenste uitbreiding voor de regio omwille van een gezonde bevolkingsopbouw en het vitaal houden van onze dorpen. De grootschalige uitleglocaties staan genoemd in redeneerlijn 6. Voor de vitale kernen gaat het om kleinschalige én middelgrote uitbreidings-locaties. Wij vragen om dit te verwerken in redeneerlijn 3 en in de uitvoeringsstrategie.	Geen verwerking in IRP	In de redeneelijn 3 over Vitale Kernen staat genoemd dat uitleglocaties nodig kunnen zijn voor kernen om vitaal te blijven. Daarbij staat niets over de schaal van deze locaties. We zien dit als een onderwerp voor lokale uitwerking. Redeneerlijn 6 over uitleglocaties gaat over grootschalige locaties die uitsluitend nodig zijn voor de grote regionale vraag. Deze twee lijnen zijn bewust gesplitst. In het geval van De Ronde Venen gaat het om Vitale Kernen en is de schaal van eventueel benodigde uitleglocaties een onderwerp dat lokaal uitgewerkt moet worden.
23	Zienswijze	De Ronde Venen	Verstedelijkingsprincipes IRP verbreden met woningbouw langs hoogwaardige OV-lijnen Met het Strategisch OV plan ontstaat er een hoogwaardige OV-lijn door onze gemeente. We sluiten met woningbouw langs deze lijn aan op de verstedelijkingsprincipes van het IRP. Dit is in lijn met uw verstedelijkingsprincipes en de aandacht in het IRP voor OV en fiets. De gemeenteraad heeft op 2 juli 2020 ingestemd met de contour REP als onderzoeksagenda voor een op te stellen integraal ruimtelijk perspectief. Een van de moties die bij deze besluitvorming is aangenomen, betreft: verbreding van de verstedelijkingsprincipes met als doel het niet alleen mogelijk maken van woningbouw rond OV-knooppunten, maar ook langs hoogwaardige OV-lijnen. Hoewel u heeft teruggekoppeld dat deze motie integraal in het IRP is overgenomen, lezen wij dit onvoldoende terug in het IRP. Slechts in algemene zin is er een koppeling tussen kwaliteit van het OV en de mate van verstedelijking. We verzoeken u om de verbreding van verstedelijkingsprincipes te verwerken in zowel de redeneerlijn mobiliteit als vitale kernen inclusief de uitwerking.	Deels overgenomen in IRP	In de geactualiseerde versie van het IRP (9 september) is in de redeneerlijn Vitale Kernen een passage toegevoegd: Daar waar in de vitale kernen snelle, directe en frequente busverbindingen zijn, is het logisch om in de buurt van de haltes te kijken naar mogelijkheden voor verstedelijking, voor zover dat passend is bij de structuur van de kernen en het landschap. Ook in het specifieke stuk over Mijdrecht als middelgrote kern is hier een passage aan toegevoegd irt het OV plan van De Ronde Venen. Binnen de opgave voor vitale kernen zijn deze OV haltes dus plekken om als eerste te kijken naar extra verstedelijking. Daarbij wel de kanttekening dat dit soort OV-lijnen een ander type kwaliteit biedt dan de regiopoorten die aan een treinstation ligen. Het is dus geen vrijbrief voor grootschalige verstedelijking.
24	Zienswijze	De Ronde Venen	**Bouwen in relatie tot de wateropgave** De Ronde Venen staat net als de gemeenten in het Veenweidegebied aan de lat voor de uitdaging om de bouwopgave en de wateropgave te combineren. Deze uitdaging staat onder redeneerlijn 3 helder en als kans geformuleerd, zodat dit in fase 4 van het REP kan worden uitgezocht. Wij verzoeken u om de tekst over de wateropgave in de deelgebiedsuitwerking Vecht & Venen aan te laten sluiten op de tekst uit de redeneerlijn; de formulering is te scherp en biedt onvoldoende kansen richting de uitvoering. Voor de uitvoeringsstrategie stellen wij voor om het volgende op te nemen: onderzoek of en hoe de koppeling tussen bouwen en water vorm kan krijgen. Bijvoorbeeld als onderdeel van het regionaal programmeren.	Verwerkt in tekst IRP	De formulering in het deelgebied is aangepast, zodat hij aansluit bij de formulering uit de redeneelijn 3.
25	Zienswijze	De Ronde Venen	**Werken: aandacht gevraagd voor de werkgelegenheid** In redeneerlijn 7 over werklocaties is voldoende aandacht voor de verduurzaming en klimaatadaptatie van de werklocaties. De aandacht voor de bereikbaarheid en het stimuleren van OV en fiets op de werklocaties komt onvoldoende voor het voetlicht. Dit is iets wat bijvoorbeeld speelt op Bedrijventerrein Mijdrecht. Welk perspectief wordt geschetst voor bedrijventerreinen met middelgrote kavels zoals Bedrijventerrein Mijdrecht? Voor onze ambitie om 12 hectare bedrijventerrein toe te voegen zien we kansen om aan te sluiten bij de in het IRP gemaakte keuze voor "bedrijvigheid met een duidelijke regionale binding, danwel een duidelijke regionale bijdrage aan de verduurzaming van bedrijventerreinen". Deze uitbreiding is bedoeld om de lokale ruimtebehoefte van bedrijven te faciliteren en dient tevens als schuifruimte voor de intensiveringsopgave van Bedrijventerrein Mijdrecht. Wij schatten de kans klein in dat bedrijven willen verplaatsen naar een van de te ontwikkelen regionale bedrijventerreinen op afstand van De Ronde Venen. Veel bedrijven in de doe- & maakindustrie hebben diepe wortels in onze gemeente en verhuizing over grote afstand leidt tot personeelsverlies en daarmee extra kosten. Deze bedrijven hebben fysiek ruimte nodig. Bovendien willen wij de werkgelegenheid op peil houden, passend bij uw doelstelling om voldoende werkgelegenheid in de vitale kernen te behouden om mobiliteitspendel te beperken.		Bedrijventerrein Mijdrecht is opgenomen als een van de zoekgebieden voor regionale bedrijventerreinen. De bestaande bedrijventerreinen zijn eerder in het 'adviesrapport toekomstbestendige werklocaties' beoordeeld. Ook is de Next Economy potentie van de grotere terreinen beoordeeld (waaronder ook bedrijventerrein Mijdrecht). Doel is dat bedrijventerreinen met (middel)grote kavels, samen met terreinen met een ander profiel (en kavelomvang), maar ook bedrijven op niet-formele locaties, een complementair aanbod vormen. Ook voor de circulaire economie.
26	Zienswijze	De Ronde Venen	**Duurzaamheid: meer aandacht nodig voor de opgave van het aardgas af** De Ronde Venen wil klimaatneutraal zijn in 2040. Dat betekent dat we dan geen aardgas meer gebruiken en duurzaam opgewekte elektriciteit gebruiken. In het IRP wordt de regionale samenwerking voor de opwek van elektriciteit voldoende genoemd. Er wordt weinig gezegd over de opgave 'van het aardgas af', alleen in redeneerlijn 8. Wij stellen voor om zowel aan de thematisch samengevatte Opgave Energie als aan Perspectief 6 toe te voegen dat gemeenten in de regio stappen zetten om van het aardgas af te gaan. Vervolgens stellen wij voor om aan de thematisch samengevatte Opgave Energie toe te voegen dat de lokale zoekprocessen van gemeenten de basis vormen voor de RES. Verder missen we een toelichting dat de energieopgave in hoofdstuk 3 ontbreekt.	Opgave en Perspectief 6 aangepast. En RES gebieden opgenomen in H3.	Zowel aan de thematisch samengevatte Opgave Energie als aan Perspectief 6 is de opgave ten aanzien van een duurzame warmtevoorziening toegevoegd. De RES 1.0 is nu geïntegreerd in het IRP en ontbreekt niet meer in hoofdstuk 3.
27	Zienswijze	De Ronde Venen	**Uitvoeringsstrategie** Samen met u en de andere gemeenten in de regio Utrecht geven wij invulling aan de regionale opgaven die spelen op grondgebied van De Ronde Venen. Een gezamenlijke aanpak in de regio Utrecht maakt ons als gemeente sterk, richting bestuurslagen in Utrecht en Noord-Holland die voor ons beide relevant zijn als provinciegrensgemeente. In de uitvoeringsstrategie vragen wij aandacht voor de volgende elementen: 1.Vormgeving van de samenwerking met de Metropoolregio Amsterdam, individuele gemeenten in Noord Holland en/of Provincie Noord Holland op onderwerpen die spelen aan de provinciegrens: Groene Poortontwikkeling Abcoude, Blauwe Krans Stelling van Amsterdam, Dom tot Dam fietsroute, etc.. 2.Bevorderen van de uitvoeringskracht op de uitdagingen in vitale kernen: de bouwopgave in relatie tot de wateropgave in veenweidegebieden, uitvoering OV en fietsambities, etc..	Verwerkt in tekst IRP.	Beide suggesties zijn opgenomen in hoofdstuk 4, uitvoeringsstrategie. De samenwerking over de regio- en provinciegrenzen heen is belangrijk, met name waar het gaat om ruimtelijke keuzes die spelen rond de regiogrenzen. in het IRP is dit benoemd en de Provincie Utrecht heeft benoemd dat zij hier een rol in kunnen vervullen. Het bevorderen van de uitvoeringskracht op de uitdagingen in vitale kernen is overgenomen door het overnemen van uw suggestie om hiervoor een separate gebiedsuitwerking voor op te starten. Daarin is ruimte voor Gemeente De Ronde Venen om juist de expertise die benoemd zijn in deze zienswijze in te brengen.

28	Zienswijze	De Ronde Venen	Bij de gebiedsuitwerkingen onder 3b vragen wij u om toe te voegen: groeipotentie De Ronde Venen in combinatie met ontwikkeling Blauwe Krans en klimaatrobuuste regio.		De suggestie is overgenomen in de tekst onder 3B: "Rond Mijdrecht raakt de ontwikkeling van de dorpen de opgave voor groen, water en landschap. Hier wordt gezocht naar manieren om uitbreiding te combineren met de ontwikkeling van de blauwe krans en met een bijdrage aan de klimaatrobuuste regio."
29	Zienswijze	De Ronde Venen	Wij stellen voor om de vitale kernen als vierde type gebiedsuitwerking toe te voegen, waarbij samenwerking plaatsvindt op onderdelen zoals kennisdeling, natuurinclusief bouwen en lobby/ uitvoeringskracht op mobiliteit. In die zin is er wel sprake van een ontwikkelpad voor vitale kernen, ook al kent elk dorp haar eigen dynamiek en fasering.		De suggestie om een gebiedsuitwerking voor vitale kernen toe te voegen aan de uitvoeringsstrategie is een goede en deze is overgenomen in het IRP en zal nader uitgewerkt worden in het (Plan van) Aanpak van Fase 4. Doordat elke vitale kern haar eigen dynamiek kent is deze als eigen lijn gehandhaafd in het adaptief ontwikkelpad.
30	Zienswijze	De Ronde Venen	**Toetsen aan Contour REP** Tot slot nog een opmerking over de Ruimtelijk Economische Koers (REK). In het IRP staat beschreven dat alle gemeenten het REK hebben omarmd. Gelet op het feit dat er vier van de zestien gemeenten niet expliciet hebben besloten over de Ruimtelijk Economische Koers en daarna reeds de Contour REP is verschenen, stellen we voor om daar aan te toetsen. Dit vergroot het draagvlak voor het IRP.		In het IRP staat nergens dat de Ruimtelijk Economische Koers door alle gemeenten is vastgesteld. De Contour is een uitwerking van de Ruimtelijk Economische Koers en het IRP is op zijn beurt een uitwerking van de Contour. We werken daarmee van grof naar fijn. Het REK en de Contour zijn beide geen toetsingskader.
31	Zienswijze	De Ronde Venen	Leesbaarheid kaartmateriaal Tot slot valt het ons op dat de oriëntatierichting van het kaartmateriaal wisselt per kaart. Het komt de leesbaarheid ten goede als de noordpijl van de kaartjes consequent wordt toegepast.	Overgenomen	Op alle kaarten die voor het IRP zijn geproduceerd is een Noordpijl opgenomen.
32	Zienswijze	De Ronde Venen	Laten we als regio kijken hoe wij gezamenlijk de doelstellingen, zoals geformuleerd in het IRP, kunnen bereiken. Om tot uitvoering te komen is draagvlak en betrokkenheid van groot belang. Voor fase 4 geldt dat wij als raad in een vroegtijdig stadium, voorafgaand aan deze fase, betrokken willen worden. De aanpak voor fase 4 zien wij zo snel als mogelijk tegemoet. Er liggen grote ruimtelijke opgaven. Als gemeente leveren wij graag onze bijdrage. Met vriendelijke groet, burgemeester en wethouders van de gemeente De Ronde Venen, Ruud Kleijnen Maarten Divendal secretaris burgemeester		In IRP Hoofdstuk 4 is de uitvoeringsstrategie voor het IRP beschreven. Hier staat op hoofdlijnen de organisatie van het vervolg en de belangrijkste stappen waarin de verdere uitwerking vorm krijgt. Komende tijd wordt de uitvoeringsstrategie verder uitgewerkt tot een (Plan van) Aanpak voor Fase 4. In de kwartiemakersfase worden raden geinformeerd.
34	Zienswijze	Houten	Zienswijze Concept Integraal Ruimtelijk Perspectief U16 Geachte heer Verschuure en heer Jansen, Wij hebben met interesse kennisgenomen van de conceptversie van het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) van de regio U16. Wij spreken waardering uit voor het samenbrengen van veel ambities in een afgewogen ruimtelijke visie op onze regio. In deze brief geven wij u onze zienswijze op de conceptversie. We hebben daarbij ook gekeken naar wat er is gedaan met de reactie van het college op de vorige versie (Ontwerp IRP). De zienswijze hebben wij met de gemeenteraad van Houten besproken tijdens een werksessie. Ook hebben wij een aantal lokale maatschappelijke partners geraadpleegd. De aandachtspunten van de raad en maatschappelijke partners vindt u terug in onze algemene en specifieke opmerkingen in de zienswijze.		Behoeft geen beantwoording
35	Zienswijze	Houten	**Het IRP is zeer compleet, maar ook moeilijk leesbaar en navolgbaar** Het stuk is zeer compleet, beslaat veel (alle) thema's en beschrijft een uitgebreide gedachtegang hoe tot dit stuk is gekomen. Houten is eveneens van mening dat de regio Utrecht nog nooit zo ver is geweest waar het gaat om het gezamenlijk denken over, en het vormen van, een stip op de horizon in het kader van de ruimtelijke toekomst van de regio Utrecht. Deze twee punten doen recht aan het vele werk en alle bijdragen die aan dit stuk zijn gedaan. Complimenten daarvoor! Er zit ook een keerzijde aan de volledigheid en de omvangrijkheid van het stuk. Dit hebben wij tijdens de consultatieronde ook aangegeven. Het stuk is op plekken moeilijk leesbaar en navolgbaar. Er zijn perspectieven, redeneerlijnen, algemene opgaven, gebiedsgerichte opgaven (die een zin later weer 'ruimtelijke keuzes' worden genoemd) en er zijn programmatische keuzes. Het duizelt categorieën en termen. Onze suggestie is om meer structuur te geven, consequent termen gebruiken en te schrappen (less is more). Doe ook vooral een poging om het perspectief concreter te laten zijn, formuleer zaken SMART zodat duidelijk is wat met onderdelen van het Perspectief staat te gebeuren. Is sprake van uitgangspunten voor gebiedsontwikkeling voor de gemeenten? Is er sprake van zaken die nog nadere uitwerking behoeven (onderdeel te maken van een uitvoeringsagenda)? Hier kan nog een flinke slag in geslagen worden en maakt het Perspectief een sterkere leidraad voor het vervolg.		Uw observatie is terecht. Het IRP is een complex stuk geworden. Voor het fundamenteel herschrijven van het IRP is op dit moment onvoldoende ruimte, omdat een andere opbouw van het stuk zou leiden tot verlies van draagvlak. De verschillende onderdelen zijn immers in een intensief proces van samenwerking tot stand gekomen. Wel is een redactionele slag gemaakt en is door het opnemen van een samenvatting de toegankelijkheid van het IRP vergroot.
36	Zienswijze	Houten	**Ondersteuning hoofdlijnen van het IRP** De redeneerlijnen van het IRP ondersteunen wij voor een groot gedeelte. Met twee treinstations en een goede ligging is de gemeente Houten een kansrijke plek voor het bouwen van woningen die bijdragen aan de woningnood. Ook over de diverse landschappelijke versterkingen in het Kromme Rijn gebied en de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn wij positief. Wij kunnen ons daarom vinden in de positie die Houten als regiopoort inneemt in het IRP en kunnen zo tegelijkertijd lokale opgaven oppakken. Tegelijkertijd constateert u in het IRP onder redeneerlijn 3 ook dat "de wijze van verstedelijking onderdeel is van het debat over de Ruimtelijke Koers, waarbij de juiste balans wordt gezocht tussen binnenstedelijke verdichting en uitleg." Deze constatering is juist, maar past beter onder het eerst kopje van deze redeneerlijn. Hieronder gaan wij verder in op de Houtense situatie.	Verwerkt in tekst IRP	De constatering over Houten is verplaatst naar het eerste kopje van Redeneerlijn 5
37	Zienswijze	Houten	**Houtense situatie: geen ruimtelijke visie** In onze brief tijdens de consultatieronde (10 maart 2021) hebben we de Houtense situatie geschetst rond de Ruimtelijke Koers. De uitkomsten van het referendum en het besluit van de gemeenteraad waren toen nog niet bekend. Ongeveer 66% van de inwoners die een stem heeft uitgebracht (75% van de stemgerechtigden), heeft tegen het voorgenomen besluit over de Ruimtelijke Koers gestemd. De gemeenteraad heeft vervolgens na haar duidingsdebat unaniem het voorstel verworpen. Daarmee heeft de gemeente Houten nu geen integraal kader waarbinnen de gemeente de ruimtelijke ontwikkeling kan en wil vormgeven.		De situatie in Houten wordt verwerkt in het IRP. Onder redeneerlijn 5 (Regiopoorten) wordt opgenomen dat de wijze van verstedelijking in Houten onderwerp is van onderzoek. In het deelgebied De Kromme Rijn wordt dat nog iets verder uitgewerkt.
38	Zienswijze	Houten	Houten valt daarmee terug op de kaders en ambities van vóór de ontwikkeling van de ruimtelijke visie. De ambities zoals opgenomen in het IRP en de eerdere reactie van het college op de consultatieversie van het IRP waren voor een groot deel gebaseerd op de ambities uit de verworpen ruimtelijke visie. De huidige Houtense situatie dient expliciet te worden opgenomen in het IRP. Houten onderzoekt de komende tijd of en hoe Houten tot een nieuwe ruimtelijke visie zou kunnen komen.		De situatie in Houten wordt verwerkt in het IRP. Onder redeneerlijn 5 (Regiopoorten) wordt opgenomen dat de wijze van verstedelijking in Houten onderwerp is van onderzoek. In het deelgebied De Kromme Rijn wordt dat nog iets verder uitgewerkt.
39	Zienswijze	Houten	De geformuleerde ambities van het college uit het collegeprogramma van vóór de ontwikkeling van de ruimtelijke visie blijft: onder andere de bouw van ongeveer 4.300 tot 5.300 woningen tot 2040. Het is echter nog onduidelijk op welke wijze en op welke locaties deze ambitie gerealiseerd moet worden. Daarbij is voor Houten van belang dat het IRP niet sturend is in de locaties en manier waarop we bouwen. Houten behoudt dus volledige ruimte om in samenspraak met inwoners geheel eigen keuzes te maken ten aanzien van stedelijke verdichting, woonmilieus en hoogbouw, en in de door haar gewenste Houtense deelgebieden, inclusief Houten-Oost.		De situatie in Houten wordt verwerkt in het IRP. Onder redeneerlijn 5 (Regiopoorten) wordt opgenomen dat de wijze van verstedelijking in Houten onderwerp is van onderzoek. In het deelgebied De Kromme Rijn wordt dat nog iets verder uitgewerkt.
40	Zienswijze	Houten	Met het verwerpen van de Ruimtelijke Koers heeft de Houtense raad het college opgeroepen om door te gaan met twee gebiedsonderzoeken die na het voorgenomen raadsbesluit reeds waren gestart. De raad heeft het college opgedragen om voor Houten-Noordwest nader onderzoek te doen zodat tot een invulling kan worden gekomen die voldoet aan de aanvullende eisen/wensen zoals door de raad zijn geformuleerd (met als voorbeeld: meer afstand voor woningbouw vanaf de A27 n.a.v. de ingediende zienswijze van de GGDrU, Hof van Wulven een mogelijke invulling met sport/groen/bedrijven). Ook heeft de raad het college opdracht gegeven om onderzoek te doen naar gebiedsontwikkeling in Houten-Oost met woningbouw in combinatie met een landschapspark. Deze onderzoeken zullen na de zomer door het college aan de raad worden aangeboden in de vorm van een onderzoeksagenda met hierin opgenomen: inzichten, adviezen, dilemma's en relevante onderzoeksvragen voor het vervolg. Gezien voorgaande vragen wij u de uitleglocatie Houten-Oost expliciet op te nemen als onderzoekslocatie met een nadere beschrijving onder redeneerlijn 6. Over de invulling van deze locatie (en in bredere context het Kromme Rijn gebied) gaan wij graag met u in gesprek. Wij kunnen daarbij putten uit de onderzoeken die we momenteel uitvoeren.		De situatie in Houten wordt verwerkt in het IRP. Onder redeneerlijn 5 (Regiopoorten) wordt opgenomen dat de wijze van verstedelijking in Houten onderwerp is van onderzoek. In het deelgebied De Kromme Rijn wordt dat nog iets verder uitgewerkt. Daarbij wordt ook Houten-Oost als onderzoeksoptie benoemd binnen de context van de regiopoort Houten.

41	Zienswijze	Houten	**Mobiliteit: meer aandacht voor regionale verbindingen openbaar vervoer, fiets en autobereikbaarheid woningbouwlocaties** Wij staan achter het principe om te investeren in openbaar vervoer en woningen te bouwen bij trein-en busstations. Onze grootste zorgen blijven echter bij de beperkte aandacht voor en de onderschatting van het belang van auto-infrastructuur voor de bereikbaarheid van woningbouwlocaties. Daarnaast vinden we dat er grootschalige verbeteringen nodig zijn in het openbaar vervoer om de gehele regio bereikbaar te houden. Dan gaat het juist om de (kleinere) ov-dwarsverbindingen voor woon-werkverkeer of familiebezoek tussen steden en dorpen rondom de stad Utrecht. De focus ligt te veel op het versterken van ov-lijnen die naar de stad Utrecht lopen en het maken van nieuwe knooppunten in de stad Utrecht. Het concept van het wiel met spaken is van belang voor de regio maar vooral voor de stad Utrecht. Inwoners uit omliggende plaatsen missen sterke verbindingen tussen deze plaatsen. Bijvoorbeeld verbindingen tussen Vijfheerenlanden, Nieuwegein, IJsselstein en Houten (lijn 48). Of verbindingen tussen Houten, Bunnik en het USP (lijn 281 is opgeheven). Het overstappen vanuit deze plaatsen op een nieuw OV-knooppunt in Utrecht kost voor deze inwoners juist veel meer tijd dan een rechtstreekse verbinding. Het alternatief lonkt: de auto. Wij roepen daarom op tot het realiseren van een groter wiel met spaken. We hebben dit meerdere keren aangedragen in bestuurlijke overleggen en brieven maar zien ook dat hier in regionaal verband (U10) te weinig aandacht voor is. De reactie die het college heeft ontvangen naar aanleiding van de consultatieronde is onbevredigend en doet onvoldoende recht aan wat u zelf noemt: “Het IRP schetst vanuit de regionale verstedelijkingsstrategie de inzet in deze trajecten.” Deze inzet is naar mening van Houten wat betreft mobiliteit dus onvoldoende. Het is daarom essentieel om het in de vorige alinea gemaakte punt onderdeel te maken van het IRP.	In verschillende zienswijzen wordt meer aandacht gevraagd voor ‘dwarsverbanden’ in het OV systeem die rechtstreekse verbindingen creëren tussen kernen, zoals de vaak genoemde OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein. Voor het verwerken van OV-verbindingen in het IRP sluiten wij aan op het Toekomstbeeld OV. In die argumentatie spelen het (beperkte) budget voor OV-exploitatie in combinatie met het afwegen van de vervoerswaarde van gewenste OV-lijnen een grote rol. Bovendien is het van belang dat gewenste verbeteringen aan relatief ‘dikke’ verbindingen als de OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein, hoewel op korte termijn niet levensvatbaar, voor de langere termijn wel op het lijstje blijven staan als mogelijke netwerkverbeteringen. Tot slot geldt, zie het Regionaal Mobiliteitsprogramma, dat de regio inzet op verduurzaming van de mobiliteit door middel van een zogenaamde mobiliteitstransitie; die transitie komt tot stilstand als de pot geld voor OV-exploitatie op termijn niet groter wordt, want de gewenste extra OV-passagiers kosten hoe dan ook geld.	We richten ons als regio op de verbindingen die opgenomen zijn in het regionaal Toekomstbeeld OV; het grote wiel en de verbindingen die daar mee samen hangen is expliciet afgevallen in het Toekomstbeeld en komt dus niet terug in het IRP. Diverse verbindingen tussen achterland en regiopoorten en/of multimodale hubs moeten voorzien in de gewenste goede verbindingen. Hoge OV-kwaliteit is alleen mogelijk op plekken waar hoge concentraties van wonen en/of werken zijn; we hebben er als overheden belang bij om de buslijnen zo vol mogelijk te laten rijden om belastinggeld effectief te spenderen. Voor vervoer naar kleine kernen en verbindingen tussen middelgrote kernen geldt dat ze zelfstandig geen hoge OV-kwaliteit kunnen genereren en daarom richt het IRP zich op het aantakken van kernen op plekken (regiopoorten, multimodale hubs) met hoge OV-kwaliteit om een goede ketenreis mogelijk te maken. Vanuit multimodale bereikbaarheid en nabijheid tot andere delen van het stedelijk gebied is de locatie Noordwest een zeer kansrijke verstedelijkingslocatie in de regionale verstedelijkingsstrategie.
42	Zienswijze	Houten	**Uitwerking deelgebieden ondermaats** In hoofdstuk 3 vinden we de vijf deelgebieden. Houten is onderdeel van deelgebied 1 (Kromme Rijn vallei) en deelgebied 5 (Centrale As). De deelgebieden zijn naar onze mening nog steeds onvoldoende uitgewerkt. U geeft in uw reactie op onze brief in de consultatieronde aan dat dit voor nadere uitwerking in fase 4 is. Daar zijn we het niet helemaal mee eens. De lijstjes ten aanzien van de verschillende thema’s zijn nog niet afdoende doordacht en daardoor niet van voldoende kwaliteit en naar tevredenheid, hier moet nog een flinke slag overheen. Er worden concrete maatregelen genoemd zonder deze te onderbouwen en van een bredere context te voorzien. Daarnaast verwachten we dat naast de lijstjes van maatregelen ook concrete samenwerkingsprojecten of vervolgstappen benoemd worden. Hier is nog geen sprake van. Wanneer u toch kiest de deelgebieden niet te verrijken, dan willen wij u de dringende suggestie meegeven om de deelgebieden onderdeel te maken van een bijlage die als werkboek of onderzoeksagenda’s worden gepresenteerd. In de leeswijzer kan dan een beschrijving worden opgenomen van de betekenis van deze bijlage. En dat deze in een latere fase nog verder wordt uitgewerkt in bijvoorbeeld zogenaamde ‘gebiedsagenda’s.	Voor een deel verwerkt voor zover op dit moment haalbaar. Suggestie om onderdeel deelgebieden in apart werkboek op te nemen niet overgenomen.	De formuleringen in de gebiedsuitwerkingen zijn ten opzichte van de eerdere versies van het IRP verder uitgewerkt en voorzien van meer context. Toch is het in deze fase nog niet haalbaar om de integrale visievorming per deelgebied tot in detail te omschrijven. Desalniettemin hechten we eraan om de maatregelen die volgen uit de redeneerlijnen ook per deelgebied op te sommen. Dit geeft ten minste de ingrediënten voor de verdere uitwerking per deelgebied en maakt het IRP op deelgebiedniveau meer tastbaar. De verdere uitwerking zal plaatsvinden in fase 4 van het REP.
43	Zienswijze	Houten	**Specifieke opmerkingen** Tot slot geven wij u nog een aantal specifieke opmerkingen mee om het IRP te verbeteren: ⍰ Aandacht voor betekenis van Covid-19 ook in de periode na de pandemie. Er is reeds in het inleidende hoofdstuk aandacht besteed aan Covid-19. Wij willen u nogmaals vragen het IRP hierop te beschouwen en mogelijk in het IRP aanvullend op in te gaan;	Verwerkt in tekst IRP	In het hoofdstuk 1C (Opgaven) is een aanvullende tekst toegevoegd over de mogelijke gevolgen van de coronapandemie. Daarin wordt evenwel gesignaleerd dat de gevolgen op de lange termijn (tot 2040) op dit moment nog niet goed te voorspellen zijn.
44	Zienswijze	Houten	Zorg voor consistentie (o.a. juiste formulering) in de verschillende trajecten en processen die in de regio lopen. Met als voorbeeld het traject IRP en Regionale Energie Strategie (RES);	Verwerkt	De tekst is volledig doorgelopen door een externe tekstredacteur, waardoor de consistentie en leesbaarheid is verbeterd.
45	Zienswijze	Houten	We vragen voor de volgende fase om nadrukkelijke aandacht voor de uitvoerbaarheid van het IRP. Het IRP is nog niet integraal doorgerekend en kent diverse complexe uitdagingen door hoge ambities. Een uitdaging is bijvoorbeeld de vraag hoe binnenstedelijk bouwen kan bijdragen aan bovenplanse kosten.		In de volgende fase zal hier inderdaad volop aandacht voor zijn en de nadruk op liggen.
46	Zienswijze	Houten	T.a.v. energie missen wij nog een integrale afweging t.o.v. de andere functies die ruimte vragen (zoals woningen, bedrijven en natuur). Parallel aan het IRP werken we samen aan de RES. In de huidige versie ontbreken de zoekgebieden voor zon- en windenergie. Daardoor heeft er nog geen integrale afweging plaatsgevonden, waardoor onvoldoende in beeld hoe de energieopgave zich verhoudt tot andere opgaven. In een volgende versie zien wij dit graag wel terug. Zo ontstaat inzicht in mogelijke conflicten en kansen tussen de verschillende ruimtevragen.	RES 1.0 is geïntegreerd in het IRP.	Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geïntegreerd in het IRP.
47	Zienswijze	Houten	Te lage score IRP bij beoordeling van doel en subdoelen: “Bevorderen van een gezonde, duurzame en energieke regio”. Wij vragen u de uitgangspunten en ambities te verhogen waardoor de visie beter scoort op dit doel en subdoelen;		De beoordeling wordt aangepast aan de laatste versie van het IRP. Daarin zijn de zoekgebieden van de RES geïntegreerd, waarmee de scores voor de energietransitie naar verwarchting positiever zullen uitpakken. Evenwel blijven er onzekerheden bestaan, omdat de precieze keuzes voor locaties voor energieopwekking nog gemaakt moeten worden. Door verrijkingen in de laatste versie van het IRP is meer aandacht voor o.a. klimaatadaptatie en een gezonde leefomginving.
48	Zienswijze	Houten	Voeg ook op kaartmateriaal (zoals de landschapskaarten, integrale kaarten Kromme Rijn) van de uitbreiding van het natuurgebied Nieuw Wulven toe. Tekstueel wordt Nieuw Wulven wel al genoemd.	Verwerkt in tekst	
49	Zienswijze	Houten	Pagina’s 76 en 77 (Klimaatadaptatie): De fruitteelt maakt in de Kromme Rijn streek onderdeel uit van de cultuurhistorie. Zij is naast producent van voedsel ook beheerder van het landschap. Bij klimaatadaptatie wordt een analyse van de gevolgen van een veranderd klimaat gemist. Voor de fruitteelt betekent dit een toename van het risico op nachtvorst, droogte en hitte. De beschikbaarheid van zoetwater is hierbij essentieel. Een robuuste beschikbaarheid van oppervlakte water is goed te borgen door het integreren van wateropgave en klimaatadaptatie en zou meer benadrukt kunnen worden in het IRP.		De koppeling van de wateropgave en klimaatadaptatie wordt op algemeen niveau gelegd in het IRP o.a. in redeneerlijn 1 en bij elk deelgebied. We zijn ons bewust van de gebiedsspecifieke opmerking die u maakt en gaan daar bij de gebiedsuitwerkingen in Fase 4 nadrukkelijk aandacht aan besteden.
50	Zienswijze	Houten	Pagina 109: “Vijfheerenlanden – Houten – USP, inclusief fietsbrug over Amsterdam- Rijnkanaal” dit moet zijn: “Vijfheerenlanden – Houten – USP, inclusief fietsbruggen over Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek”.	Aangepast in de tekst	
51	Zienswijze	Houten	Pagina 109: Toevoegen fietsverbinding en fietsbrug tussen Houten en Culemborg. Vanuit Geldermalsen en Culemborg is er een groeiende oriëntatie op de regio Utrecht. Dat geldt ook voor de belangstelling in deze plaatsen van woningzoekenden die op zoek zijn naar een betaalbare woning. Dit gevoegd bij het al bestaande werk- en studieverkeer geneert dit een groei van de mobiliteit tussen de regio Utrecht en de regio Rivierenland. Daardoor is de doorfietsverbinding tussen de regio’s met een fietsbrug over de Lek belangrijk. Bovendien sluit dit goed aan bij de ontwikkeling van de fietsroute F2 (ter ontlasting van de A2) van Den Bosch naar Utrecht. Het verdere traject naar Culemborg maakt onderdeel uit van het Regionaal Fietsplan Rivierenland.	Verwerkt in tekst	Aanpassing tekst Pagina 109: “Vijfheerenlanden – Houten – USP, inclusief fietsbrug over Amsterdam- Rijnkanaal” naar “Vijfheerenlanden – Houten – USP, inclusief fietsbruggen over Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek”.
52	Zienswijze	Houten	Pagina 109: Toevoegen van Tull en ’t Waal, ’t Goy en Schalkwijk in het rijtje van dorpen die een vitaliteitsopgave kennen (zoals woningbouw, bereikbaarheid met het openbaar vervoer).	Verwerkt in tekst	Toevoeging overgenomen in de tekst
53	Zienswijze	Houten	Wij wensen u veel succes met de verwerking van de reacties van de colleges en raden. Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met Dominique Smeets of Remko Stinissen via telefoonnummer (030) 63 92 611. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten de secretaris, de burgemeester, A.J. Barink G.P. Isabella		Behoeft geen beantwoording

54	Zienswijze	IJsselstein	Geachte heren Verschuure en Jansen, Aan ons college heeft u verzocht om het concept IRP voor een zienswijze aan onze raad aan te bieden. In de raadsvergadering van 8 juli 2021 heeft onze raad besloten om de volgende zienswijze in te dienen. Allereerst willen wij u bedanken voor het werk dat is verzet om van de vastgestelde Koers via de Contour te komen tot het Integraal Ruimtelijk Perspectief voor onze regio. Dit in een periode waar vanuit MIRT/Uned en Provincie Utrecht ook aan belangrijke onderzoeken en beleidsdocumenten is en wordt gewerkt. Door de verstandige aanpak van het proces is het gelukt om niet alleen het IRP integraal op te stellen, maar ook de samenhang te zoeken met deze belangrijke processen. Voor de uitvoerbaarheid is deze samenhang van groot belang, vanuit het besef dat zowel Rijk als Provincie een belangrijke bijdrage zullen moeten leveren aan onze regionale ambities, willen wij deze waar kunnen maken. In onze zienswijze willen wij nu verder ingaan op inhoudelijke zaken die wij graag onder uw aandacht willen brengen. Dit met het doel om tot een aanscherping van het IRP te komen, waarmee wij als regiogemeenten voldoende houvast hebben om de grote regionale en bovengemeentelijke opgaven op te pakken.		Behoeft geen beantwoording
55	Zienswijze	IJsselstein	**1. Samenwerking, uitvoeringsstrategie en concrete uitvoering** De uitvoeringsstrategie geeft richting aan de verdere concrete uitwerking van het IRP. Gezien de grote opgaven en vraagstukken die verdere uitwerking behoeven, bestaat het risico dat alle tijd en aandacht opgaat aan het verfijnen van de uitvoeringsstrategie en invullen van de bijpassende samenwerking. Dit gaat ten koste van de concrete uitvoering van de belangrijke ontwikkelopgaven die in het IRP zijn opgenomen. Juist deze concrete uitvoering is van groot belang om de regio toekomstbestendig te maken en toe te werken naar een gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen. Niet alleen de samenwerkingsvorm en uitvoeringsstrategie, maar ook de veelheid aan opgaven is een bedreiging voor de concrete uitvoering. De realisatiekracht van onze gemeente is beperkt. Het inzetten op alle opgaven is gezien de vraag naar capaciteit en financiële middelen op dit moment niet haalbaar. Wij voorzien dat deze situatie zich in meerdere gemeenten voordoet. Een realistische planning is dan ook van groot belang. De voordelen die slimme samenwerkingen kunnen opleveren, zullen ten volle benut moeten worden om zo veel mogelijk van de opgaven te realiseren. Voor IJsselstein betekent dit dat we in eerste instantie inzetten op de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kroon, op onze binnenstedelijke woningbouwontwikkelingen en op de verdere uitwerking en ontwikkeling van het Kromme IJsselpark, van belang voor een vitale en gezonde regio.		Het IRP is een regionale visie dat richting geeft en waarin nog een aantal onzekerheden bij de uitwerking en realisatie. Het IRP moet daarom ook worden gezien als onze gezamenlijke regionale basis voor het realiseren van uitvoeringskracht in allianties, het concretiseren van de scherpe hoofdkeuzes en het alloceren middelen voor de realisatie. Daaraan wordt in de vervolgfase parallel gewerkt door: a. de kwatiermakersfase uitvoering en organisatie uit te werken; b. concrete en vaak lopende projecten in beeld te krijgen en tevens wat er voor nodig is om tot uitvoering te komen (ontrafelen); c. een realisatiestrategie op te bouwen om middelen te alloceren en als regio/16 gemeenten daarin de regie te hebben; d. met gemeenten en stakeholders in gesprek te gaan om de uitvoering daar neer te leggen, op te starten en te ondersteunen. De capaciteit en middelen bij gemeenten is een zeer belangrijk onderdeel van deze fase. Het is aan de gemeenten en de U10 om in beeld te brengen wat er nodig is om opgaven uit te voeren en welke rol de gemeenten daarin kan spelen, wat er nodig is van de U10 in ondersteunende rol en anderzins.
56	Zienswijze	IJsselstein	**2. Groen Groeit Mee en financiering** In het IRP wordt aangesloten bij het initiatief van de Provincie Utrecht, Groen Groeit Mee. Hoewel wordt aangegeven dat gezamenlijk wordt gezocht naar de financiering die nodig is, is veel ook nog onduidelijk en afhankelijk van de uitwerking van de hoofdlijnen. Groen kan en moet in onze ogen meegroeien met andere ontwikkelingen, maar dan wel in het juiste perspectief. Passend bij de aard en schaal van de ontwikkelingen waar groen in mee groeit en passend in het landschap. Dit is een ontwerpopgave, daarom is het ook goed dat in het IRP geen scherpe afbakening is gegeven. Hierbij moet ook besef bestaan dat de balans met betaalbare woningen spannend is: investeren in groen moet niet ten koste gaan van de noodzakelijke betaalbare woningen. Leidend blijft: gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen. Wij zien graag terug op welke wijze u dit uitgangspunt borgt. Naast de groenopgaven die mee kunnen groeien met ontwikkelingen, voorzien wij ook dat belangrijke onderdelen van de totale groenopgave niet direct zijn te koppelen aan een ontwikkeling. De totale groen-blauwe opgave die is geformuleerd vraagt een investering in geld en capaciteit die niet beschikbaar is bij de gemeenten. Daar komt bij dat grotere opgaven zoals de Groene Scheggen niet helder zijn gedefinieerd. Wanneer zijn we tevreden? Het opleggen van een onmogelijke opgave moet voorkomen worden. Wij zien dan ook graag uw voorstel voor prioritering binnen de groenopgave tegemoet.	Prioritering groenopgave per deelgebied toegevoegd.	Na oplevering van het concept IRP heeft het programma Groen Groeit Mee haar eindrapporten opgeleverd. Daarin is de opgave gekwanitficeerd, zijn de kosten in beeld gebracht en is er een overzicht gemaakt van financieringsstrategien. In de vierde fase REP en tweede fase GGM wordt de samenwerking gezocht. Nadrukkelijk zijn daarbij andere financieringsbronnen benoemd dat vanuit een plus op woningbouw. Het koppelen van de groen en rode opgave blijft essentieel en daarmee het gezamenlijk zoeke naar financiering. GGM geeft daar handvatten voor. In het hoofdstuk 'adaptief ontwikkelpad' is de groene opgave verdeeld in vier categorien en geeft daarmee antwoord op uw vraag over groene opgaven die niet direct te koppelen zijn aan rode ontwikkelingen. Dit vormt de basis voor uitwerking in fase 4, programmeren, waarbij groen inderdaad onderdeel van een ontwerpopgave is waarin de ambitie nader moet uitkristalliseren. Op voorhand is een eerste prioritering van de groene opgave per deelgebied aan het IRP toegevoegd.
57	Zienswijze	IJsselstein	**3. Nieuwe vormen van mobiliteit en Grote wiel** Het IRP leunt voor de mobiliteitsopgaven sterk op onder meer het lopende MIRT traject voor de U16. Daarnaast is veel aandacht voor langzaamverkeerverbindingen als alternatief voor de auto. Daarmee is de aandacht voor de verbindingen op het schaalniveau tussen het hoofdnetwerk van wegen en rails, en het schaalniveau van langzaamverkeer, vrijwel afwezig in het IRP. Juist op dit schaalniveau zijn innovaties van belang om te komen tot betere OV oplossingen. Voor een goede bereikbaarheid van de kleinere, vitaal te houden kernen, zijn deze innovatieve OV oplossingen van groot belang. Wij willen dan ook een oproep doen om nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden en kansen die nieuwe vormen van OV, zoals kleinschalige (zelfrijdende) voertuigen, maar ook andere modaliteiten met zich meebrengen. Mogelijk bieden deze nieuwe vormen van OV ook een goede kans om het Grote wiel gestalte te geven. Dit Grote wiel is in de onderzoeken van MIRT en Uned komen te vervallen. De inzet op het kleine wiel met gangbare OV oplossingen, biedt vooral kansen voor de stad Utrecht. Het Grote wiel is van belang om de kernen verder van Utrecht af betere ontsluitingsmogelijkheden te geven en realistische alternatieven te bieden voor de auto. Hoewel het hier gaat om kleinere vervoersstromen, kan dit beter aansluiten bij nieuwe vormen van OV of bijvoorbeeld slimme inzet van regionale lijndiensten. De koppeling van een halte aan de Weg naar de Poort op een regionale verbinding tussen Utrecht en Gorinchem/Breda kan goed aanhaken op dit Grote wiel. Wij willen dan ook oproepen om vanuit het IRP nader te onderzoeken op welke wijze het Grote wiel een goede aanvulling is op het OV systeem in de regio, waarmee de belangrijkste doelen, ontlasting van Utrecht Centraal en het hoofdwegennet, behaald kunnen worden en tegelijk de vitaliteit en nabijheid van de kleine kernen wordt versterkt.	In verschillende zienswijzen wordt meer aandacht gevraagd voor 'dwarsverbanden' in het OV systeem die rechtstreekse verbindingen creëren tussen kernen, zoals de vaak genoemde OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein. Voor het verwerken van OV-verbindingen in het IRP sluiten wij aan op het Toekomstbeeld OV. In die argumentatie spelen het (beperkte) budget voor OV-exploitatie in combinatie met het afwegen van de vervoerswaarde van gewenste OV-lijnen een grote rol. Bovendien is het van belang dat gewenste verbeteringen aan relatief 'dikke' verbindingen als de OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein, hoewel op korte termijn niet levensvatbaar, voor de langere termijn wel op het lijstje blijven staan als mogelijke netwerkverbeteringen. Tot slot geldt, zie het Regionaal Mobiliteitsprogramma, dat de regio inzet op verduurzaming van de mobiliteit door middel van een zogenaamde mobiliteitstransitie; die transitie komt tot stilstand als de pot geld voor OV-exploitatie op termijn niet groter wordt, want de gewenste extra OV-passagiers kosten hoe dan ook geld.	Voor de ontwikkeling van het OV netwerk baseren we ons in de regio op het regionale Toekomstbeeld OV. De OV-corridors die in dat document genoemd staan werken we samen met de provincie uit tot OV-lijnen van hoge kwaliteit (vwb snelheid en frequentie) naar alle windrichtingen van de regio. Hoge OV-kwaliteit is alleen mogelijk tussen plekken met hoge concentraties van wonen en/of werken; we hebben er als overheden belang bij om de buslijnen zo vol mogelijk te laten rijden om belastinggeld effectief te spenderen. Voor vervoer naar kleine kernen en verbindingen tussen middelgrote kernen geldt dat ze zelfstandig geen hoge OV-kwaliteit kunnen genereren en daarom richt de visievorming in de regio zich op het aantakken van kernen op plekken (regiopoorten, multimodale hubs) met hoge OV-kwaliteit om een goede ketenreis mogelijk te maken.
58	Zienswijze	IJsselstein	**4. A12 zone en tram** De ontwikkeling van de A12 zone met woningbouw is van groot belang om de ambities voor woningbouw waar te maken. Daarnaast speelt juist de A12 as een belangrijke rol in het hoofdwegennet rond Utrecht. Vanzelfsprekend moet dit hoofdweggennet zo weinig mogelijk worden belast door nieuwe ontwikkelingen en een inzet op de tram als hoofdontsluiting voor de A12 zone is dan ook een logische gedachte. Maar het uitbouwen van het aantal haltes en mogelijk verleggen van de lijn om de A12 zone goed te bedienen, mag niet ten koste gaan van de snelheid van deze verbinding. Juist aan het einde van de tramverbinding, in IJsselstein, wordt elke vertraging opgemerkt.		Het is voor de bereikbaarheid van de A12-zone, Nieuwegein en Ijsselstein van belang dat de tram juist versneld wordt. Inzet is een kortere reistijd, ook vanuit Ijsselstein.
59	Zienswijze	IJsselstein	In onze Mobiliteitsvisie 2040 hebben wij vastgelegd dat een versnelling van de huidige tramverbinding van groot belang is om een volwaardig alternatief te zijn voor de auto. De huidige reistijd vanaf halte Binnenstad naar Utrecht Centraal weegt niet op tegen de reistijd van een auto naar het centrum van Utrecht, laat staan wanneer een andere locatie in Utrecht het reisdoel is. Daarom vragen wij om ook in het IRP op te nemen dat wordt ingezet op een reistijd van 20 minuten van halte Binnenstad naar halte Utrecht Centraal.	Overgenomen in het IRP in de uitwerking van deelgebied Centrale As	Het versnellen van de SUNIJ lijn is van belang voor de verstedelijking in De Centrale As. Het doel om binnen 20 minuten van IJsselstein Centrum naar Utrecht CS te reizen past daarbij.
60	Zienswijze	IJsselstein	**5. Circulaire economie** In het IRP wordt ingezet op de circulaire economie. Gezien de noodzaak om te komen tot een toekomstbestendig economisch systeem, is dit een verstandige keuze waar wij volledig achter staan. Tegelijk zien wij hier wel enkele obstakels die de noodzakelijke transitie naar een circulaire economie in de weg staan. In het IRP wordt niet aangegeven welke instantie de circulaire economie gaat aanjagen, nog wat het plan hiertoe is of het benodigde budget. Deze elementen zullen vanzelfsprekend in de volgende fase van het IRP worden uitgewerkt, maar wij voorzien dat veel gemeenten, net als IJsselstein, niet de middelen hebben om hier een noodzakelijke trekkersrol te vervullen. Wij lezen graag terug welke aanpak naar uw mening haalbaar zou moeten zijn, gelet op de positie van de gemeenten in de regio.		In het IRP wordt aangegeven dat per terrein wordt uitgewerkt wat de bijdrage is aan de circulaire economie (p. 70).
61	Zienswijze	IJsselstein	Naast onze vragen over de noodzakelijke inzet, zien wij ook een discrepantie met de oproep om nieuwe bedrijventerreinen intensief te programmeren en bestaande terreinen te intensiveren. Voor de circulaire keten is voldoende (opslag)ruimte nodig op bedrijventerreinen om te kunnen functioneren. Wij willen dan ook oproepen om de ruimtebelangen van de circulaire ketens mee te wegen bij het maken van plannen voor intensivering van bedrijventerreinen.		Voor de circulaire ambitie is inderdaad ook ruimte nodig. De intensiveringsopgave past hier goed bij, daar dit ook inzet op optimaal benutten van een terrein. Goed om frequent te monitoren hoe de circulaire ambites aansluiten bij de ambities voor intensivering.

62	Zienswijze	IJsselstein	**6. Bedrijventerreinen** Voor bedrijventerreinen wordt ingezet op een optimale benutting. Voor de bedrijventerreinen in IJsselstein zijn we bezig met een onderzoek naar de mogelijkheden, waaronder revitalisering. In het IRP wordt ook voor het bedrijventerrein Oudland aangegeven dat revitalisering nodig zou zijn, maar dit bedrijventerrein is van recente datum en hier wordt nog steeds gebouwd.	Kaart is verwijderd uit IRP	Dit betreft het kaartbeeld van de ontwikkelrichtingen per bedrijventerrein gebaseerd op het adviesrapport toekomstbestendige werklocaties (Stec, 2020). Deze ontwikkelrichtingen komen voort uit de in dit adviesrapport opgestelde locatieprofielen en de toekomststrategie van de gemeenten. In de laatste versie van het IRP (juli) een toelichting aan deze figuur toegevoegd. In de update van september is deze kaart uit het IRP gehaald, aangezien er in de tekst ook niet naar wordt verwezen.
63	Zienswijze	IJsselstein	In ons onderzoek naar de mogelijkheden voor een optimale benutting van bestaande bedrijventerreinen zullen wij inzetten op een realistische rol voor onze gemeente. De grote ambities die in het IRP zijn benoemd, zijn niet haalbaar voor onze gemeente gezien de beschikbare capaciteit en middelen in relatie tot de benodigde capaciteit en middelen voor de intensivering en revitalisering van bedrijventerreinen, naast de inzet op de circulaire economie. Wel willen wij inzetten op binnenstedelijke ontwikkelingen, zoals bedrijventerrein De Kroon, maar ook de toekomstige terreinen Eastpoint en de afronding van bedrijventerrein Lagedijk. Daarbij gaan wij voor een passende invulling die recht doet aan de ambities die in het IRP zijn benoemd.		De beoogde inzet van de gemeente zoals genoemd, lijkt passend bij de ambities van het IRP. De precieze uitwerking van de opgave voor verdichting van werklocaties zal in de vervolgfase nader worden uitgewerkt. Voor intensivering en verduurzaming is tevens samenwerking met en inzet van de Provincie Utrecht mogelijk, en zijn capaciteit en middelen beschikbaar vanuit de OMU.
64	Zienswijze	IJsselstein	**7. Rijnenburg** Het gebied Rijnenburg is in het IRP neergezet als een toekomstige uitbreidingslocatie voor woningbouw, waarbij de locatie mogelijk eerder in beeld komt als andere woningbouwprojecten niet of niet tijdig tot ontwikkeling komen. Gezien de grote woningnood in de regio maar ook de aantallen woningen die in de andere projecten worden aangegeven, lijkt dit een logische stap. Maar het naar voren halen van een dergelijke grote uitbreiding die ook afhankelijk is van grootschalige infrastructurele ingrepen, zal niet gemakkelijk zijn. Daarom willen wij vragen om een heldere strategie voor het naar voren halen van Rijnenburg uit te werken, waarin rekening wordt gehouden met deze vertragende aspecten. Tijdig signaleren van vertraging of uitval van andere woningbouwprojecten moet hierin naar onze mening de basis vormen.	Geen verwerking in IRP	Het naar voren halen van Rijnenburg als ontwikkellocatie zal inderdaad niet eenvoudig zijn. Het ontbreekt aan de nodige infrastructuur om de locatie goed te ontsluiten, waarbij vooral een goede OV-ontsluiting een grote uitdaging is. De Gemeente Utrecht heeft onderzocht wat er nodig is voor de ontwikkeling van Rijnenburg. Of en hoe hier eventueel uitwerking aan te geven zal onderdeel zijn van de uitwerking van het IRP.
65	Zienswijze	IJsselstein	**8. Kaarten** Bij twee kaarten willen wij opmerkingen plaatsen. Op pagina 56 is een schetsverbeelding opgenomen voor Centrale As waar de noodzakelijke uitbreiding van IJsselstein niet is opgenomen. Gezien het belang van deze uitbreiding die wordt onderschreven in het IRP, moet deze kaart aangepast worden. Op pagina 132 staat de schetsverbeelding landschappelijk raamwerk centrale as. Hier is de ontwikkeling van IJsselstein Zuid niet in meegenomen, waar dit juist van belang is om het landschappelijk raamwerk te kunnen realiseren (noot: andere stedelijke ontwikkelingen (Vianen, A12 zone) zijn wel ingetekend).	Verwerkt in IRP	Verwerkt in IRP
66	Zienswijze	IJsselstein	Zoals wij in het begin van onze zienswijze hebben aangegeven, zijn we trots op hetgeen nu bereikt is. Het IRP laat zien dat veel van de ambities van de deelnemende gemeenten kunnen passen in de regionale strategie en toekomstperspectief. Wij werken graag mee aan de noodzakelijke projecten en processen om tot realisatie van het IRP te komen, binnen de mogelijkheden die wij als gemeente IJsselstein tot onze beschikking hebben. Hoogachtend, BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IJSSELSTEIN, de secretaris, de burgemeester, drs. P.C.M. van Elteren mr. P.J.M. van Domburg		Behoeft geen beantwoording
67	Zienswijze	Lopik	Geachte heer Verschuure, heer Jansen, De afgelopen jaren hebben we met elkaar als 16 gemeenten stappen gezet en besluiten genomen naar een gedeeld beeld van onze regio. Beginnend bij de Ruimtelijk-Economische Koers uit 2017, het gezamenlijke uitgangspuntennotitie en eerste beoordelingskader vorig jaar en de vaststelling van de Contour REP met het aangescherpt Beoordelingskader. De afgelopen maanden is een stap gezet richting een concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP).		Behoeft geen beantwoording
68	Zienswijze	Lopik	De gemeenteraad wordt in deze fase van het proces in de gelegenheid gesteld aan de voorkant invloed uit te oefenen, alvorens het definitieve IRP definitief aan de raden ter besluitvorming wordt aangeboden. Met deze zienswijze geven de raden richting aan de inhoud van het IRP en aan de vraagstukken die nog geadresseerd moeten worden. De zienswijze van alle raden uit de regio worden verwerkt in een definitief IRP dat medio september ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de colleges en raden uit de regio.		Behoeft geen beantwoording
69	Zienswijze	Lopik	Zienswijze concept IRP De gemeente Lopik dient de volgende zienswijze op het concept IRP in: • Het IRP is een regionaal toekomstperspectief, maar de uitvoering vindt vooral op lokaal niveau plaats. Gelijktijdig zijn de gemeenten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling erg afhankelijk van de provincie Utrecht. Doordat de U16 een netwerkorganisatie is hebben wij zorgen dat de realisatie van de grote opgaven ingewikkeld wordt door een gebrek van wederkerigheid tussen partners maar ook tussen de opgaven. In de toekomst moet deze wederkerigheid meer geconcretiseerd worden.	Geen verwerking in IRP	De stap naar realisatie zal inderdaad comlex worden. Het concretiseren van de wederkerigheid is een belangrijk onderdeel van de vervolgfase.
70	Zienswijze	Lopik	Het IRP is een toekomstperspectief voor 2040, maar houdt daarin onvoldoende rekening met de veranderingen als gevolg van de coronacrisis. De coronacrisis heeft een impact op wonen én werken, wat afgelopen jaar minder tijd- en plaatsgebonden is gebleken. Wij verwachten dat dit een structureel effect gaat hebben. Dit zien wij niet terug in de thema's wonen, werken en mobiliteit in het concept IRP. We begrijpen dat nu nog niet duidelijk is wat het structurele effect zal zijn, maar het is wenselijk om daarvoor nu al ruimte in te bouwen in het IRP. Een voorbeeld is een minder stringente koppeling tussen woningbouw en de toename van wegverkeer. Als de trend van thuiswerken blijvend is zal er meer behoefte ontstaan aan wat grotere woningen met voldoende mogelijkheden voor een thuiskantoor. Het thuiswerken zorgt ervoor dat de toename van het wegverkeer beperkt blijft. In het landelijk gebied kan bijvoorbeeld vrijkomende agrarische bebouwing voor deze woonmilieus worden herontwikkeld.	Verwerkt in IRP. Tekst toegevoegd	Bij hoofdstuk 1C (opgaven) is een paragraaf over de gevolgen van de coronapandemie opgenomen. Het is echter nog wel de vraag of de effecten die we tijdens de pandemie zien ook blijvend zullen zijn. De coronapandemie laat wel zien dat mobiliteit sterk beïnvloedbaar is. Gedragsverandering door mobiliteitsbeleid is dan ook een onderdeel van het pakket aan mobiliteitsmaatregelen in het IRP.
71	Zienswijze	Lopik	In het IRP wordt gesproken over de landbouwtransitie ("Transitie naar circulaire, biodiverse en economische rendabele landbouw", p.19), maar wordt onvoldoende uitgewerkt. We vragen ten eerste aandacht voor de verdienmodellen van agrariërs, welke onlosmakelijk verbonden zijn met een dergelijke transitie. Ten tweede heeft een transitie in de landbouw effect op het ruimtegebruik: dit levert ons inziens een frictie op met andere opgaven zoals de energietransitie, de woningnood en de groenopgave voor het stedelijk gebied (en daarmee het gezond stedelijk leven). Ook dit is onvoldoende uitgewerkt in het IRP. Wij vragen in de uitwerking daarvan aandacht voor de financiering en de facilitering van ruilverkaveling als mogelijke oplossing. Met ruilverkaveling kunnen gebiedsprocessen worden geholpen om de juiste functie op de juiste plaats te krijgen in de toekomst. Dit kan ten goede komen aan het verdienmodel van de agrariër, natuurontwikkeling en recreatie-ontwikkeling.	Verwerkt in IRP H2.3. Tekst toegevoegd	In hoofdstuk 2.3 thematische verdieping is het onderwerp Landbouwtransitie /perspectief agrarische sector nader uitgewerkt. De landbouwtransitie is een landelijke opgave waarin de regio het transitiebeleid van de rijksoverheid volgt. Verdienmodellen zijn nadrukkelijker in deze tekst verwerkt. De druk op de ruimte is in de regio groot zoals u beschrijft en het zal onontkombaar zijn dat het areaal landbouwgrond kleiner wordt in de toekomst. Uw suggestie voor moderne ruilverkavelingen hebben we in de tekst verwerkt.
72	Zienswijze	Lopik	Hoogachtend, De Raad van de gemeente Lopik; De griffier, de voorzitter, MW. MR.G.M.G. DOLDERS DR. L.J. DE GRAAF		Behoeft geen beantwoording
73	Zienswijze	Montfoort	Met veel interesse hebben wij kennisgenomen van het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (verder IRP), dat thans ter zienswijze voorligt. Wij zijn U erkentelijk dat wij in deze fase van het proces in de gelegenheid worden gesteld aan de voorkant invloed uit te oefenen, alvorens het definitieve IRP aan ons ter besluitvorming wordt aangeboden. Met deze zienswijze geeft de raad richting aan de inhoud van het IRP en aan de vraagstukken die nog geadresseerd moeten worden.		Behoeft geen beantwoording
74	Zienswijze	Montfoort	Door het college zijn wij op de hoogte gebracht van de informele consultatieronde IRP en zien dat een aantal bezwaren zijn weggenomen, waaronder - de status van het IRP (pag. 9 t.m. 13) - de Maakindustrie in Utrecht-West (pag.23) - de positie van de vitale kernen (pag. 51 t.m. 55) en - de routering en versnelling van buslijnen Lopikerwaard, waar een onderzoek naar zal worden gedaan (pag.127)		Behoeft geen beantwoording

75	Zienswijze	Montfoort	Wij willen met onze zienswijze aandacht vragen voor de volgende vraagstukken: 1. Algemeen • Al hoewel wij het voorliggende IRP in hoofdlijnen als positief zien is er nog een weg te gaan waar het gaat om de balans tussen gemeenten en specifiek tussen stadse en plattelandsgemeenten. De gestelde doelen zijn zeer ambitieus en vergen veel van de hele U16. Een van de kernpunt van het programma is het behoud van het groen, daarnaast zijn er ook grote ambities op het gebied van water, natuur, energietransitie en recreatie. Een invulling te geven aan met name deze laatste categorieën zal met name de verantwoordelijkheid zijn van de kleine kernen. Dit vraagt bij deze gemeenten een onevenredig grote inspanning van zowel mankracht (denk aan bv participatie) als financiën. Binnen het IRP is onvoldoende garantie gegeven dat de kleine kernen financieel niet alleen verantwoordelijk gesteld worden om de investeringen te doen die het goed invullen van deze functies vereist.		Het IRP is ambitieus en zal in de uitvoering veel vragen van alle gemeenten in de regio. De opgaven die benoemd zijn zijn regionale opgaven. De oplossingen zullen dus ook regionaal moeten zijn. Samenwerking in de uitvoering is belangrijk en daarbij hoort ook het gezamenlijk organiseren en bekostigen van de uitvoering. Voor Groen en Landschap zijn binnen het programma "Groen Groeit Mee" kostendragers in beeld gebracht.Hier is benadrukt dat gezamenlijk gezocht moet worden naar de kostendragers voor de verschillende opgaven, waaronder Groen en Landschap. En is een voorbeelduitwerking opgenomen. Ook staat hier voor de vervolgfase op hoofdlijnen de hoofdlijn voor programma en organisatie en die verdere uitwerking vorm krijgt in fase 4. Komende tijd wordt in de kwartiermakersfase de uitvoeringsstrategie verder uitgewerkt tot een Plan van Aanpak voor Fase 4.
76	Zienswijze	Montfoort	• Wij zijn content met het onderschrijven van het gezamenlijke U16 belang voor een toekomstbestendige agrarische sector (pag. 125).		Deze teksten zijn nog nader aangescherpt.
77	Zienswijze	Montfoort	2. Landschappelijke waarde • Wij zijn content met het prominent benoemen van de landschappelijke waarden in de regio (het wat), maar hoe dit moet worden vormgegeven en betaald (zie ook pagina 39 en 43 van het IRP) is nog onvoldoende uitgewerkt.		De groenopgave is net als de andere opgaven voor de regio ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities net als ambities uit andere thema's nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen.
78	Zienswijze	Montfoort	• De schaalsprong voor landschap, water en groen (pagina 41 e.v.) is ambitieus. U schrijft dat: De financieringsopgave een gezamenlijke opgave van 16 gemeenten en andere overheden en stakeholders is en dat de regio voor de benodigde investeringen zal samenwerken met Provincie, Gemeenten, het Rijk, Waterschappen, Natuurbeheerders, eigenaren en andere belanghebbenden.		De strategie en financiering van de groenopgave wordt in de vervolgfase verder uitgewerkt. Eeb hoge ambitie is belangrijk om de kwaliteit van de regio te versterken, en dient tevens om gezamenlijk te zoeken naar aanvullende middelen om deze opgave uit te voeren. Onder andere door geldstromen te koppelen aan elkaar en steun te vragen voor de ambities in het IRP bij andere overheidslagen.
79	Zienswijze	Montfoort	• Natuurinclusieve landbouw is het belangrijkste onderdeel van nieuwe natuur. Dit willen wij expliciet benoemd zien in het IRP.		Natuurinclusieve landbouw' werd al genoemd bij de gebiedsopaven groen en landschap in de thematische uitwerkingen. Onder het kopje 'perspectief agrarische sector' in hetzelfde hoofdstuk is 'natuurinclusieve landbouw' benoemd als onderzoekvraag: Wat houdt kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw in elk deelgebied in en welk verdienmodel is het meest kansrijk?
80	Zienswijze	Montfoort	• Voordat er een voorstel wordt gedaan voor nieuwe natuur, moet bij de huidige beheerder worden nagegaan welke activiteiten er nu plaatsvinden om de biodiversiteit te verbeteren.	Geen verwerking in IRP	Uiteraard! We zien dit als onderdeel van de gebiedsuitwerkingen in de vierde fase om de ambitie verbetering biodiversiteit handen en voeten te geven.
81	Zienswijze	Montfoort	• De 4110 hectare die benoemd wordt in het concept IRP voor nieuwe natuur en recreatie moet als laatste onttrokken worden aan de agrarische sector. Alle ideeën moeten in samenspraak en overleg met de agrarische sector opgepakt worden, zodat er echt een plan is om natuurdoelen te halen en de sector en de natuur er beiden op vooruit kunnen gaan.	Teksten in IRP aangepast	Het zal onontkombaar zijn dat de ontwikkelingen in de regio te kosten gaan van het landbouwareaal. In het IRP zijn de teksten rond het 'perspectief agrarische sector' aangescherpt. Zo is opgenomen dat 'transitie maatwerk vereist per deelgebied in nauwe samenwerking met de agrariers'. Een moderne ruilverkaveling kan daarbij een middel zijn. Ook is het mogelijk om agrarische functies te combineren met functies voor recreatie en natuur.
82	Zienswijze	Montfoort	Op basis van het onderzoek naar een regionale investeringsagenda (pagina 147) kan een gezamenlijke (financiële) strategie worden gemaakt. Als uit de onderzoeken naar de regionale investeringsagenda en het traject groen groeit mee blijkt dat de ambitie onhaalbaar is het IRP dan bij te stellen.		De groenopgave is net als de andere opgaven voor de regio ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities net als ambities uit andere thema's nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen.
83	Zienswijze	Montfoort	3. Woningbouw, werklocaties en mobiliteit • Wij onderschrijven dat de eerste prioriteit in de regio ligt bij het versneld uitvoeren en realiseren van alle reeds harde plannen voor zowel woningbouw als werklocaties (pag. 149), maar hebben zorg over de ov-verbindingen (o.a. Montfoort-Utrecht) en over het gebrek aan aandacht in het IRP voor versterking van de weginfrastructuur.	Geen verwerking in IRP	De teksten van het IRP gaan uitbereid in op automobiliteit, maar hebben als uitgangspunt dat we de capaciteit van het wegennet niet willen vergroten. Optimalisaties rond nieuwe verstedelijkingslocaties of lokale knelpunten, horen wel tot de mogelijkheden en opties zijn weergegeven in de teksten voor mobiliteit in het IRP. In het landelijk gebied blijft de auto een zeer belangrijke rol spelen in het mobiliteitssysteem. De uitdaging voor landelijke gebieden draait om de ontwikkeling die maakt dat het steeds moeilijker (in tijd of in geld) zal worden om met de auto naar belangrijke bestemmingen in het stedelijk gebied te reizen. Omdat forenzen in het landelijk gebied wel de auto gebruiken ligt de uitdaging er in om plekken te creëren waar de mobilist van de auto op andere modaliteiten over kan stappen, bijvoorbeeld op zogenaamde multimodale hubs en tegelijkertijd op het behouden en waar mogelijk optimaliseren van bestaande OV-verbindingen.
84	Zienswijze	Montfoort	• Wij interpreteren het IRP en het bouwen van 430 woningen (tot 2030) zodanig dat wij bouwen voor (boven) lokale behoefte en werken aan doorstroming voor de (boven) lokale behoefte.		De ambitie van het bouwen van 430 woningen komt vanuit de Gemeente Montfoort zelf en dient inderdaad met name voor het bouwen voor de lokale behoefte, waarbij doorstroming een belangrijke lokale behoefte is. Het type woonmilieu waar lokaal behoefte aan is kan de gemeente het beste zelf uitwerken.
85	Zienswijze	Montfoort	• Een belangrijke stakeholder om de woningbouwopgave te realiseren zijn de woningbouwcorporaties. Wij zien de corporaties met uitzondering van pagina 93 (thema energie) nog niet vermeld in het concept IRP.		De woningcorporaties zijn in derdaad belangrijke partners in de uitvoering van de woningbouwopgave, vooral waar het gaat om betaalbare woningen. Zij zullen in de uitvoering een belangrijke rol spelen. De regionale koepelorganisatie van woningcorporaties is betrokken als stakeholder bij de totstandkoming van het IRP, maar net als andere stakeholders zijn ze in het IRP niet benoemd.
86	Zienswijze	Montfoort	• Woonmilieus zijn geen kader of aanwijzing, maar gemeenten kijken wat passend is (pag. 81). Wij zullen als gemeente bezien welke woonmilieus bij onze lokale behoefte passen. Ook in de landelijke gebieden kan door (economische) veranderingen verbreding van functies en dus van functiemenging sprake zijn.		Voor Montfoort geldt inderdaad dat woningbouw met name de lokale behoefte bedient. Wat daarvoor de beste woonmilieus zijn kunt u als gemeente zelf het beste bepalen. Dit staat in het IRP onder de thematische uitwerking ook zo omschreven.
87	Zienswijze	Montfoort	• Het strekken van de OV-lijnen impliceert het laten vervallen van in onze situatie een aantal bushaltes, wij zien dat daardoor de bereikbaarheid van het OV verslechteren terwijl hier een kans ligt om de automobiliteit te verminderen.		Het strekken van OV lijnen kan er juist voor zorgen dat de OV-kwaliteit van kernen sterk verbetert. Mitigerende maatregelen om het vervallen van haltes op te vangen (kleine knooppunten creëren rond OV-haltes zodat reizigers makkelijk met de fiets kunnen komen) zijn dan een voorwaarde, maar ontwikkelingen in andere delen van de regio laten zien dat focus op reistijd van essentieel belang zijn voor het stimuleren van OV-gebruik.

88	Zienswijze	Montfoort	•Veel inwoners van Montfoort en Linschoten zijn op de auto aangewezen om zich te kunnen verplaatsen voor hun werk of andere activiteiten. Wij achten het onrealistisch dat dit voor 2040 significant zal verminderen, ondanks inspanningen op het vlak van fiets, OV en deelmobiliteit. Het IRP moet hiervan rekenschap geven door niet uitsluitend aandacht voor OV en fiets te hebben maar ook voor automobiliteit, die overigens steeds duurzamer wordt. Ruimtelijk beleid moet bestaande - en verwachte groei van - automobiliteit ondersteunen en tegelijkertijd de alternatieven verbeteren.		De Ontwikkeling van het Wiel met Spaken biedt enorme kansen om in te zetten op een mobiliteitstransitie voor nieuwe verstedelijkingslocaties én het bestaand stedelijk gebied. De teksten van het IRP gaan uitbereid in op automobiliteit, maar hebben als uitgangspunt dat we de capaciteit van het wegennet niet willen vergroten. Optimalisaties rond nieuwe verstedelijkingslocaties, horen wel tot de mogelijkheden en opties zijn weergegeven in de teksten voor mobiliteit in het ontwerp IRP. In het landelijk gebied blijft de auto een zeer belangrijke rol spelen in het mobiliteitssysteem; de afstanden zijn vaak te groot voor de fiets, de dichtheden zijn niet gescvhikt voor meer OV en de beschikbare ruimte is zodanig dat de auto ook voldoende plek heeft. De uitdaging voor landelijke gebieden draait om de onwtikkeling die maakt dat het steeds moeilijker (in tijd of in geld) zal worden om met de auto naar belangrijke bestemmingen in het stedelijk gebied te reizen. Omdat forenzen in het landelijk gebied wel de auto gebruiken ligt de uitdaging er in om plekken te creëren waar de mobilist van de auto op andere modaliteiten over kan stappen, bijvoorbeeld op zogenaamde multimodale hubs"
89	Zienswijze	Montfoort	4. Energie / Klimaat •Het onderdeel energie is in het IRP (pag. 93 e.v.) nog onderbelicht, dit is logisch gezien de nog niet vastgestelde RES (Regionale Energie Strategie). De ambities uit het RES zullen wel moeten stroken (niet verzwaren) in het IRP. •In het IRP geeft u ten aanzien van energie aan dat U voor de aanvullende opgave na 2030 de volgende ontwikkelingen gaat bijhouden: - Mogelijke landelijke ontwikkelingen in de elektriciteitsproductie. - Mogelijke technieken voor duurzame opwek aanvullend op zon-op-dak, zonnevelden en windmolens. Wij geven U in overweging om dit (na 2030) breder te trekken, immers de markt voor duurzame energietechnieken is sterk in beweging. Voor de langere termijn (2050) kunnen nu nog onbewezen duurzame bronnen of energiedragers een belangrijke rol gaan spelen in onze energiehuishouding. Denk daarbij aan thorium, waterstof, waterkracht, biogas en warmtebronnen als (ultradiepe) geothermie, TEO (thermische energie uit oppervlaktewater), TEA (Thermische energie uit afvalwater) en TED (Thermische energie uit diepte). •In het perspectief 4 en 7 (pag.33 en 35) gaat U uit van 2040 terwijl gemeenten met het RAS (Regionale Adaptie Strategie) het jaartal 2050 hebben opgenomen. Het uitgangspunt 2040 lijkt ons (hoe ambitieus ook) te optimistisch en financieel niet haalbaar.	RES 1.0 is geintegreerd in het IRP.	Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geintegreerd in het IRP. Ten aanzien van technieken na 2030 bedoelen we inderdaad juist andere technieken dan zon-op-dak, zonnevelden en windmolens. Voor de warmtebehoefte maken de meeste van de door u genoemde technieken overigens tot 2030 al deel uit van de verkenning van (boven) lokale warmtebronnen.
90	Zienswijze	Montfoort	**Afsluitend:** Randvoorwaarde voor realisatie in de 4e fase is de houding van de Provincie Utrecht.		De Provincie Utrecht is ambtelijk en bestuurlijk nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het IRP. De Provinciale Omgevingsvisie is het ruimtelijke kader van waaruit de Provincie Utrecht handelt. In het vervolgproces, waaronder het Regionaal Programmeren zal nauw samengewerkt worden met de Provincie Utrecht.
91	Zienswijze	Montfoort	Inlichtingen Wellicht heeft u nog vragen of wilt u aanvullende informatie. In dat geval kunt u contact opnemen met F.J. Henseler via 0348-476400 of info@montfoort.nl. Reactiebrief Wilt u zo vriendelijk zijn bij een reactie op deze brief te verwijzen naar ons zaaknummer. Hoogachtend, DE RAAD VAN DE GEMEENTE MONTFOORT de griffier, de voorzitter, drs. M. Lucassen mr. P.J. van Hartskamp-de Jong		Behoeft geen beantwoording
92	Zienswijze	Nieuwegein	Geachte opgavetrekkers van het Ruimtelijk Economisch Programma, De raad van Nieuwegein heeft het Concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) met veel belangstelling gelezen. De raad van Nieuwegein wil in het vervolgproces om te komen tot een definitief Integraal Ruimtelijk Perspectief, enkele onderwerpen onder de aandacht brengen waar deze het Nieuwegeinse belang raken. Met onderstaande punten maken wij onze zienswijze kenbaar.		Behoeft geen beantwoording
93	Zienswijze	Nieuwegein	Van Contour naar Perspectief De hoofdlijnen van het IRP, de redeneerlijnen, de opgaven en de ruimtelijke vertaling daarvan zijn in basis een goede uitwerking van de Contour REP en het IRP geeft daarmee invulling aan belangrijke doelstellingen als vastgelegd in het beoordelingskader. Het is een spannend traject om met 16 gemeenten te komen tot gezamenlijke visievorming, waarin alle opgaven en ambities bij elkaar worden gebracht in een product dat voor alle gemeenten voldoende aansluit bij de eigen ambities en belangen. Geen enkele andere regio van deze omvang heeft een dergelijke gezamenlijke integrale ruimtelijke visie. Er is een zorgvuldig proces doorlopen waarin gemeenten oog hebben voor elkaars opgaven en belangen. Gemeenten delen ook de inzet op het voor elkaar krijgen van gezond leven in een stedelijke regio, met het landschap als belangrijke basis. Vanuit dat perspectief zijn lokale belangen en ambities en regionale opgaven en afwegingen bij elkaar gebracht. We herkennen hierin de boodschappen die vanuit de moties van de Nieuwegeinse raad zijn meegegeven voor zover deze nu in het IRP zijn verwerkt. De meeste doelstellingen uit het vastgestelde beoordelingskader kunnen hiermee van een invulling worden voorzien, zoals de opgaven op het gebied van wonen en werken, landschap, gezondheid en mobiliteit. Zorgpunten zijn er nog wel, met name op de invulling van de energieopgave en de uitvoerbaarheid en financiering.	Energie: De RES 1.0 is nu geintegreerd in het IRP.	Energie: Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geintegreerd in het IRP.
94	Zienswijze	Nieuwegein	Energie Een integrale afweging voor energie, waarbij voldoende in beeld is hoe dit zich verhoudt tot andere functies, ontbreekt in het perspectief. Parallel aan het Integraal Ruimtelijk Perspectief wordt in regionaal verband gewerkt aan de Regionale Energie Strategie (RES). De uitwerking van de RES om tot zoeklocaties voor zon- en windenergie te komen wordt door de gemeenten gedaan in regionale afstemming. Bij de totstandkoming van het Integraal Ruimtelijk Perspectief waren de zoekgebieden voor zon- en windenergie nog niet bekend. In het IRP heeft daarom een integrale afweging van energie nog niet volwaardig plaatsgevonden, waardoor onvoldoende in beeld is hoe de energieopgave zich verhoudt tot andere opgaven. Wij zouden graag zien dat in het IRP meer inzicht komt over hoe de zoekgebieden voor energie zich verhouden tot, of mogelijk conflicteren met andere functies, bijvoorbeeld zoekgebieden voor bedrijventerreinen en woningbouw. Tegelijkertijd vragen wij ook om de druk niet te hoog op te voeren. Tijd kan soms helpen om samen tot betere resultaten te komen. Wat daarnaast nog onvoldoende in het IRP tot uitdrukking komt is dat het landschap rondom de stedelijke gebieden wel eens flink kan veranderen in een meer nadrukkelijker energielandschap om in de energiebehoefte van de stedelijke gebieden te voorzien.	RES 1.0 is geintegreerd in het IRP.	Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geintegreerd in het IRP.
95	Zienswijze	Nieuwegein	Groen en Landschap Er is in het perspectief nog onvoldoende zicht op de financiering van groen en landschap en hoe in de regio landschapsontwikkeling met verstedelijking gelijk met elkaar op kunnen lopen. Het belang van groen en landschap wordt door de hele regio onderschreven. Een grote uitdaging is de schaalsprong die voor groen en landschap nodig is. Voor de stedelijke groei van de regio is de groei van het landschappelijke kwaliteit met het groene en blauwe netwerk voor natuur en recreatie randvoorwaardelijk. Een belangrijke opgave wordt om te borgen dat landschapsontwikkeling en verstedelijking gelijk met elkaar op kunnen lopen. De druk op de woningmarkt is hoog en daarmee ook de druk op bouwen. Een verkenning op de mogelijk in te zetten instrumenten om ook de groenambities te realiseren en een bijbehorende investeringsagenda is nodig.		De groenopgave is net als de andere opgaven voor de regio ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities, net als ambities uit andere thema's, nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen. Het programma GGM heeft reeds de eerste resultaten opgeleverd en biedt zo o.a. een reeks van financieringsstrategien voor de landschappelijke opgaven.

96	Zienswijze	Nieuwegein	**Schaalsprong mobiliteit en vervoer** *We onderschrijven de benoemde noodzaak in het perspectief van een benodigde schaalsprong van mobiliteit en vervoer in de regio en zetten ons daar gezamenlijk voor in richting het rijk.* Het concept wiel met spaken is duidelijk herkenbaar opgenomen in het IRP en biedt kansen om de verstedelijkingsopgaven waar te maken. Dit past bij de ambities die Nieuwegein heeft opgenomen in de omgevingsvisie en mobiliteitsvisie om de ov-verbindingen van en naar te versterken en versnellen. Deze schaalsprong OV is wel randvoorwaardelijk om de verstedelijkingsambities waar te kunnen maken en dit vergt een gezamenlijke lobby richting het Rijk.	In verschillende zienswijzen wordt meer aandacht gevraagd voor 'dwarsverbanden' in het OV systeem die rechtstreekse verbindingen creëren tussen kernen, zoals de vaak genoemde OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein. Voor het verwerken van OV-verbindingen in het IRP sluiten wij aan op het Toekomstbeeld OV. In die argumentatie spelen het (beperkte) budget voor OV-exploitatie in combinatie met het afwegen van de vervoerswaarde van gewenste OV-lijnen een grote rol. Bovendien is het van belang dat gewenste verbeteringen aan relatief 'dikke' verbindingen als de OV-verbinding tussen Houten, Nieuwegein en IJsselstein, hoewel op korte termijn niet levensvatbaar, voor de langere termijn wel op het lijstje blijven staan als mogelijke netwerkverbeteringen. Tot slot geldt, zie het Regionaal Mobiliteitsprogramma, dat de regio inzet op verduurzaming van de mobiliteit door middel van een zogenaamde mobiliteitstransitie; die transitie komt tot stilstand als de pot geld voor OV-exploitatie op termijn niet groter wordt, want de gewenste extra OV-passagiers kosten hoe dan ook geld.	De Ontwikkeling van het Wiel met Spaken biedt voor Nieuwegein enorme kansen om in te zetten op een mobiliteitstransitie voor nieuwe verstedelijkingslocaties én het bestaand stedelijk gebied. Voorwaarde is dat Nieuwegeinse wijken snellere OV-verbindingen met Utrecht centrum, stations Utrecht CS Lunetten-Koningsweg en USP krijgen. De hierboven beschreven schaalsprong OV is essentieel om in het stedelijk gebied en de randen daarvan (bijvoorbeeld Papendorp en de A12 zone) ook een volgende stap in de mobiliteitstransitie te zetten waarbij we autogebruik in de spits voor reizigers met een goed OV- of fietsalternatief gaan ontmoedigen. Op die manier willen we als regio bewerkstelligen dat we de huidige capaciteit van het (hoofd)wegennet ook in de toekomst toereikend is. Daartoe zullen we niet alleen in de regio het autogebruik aan moeten pakken maar ook de landelijke stromen, voor reizigers met een goed OV- of multimodaal alternatief. Daarom is sterk inzetten op generiek mobiliteitsbeleid incl beprijzen en parkeermaatregelen een belangrijke hoeksteen van de beleidslijn voor mobiliteit in het IRP. De vraag over mogelijke effecten maakt onderdeel uit van vervolgonderzoek U Ned.
97	Zienswijze	Nieuwegein	Vervoer over water Om bij te dragen aan de bereikbaarheid van de regio hebben we ook aandacht voor vervoer over water. In overleg met de regio zoeken we naar mogelijkheden en maken ons hier samen sterk voor richting U10/16 gemeenten, provincie en rijk. In december 2020 hebben wij de motie M232 Vervoer over water aangenomen. De ambitie uit deze motie om vervoer over water te bevorderen heeft daarna een plek gekregen in de Mobiliteitsvisie van Nieuwegein die in het voorjaar van 2021 is vastgesteld: 'Alternatieven over water. Nieuwegein ligt aan het water; de Lek in het zuiden en het Lekkanaal in het oosten (dat aansluit op het Amsterdam-Rijnkanaal). De oversteekbaarheid van het water is een blijvend aandachtspunt. De openingstijden van bruggen en het pontje naar Vianen bekijken we in samenhang met alle belangen en we kijken naar de noodzaak van nieuwe kruisingen over water. Tegelijkertijd biedt dit water in potentie een alternatief voor verplaatsing over de weg. In de regio Rotterdam is een goedwerkend systeem van waterbussen en watertaxi's opgezet en ook in Utrecht wordt gekeken naar mogelijkheden voor vervoer over water (waaronder goederenvervoer) De directe waterwegverbinding met Utrecht, het feit dat Utrecht in haar mobiliteitsvisie aangeeft meer met vervoer over water te willen doen en de grote pendel tussen Nieuwegein en Utrecht bieden op termijn wellicht kansen aan de oostkant van de stad. In overleg met buurgemeenten zoeken we de mogelijkheden uit en maken ons hier sterk voor richting Provincie.' Wij vragen aandacht voor vervoer over water in het IRP zodat verder wordt bijgedragen aan deze ambitie van Nieuwegein.		Vervoer over water is voor personenvervoer altijd duurder en langzamer dan vervoer 'met wielen' tenzij er grote barrières worden geslecht en dat is in de Utrechtse regio niet het geval. Wel willen we in de regio nog een grote sprong maken in het verder ontwikkelen van het regionale fietsnetwerk en daarvoor is het zeker noodzakelijk om op diverse plekken barrières te slechten; wensen voor diverse fietsverbindingen over het Amsterdam-Rijn kanaal en de Lek worden reeds genoemd in het IRP. Tot slot zien we, door toenemende congestie in binnenstedelijke gebieden, wel degelijk een toenemende trend in fijnmazig goederenvervoer over water. Zowel voor het bevoorraden van binnenstedelijke winkels en horeca als voor het aan- en afvoeren van materialen voor binnenstedelijke bouwlocaties is steeds meer markt en dat zal op bedrijventerreinen aan het Merwede- en Amsterdam-Rijn kanaal ook leiden tot een ruimtevraag vanuit de logistieke sector waarmee we in het uitwerken van het IRP rekening moeten houden.
98	Zienswijze	Nieuwegein	De A12 zone We ondersteunen de in het perspectief benoemde ontwikkeling van de A12 zone als grootste regionale ontwikkellocatie met gezond stedelijk leven als uitgangspunt, en vragen daarbij commitment en steun van de regiogemeenten. De A12 zone heeft potentie om een stedelijke ontwikkellocatie te worden en een grote bijdrage te leveren aan de opgave die de regio heeft op het gebied van wonen en werken. Wij zien dit ook als grote opgave voor onszelf en de regio. Om hier gezond stedelijk leven te realiseren moeten veel condities op orde worden gebracht, waaronder het terugdringen van milieuhinder van de A12, het versterken van ov- en fietsverbindingen en investeringen in landschap en recreatiemogelijkheden. Voor ons is dit randvoorwaardelijk om de A12 zone tot ontwikkeling te kunnen brengen. De GGD is voor ons een belangrijke adviespartner in de planvorming van de A12 zone. Voor het realiseren van de gebiedsontwikkeling zijn echter ook grote investeringen nodig die niet door de individuele gemeenten gedragen kunnen worden. Zonder zicht op middelen kunnen we nog geen volledig commitment geven op de realisatie daarvan. De raad van Nieuwegein zal naar aanleiding van het MIRT gebiedsonderzoek nader besluiten over mogelijke functies en inrichting van het Nieuwegeinse deel van de A12-zone.		De ontwikkeling van de A12 zone zal een integrale ontwikkeling zijn, waarbij investeringen voor mobiliteit, groen en leefbaarheid van groot belang zijn voordat er een kwalitatief hoogwaardig woon-werkmilieu kan worden gerealiseerd. In de projectgroep A12-zone, waarin de Gemeente Nieuwegein deelneemt zijn dit belangrijke uitgangspunten. Ook in de gebiedsuitwerking voor de A12-zone in het kader van het MIRT onderzoek Utrecht Nabij zijn deze uitgangspunten belangrijk. De middelen om deze gebiedsontwikkeling mogelijk te maken zijn nog niet in beeld, omdat de ontwikkeling nog in de fase van onderzoek zit. Naarmate de ontwikkeling van het gebied dichterbij komt zal ook duidelijker worden welke middelen er precies nodig zijn en hoe voor dekking gezorgd kan worden. De teksten van het IRP zijn zo opgesteld dat we onderzoek, in het kader van U Ned, mogelijk maken, maar daarmee stralen we niet uit dat we vinden dat deze weg een optie is in het lange termijn verstedelijkingsperspectief.
99	Zienswijze	Nieuwegein	Regionale bypass Een regionale bypass, welke in het perspectief opgenomen staat als uiterste keuze, staat op gespannen voet met de kwaliteit van leven in Nieuwegein en de verstedelijken A12 zone. We vragen steun van de regio in het vervolgproces. Uit het MIRT onderzoek van U Ned blijkt dat de bereikbaarheid van de Utrechtse regio in 2030 onder druk staat, zowel door de autonome groei van mobiliteit als door de verstedelijking, en dat de voorziene verbreding van snelwegen hier onvoldoende oplossing voor biedt. De regio ziet als oplossingsrichting vooral het versterken van het OV-gebruik, en een regionale en lokale modal shift van auto naar meer fiets en OV (onder andere door mobiliteitsbeleid zoals gedragsbeïnvloeding). In het MIRT Gebiedsonderzoek A12 zone dat deze periode start wordt onderzocht of er aanvullende infrastructuur, zoals een regionale ontsluitingsweg door het gebied (ten zuiden van de A12, door Rijnenburg, Galecopperzoom, Liesbosch/Laagraven en Houten), nodig is. Het toevoegen van extra auto-infrastructuur leidt tot meer sluipverkeer door Nieuwegein heen en een toename van autogebruik, waardoor het realiseren van de regionaal en lokaal gewenste modal shift onder druk komt te staan. Een dergelijke extra regionale ontsluitingsweg zou voor de A12 zone kunnen betekenen dat er een nog sterkere barrièrewerking in het gebied ontstaat dat reeds zeer gefragmenteerd is door vele infrastructurele doorkruisingen. Dit maakt het ontwikkelen van een fijn woon- en werkmilieu in de bestaande stad en de A12 zone moeilijker en beperkt de ontwikkelruimte (zowel fysieke ruimte als beperkingen door hindercontouren). Het is voor ons ondenkbaar om in deze tijd nieuwe extra auto-infrastructuur aan te leggen in bestaand en te ontwikkelen stedelijk gebied.		Als regio wordt gekozen voor compacte verstedelijking georiënteerd op duurzame vormen van mobiliteit. Gezond leven in een stedelijke regio is het bovenliggende doel. Dit betekent dus dat de kwaliteit van leven in de regio randvoorwaardelijk is. Een regionale bypass voor autoverkeer past daar alleen bij als alle andere inzet op mobiliteit onvoldoende effect heeft. Indien de bypass toch noodzakelijk mocht blijken, dan blijft vanuit de regio de inzet dat de kwaliteit van leven randvoorwaardelijk is, wat betekent dat de inpassing van de bypass geen negatief effect op de omgeving mag hebben.
100	Zienswijze	Nieuwegein	Regionaal programmeren We werken gezamenlijk met de provincie toe naar programmeren om de integraliteit en snelheid te borgen. De volgende fase van het REP betreft het integraal regionaal programmeren. Hierin worden in deelgebieden of per opgave allianties gesloten en toegewerkt naar afspraken over onder meer ruimtelijke invulling van bovenlokale opgaven, fasering, financieringsvraagstukken en bijdrage aan de regionale opgaven. De provincie ziet op basis van de in maart 2021 vastgestelde provinciale omgevingsvisie het instrumentarium van regionaal programmeren als een nieuwe manier om flexibeler en adaptiever invulling te geven aan de ruimtelijke vraagstukken, te beginnen met wonen en werken. Wanneer regio en provincie hierin goed kunnen samenwerken en in de programmering de vraagstukken integraal bekeken worden zien we goede kansen om hiermee zowel gemeentelijke als provinciale belangen te behartigen. Richting programmeren blijven we aandacht vragen voor leefbaarheid, klimaatadaptatie en klimaatbestendigheid en voor de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwontwikkeling, waarbij we speciale aandacht vragen voor de gelijkere in- en uitstroom van hoge en lage inkomens, met als doel dat de toevoeging in de diverse segmenten goed over de gemeenten wordt verdeeld. In het concept IRP is daarnaast te lezen dat Rijnenburg pas vanaf 2035 in beeld is als ontwikkellocatie voor woningbouw. We pleiten ervoor dat het IRP voldoende adaptief blijft om Rijnenburg indien nodig eerder dan 2035 te programmeren als ontwikkellocatie om op die manier in de regionale woningbouwbehoefte te voorzien.		De aandachtspunten zullen worden meegenomen in de vervolgfase van het REP en het Regionaal Programmeren.

101	Zienswijze	Nieuwegein	Uitvoerbaarheid en haalbaarheid We vragen voor de volgende fase aandacht om te komen tot afspraken met diverse partners over de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van verstedelijkingsopgaven, mobiliteitsmaatregelen en landschapsinvesteringen. Hoewel de ambities in het IRP goeddeels aansluiten bij de ambities uit de Nieuwegeinse omgevingsvisie is er nog relatief weinig zicht op uitvoerbaarheid, haalbaarheid en financiering. Het IRP is niet integraal doorgerekend, maar de verwachting is dat een dergelijke doorrekening een miljardentekort zal kennen. Binnenstedelijk bouwen met de daarbij beoogde kwaliteiten, zoals betaalbaarheid duurzaamheid, leidt vaak tot een publiek tekort en biedt daarmee weinig tot geen ruimte om bovenplanse kosten te financieren. Dit betekent niet dat de ambities losgelaten moeten worden, wel dat in de komende fase veel aandacht nodig is voor mogelijkheden om het gesprek te voeren met partners die een bijdrage kunnen leveren in de realisatie van de ambities, aandacht voor prioritering en fasering in de ambities en een sterke lobby.		In IRP Hoofdstuk 4 is de uitvoeringsstrategie voor het IRP beschreven. Hier staat op hoofdlijnen de organisatie van het vervolg beschreven en de belangrijkste stappen waarin de verdere uitwerking vorm krijgt. Komende tijd wordt de de kwartiermakersfase de uitvoeringsstrategie verder uitgewerkt tot een Plan van Aanpak voor Fase 4. In het Plan van Aanpak wordt verder uitgewerkt hoe in de toekomst zal worden samengewerkt met stakeholders en ontwikkelpartners en hoe de gezamenlijke ambitie zal worden gebruikt voor het steviger op de kaart zetten van de regio en de bijbehorende lobby.
102	Zienswijze	Nieuwegein	**Tot slot** Wij realiseren ons dat de totstandkoming van het IRP een majeure opgave is en constateren dat er met dit concept een stevige basis ligt, waarin nog wel witte vlekken zijn opgenomen. Het is van belang om in de regio tot goede afspraken te komen hoe we bij de invulling van deze witte vlekken vast blijven houden aan een integrale afweging van het ruimtelijk perspectief. Hoogachtend, De gemeenteraad van Nieuwegein Jan Karens - griffier. Frans Backhuijs - voorzitter		Behoeft geen beantwoording
103	Zienswijze	Oudewater	Geachte heer Hoeve, Op 30 maart 2021 deelde u het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) met de colleges van de gemeenten van de U16. U deelde het concept IRP om gemeenteraden de mogelijkheid te bieden om een zienswijze op het document te geven. Via deze brief sturen wij u de zienswijze van de gemeenteraad van Oudewater. Informele consultatieronde colleges Voorafgaand aan het concept IRP heeft u het ontwerp IRP aan de colleges van de U16-gemeenten voorgelegd. Colleges kregen de mogelijkheid om via een informele consultatieronde een reactie te geven. De reactie van het college van Oudewater is als bijlage aan deze raadszienswijze toegevoegd. Wij verzoeken u om deze raadszienswijze in samenhang met de collegereactie te bezien. Beide reacties liggen namelijk in elkaars verlengde. Overigens zijn wij u erkentelijk voor de in het IRP gemaakte aanpassingen op basis van de collegereactie. Het standpunt over automobiliteit in de spits is genuanceerd, de directe financiële koppeling tussen groenontwikkeling en woningbouw losgelaten en de (potentiële) woningbouwlocatie Kerkwetering ingetekend. Daarnaast is Oudewater verbonden met het snelfietsroutenetwerk, heeft de Oude Hollandse Waterlinie een plek in het document gekregen en wordt Oudewater bij de Poldercsche genoemd. Kortom; veel van de aandachtspunten uit de collegereactie zijn in het concept IRP verwerkt.		Wij hebben kennisgenomen van de zienswijze van de gemeente Oudewater op het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief en bezien deze in samenhang met de collegereactie.
104	Zienswijze	Oudewater	Status van het IRP Van nature bestaat er een spanningsveld tussen regionale samenwerking en democratische legitimiteit. Het IRP is een product van de U16. De U16 is geen bestuurslaag, maar een netwerksamenwerking. Het IRP heeft geen wettelijk juridische status zoals gemeentelijke omgevingsvisies en -plannen. Zowel de U16 als het IRP zijn voor hun waarde en legitimiteit afhankelijk van lokaal draagvlak en lokale besluitvorming. Vanuit deze realiteit is ervoor gekozen om het IRP van onderaf op te bouwen en te beschouwen als een adaptief document. Het IRP is hiermee een optelsom van lokale visies en de plek waar regionale afstemming plaatsvindt. Voortschrijdend inzicht, zowel op lokaal als regionaal niveau, kan leiden tot aanpassing van het IRP. Aan de andere kant vraagt belangenbehartiging richting Rijk en provincie wel om bepaalde mate van commitment op de inhoud. Gemeenten moeten elkaar als het ware vasthouden. Het spanningsveld tussen regionale samenwerking en democratische legitimiteit is niet volledig weg te nemen. De keuzes die u maakt om de kracht van regionale samenwerking te benutten, zonder de lokale bestuurslaag tekort te doen, steunen wij. Wel vragen wij u om, zelfs na eventuele vaststelling van het IRP, als U16 zichtbaar te blijven zijn om zo het lokale draagvlak voor deze regionale samenwerking te behouden en te versterken. Enkel wanneer u hier voldoende aandacht aan besteedt, kan regionale samenwerking succesvol zijn.		Uw aandachtspunt over zichtbaarheid van de regionale samenwerking in de vervolgfase hebben wij meegenomen in het opstellen van de uitvoeringsstrategie in hoofdstuk 4. In het Plan van Aanpak voor fase 4 moet dit verder worden uitgewerkt. De samenwerking richting uitvoering en de regionale afstemming zijn hierin van belang om het IRP tot uitvoering te kunnen brengen.
105	Zienswijze	Oudewater	Integraliteit RES-REP Een belangrijk vraagstuk voor ons is de relatie tussen de Regionale Energie Strategie (RES) U16 en het IRP. Vooralsnog wordt in het IRP voor vraagstukken rondom energietransitie verwezen naar het RES-traject. Hierdoor lijkt er sprake te zijn van twee separate trajecten, terwijl het IRP de plek zou moeten zijn waar alles samenkomt. In het IRP geeft u aan (blz. 93), dat u voorafgaand aan de besluitvorming over het IRP een memo aanbiedt. Een memo waarin de samenhang en eventuele botsende belangen tussen de energieopgave en de overige opgaven zal worden beschreven. Wij zijn benieuwd naar de inhoud van dit memo en gaan er daarbij vanuit dat u in dit memo ook helderheid verschaft over de omgang met de verschillende tijdshorizonnen van het IRP (2040) en de RES (2030). De nog te verschaffen duidelijkheid over samenhang IRP met RES kan er te zijner tijd toe leiden dat deze zienswijze aangevuld wordt.	RES 1.0 is geintegreerd in het IRP.	Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geintegreerd in het IRP. Het verschil in tijdhorizonnen wordt in het IRP benoemd.
106	Zienswijze	Oudewater	Vitaliteit als centrale opgave Zoals eerder in onze collegereactie aangegeven, staan diverse onderdelen in het IRP ver af van de ruimtelijke uitdagingen in onze gemeente. Oudewater heeft geen groei ambities en ziet daardoor ook geen noodzaak voor een “schaalsprong”. Wij richten ons vooral op het toekomstbestendig en vitaal houden van onze gemeente en hebben geen behoefte aan het faciliteren van de enorme groeiopgave van de regio Utrecht. Uiteraard begrijpen wij wel dat de groei van omliggende steden en bijbehorende ruimtelijke ingrepen gewenste en ongewenste consequenties (kunnen) hebben op onze gemeente. Vanuit deze invalshoek komen wij op voor de belangen van Oudewater en voelen wij ons constructief betrokken bij het IRP en de daarin beschreven ontwikkelingen. In het traject tot aan de totstandkoming van het huidige concept IRP heeft een verschuiving plaatsgevonden van een eenzijdige focus op het stedelijk gebied naar een meer gebalanceerd verhaal, waarin zowel aandacht is voor het stedelijk als het landelijk gebied. Zo doet de huidige omschrijving van de omgang met de agrarische transitie, waarin aandacht is voor economisch perspectief en de agrariërs als beheerders van het landschap, veel meer recht aan de realiteit dan eerdere teksten en uitspraken op dit onderwerp. Daarnaast wordt de belangrijke vitaliteitsopgave van de kleine(re) kernen in het IRP omarmd als regionaal vraagstuk. Wel zien wij in sommige onderdelen nog steeds enige onbalans tussen de aandacht voor het stedelijk en landelijk gebied. Zo kunnen wij de in het IRP gemaakte constatering van een oververtegenwoordiging aan dorpse milieus moeilijk plaatsen en strookt dit niet met onze beelden van de praktijk. Het blijft van belang om naast de stedelijke uitdagingen voldoende aandacht te hebben voor de uitdagingen in het landelijk gebied. Het merendeel van de gemeenten in de U16 heeft nu eenmaal een landelijk karakter. Wij verzoeken u deze opmerking (oververtegenwoordiging) te schrappen.	Formulering in IRP aangepast	De constatering rond dorpse milieus volgt uit het kwalitatieve woningbehoefteonderzoek. Daarin werd geconstateert dat in een deel van de regio een overschot zou zijn aan plannen in dorpse milieus. Dit is lastig te rijmen met de woningmarkt in de dorpen. Belangrijk is dat er lokaal de juiste woonmilieus worden gerealiseerd die passen bij de vraag, veelal juist voor de doorstroming van senioren en voor starters. De formulering is in het IRP daarop aangepast tot de volgende: "Buiten de stedelijke agglomeratie moeten woonmilieus vooral lokaal goed worden afgestemd op de behoefte. Het gaat veelal om het creëren van kansen voor de doorstroming van senioren en het toevoegen van woningen voor starters."
107	Zienswijze	Oudewater	Mobiliteit en vitaliteit In het IRP beschrijft u het verschil tussen zelfstandige en verbonden vitaliteit. Zelfstandige vitaliteit gaat over werk en voorzieningen in een kern zelf. Verbonden vitaliteit gaat over werk en voorzieningen buiten een kern, die goed bereikbaar zijn met eigen of openbaar vervoer. In onze gemeente hebben wij met beide vormen van vitaliteit te maken. Voor ziekenhuiszorg, maar ook voor diverse vormen van kunst- en cultuurbeleving zijn de inwoners van de gemeente Oudewater afhankelijk van voorzieningen in andere gemeenten. Om op een goede manier van deze voorzieningen gebruik te kunnen maken is het van belang dat de mobiliteit op orde is. In het IRP geeft u prioriteit aan duurzame vormen van mobiliteit zoals de trein en de (elektrische) fiets. Autoverkeer wilt u zo veel mogelijk beperken. Voor het stedelijk gebied waar de drukte zich concentreert en alternatieven voor autogebruik beschikbaar zijn, snappen wij deze keuze. Voor het landelijk gebied blijft de auto echter het belangrijkste vervoersmiddel voor de (middel)lange afstand. Juist in het kader van de verbonden vitaliteit, essentieel voor de leefbaarheid van onze gemeente, vragen wij aandacht voor het blijven faciliteren van autogebruik in het landelijk gebied. Uiteraard staan wij daarnaast open voor verkenningen naar en implementatie van duurzame vormen van mobiliteit, wanneer deze een reëel en betaalbaar alternatief vormen voor het autogebruik.		Voor een groot deel van de regio blijft de auto de belangrijkste vorm van vervoer. Toch ligt het in lijn met de doelstellingen van het IRP om ook buiten het stedelijk gebied te streven naar meer gebruik van duurzame vormen van vervoer (zoals de fiets en de bus) of het creëren van aantrekkelijke plekken waar op- of overgestapt kan worden van eigen vervoer naar OV, met name wanneer de bestemming in het stedelijk gebied ligt.

108	Zienswijze	Oudewater	Groeien voor eigen behoefte Wij vinden het goed dat het onderwerp 'vitale kernen' een prominente plek heeft in het IRP. Het groeien voor eigen behoefte, van fundamenteel belang voor de vitaliteit van kleine en middelgrote kernen, wordt omarmd. Daarnaast wordt expliciet benoemd dat een gezonde regio begint met vitale kernen. De opgave om kleine en middelgrote kernen vitaal te houden is dus niet enkel een lokale, maar ook een regionale opgave. Wij begrijpen de argumentatie waarom het onderwerp niet in de ontwikkelpaden is opgenomen. Kleine en middelgrote kernen kennen inderdaad een eigen dynamiek en afhankelijkheden en zijn moeilijk gezamenlijk in een tijdpad te plaatsen. Wel vragen wij aandacht voor het op de agenda houden van dit onderwerp. Als U16-regio staan wij gezamenlijk voor de opgave om de groei voor eigen behoefte van kleine(re) kernen te realiseren. Indien zich moeilijkheden voordoen om deze groei te realiseren, bijvoorbeeld door beperkende kaders van andere overheden, dan verwachten wij dat we hier gezamenlijk als U16 het gesprek met deze overheden over aangaan.		De dynamiek in de vitale kernen is inderdaad een gedeelde en daarmee een regionale opgave. Daarom wordt in het IRP voorgesteld om voor de vitale kernen een eigen gebiedsuitwerking te maken. Op deze manier blijft het thema meer nadrukkelijk onderwerp van samenwerking en regionaal geagendeerd en wordt kennis gedeeld.
109	Zienswijze	Oudewater	Ambities voor werken en groen & landschap Het bedrijventerrein Tappersheul bestempelt u in het IRP als een 'Next Economy'-locatie. Dit houdt in dat het bedrijventerrein over eigenschappen beschikt, waardoor het in uw ogen geschikt is voor activiteiten verbonden aan het thema circulaire economie. Wat voor activiteiten dit precies behelst, wordt uit het IRP niet duidelijk. Wel spreekt u over het bieden van ruimte aan zwaardere milieucontouren. Wij hebben sterke twijfels over zwaardere milieucontouren op bedrijventerrein Tappersheul, maar gaan graag met u in gesprek over wat u precies voor ogen heeft. Eveneens twijfelen wij aan de mogelijkheden vanuit de beperkte ruimte die Oudewater heeft en krijgt voor bedrijvigheid. Circulaire bedrijvigheid heeft een (veel) grotere ruimtevraag. Wij zijn benieuwd naar uw ideeën en op welke wijze deze aansluiten op de reeds gevestigde bedrijvigheid op het bedrijventerrein. Bedrijvigheid die een belangrijke rol voor onze lokale werkgelegenheid vervult.		In de NEER analyse zijn op basis van een reeks aan indicatoren beoordelingen van de Next Economy potentie van bedrijventerreinen gemaakt. Circulaire economie was hier ook een onderdeel van. De analyses zijn meerdere keren gedeeld met gemeenten, waar ook op gereageerd kon worden. Graag gaan we nader in gesprek met Oudewater over de scores van bedrijventerrein Tappersheul.
110	Zienswijze	Oudewater	Ten slotte staan wij stil bij de ambities op het gebied van groen en landschap. Eerder hebben wij al aangegeven, dat wij het goed vinden dat er veel aandacht is voor de opgaven op het gebied van groen en landschap. Verplichtingen die het Rijk ons oplegt zien wij als onontkoombaar. De U16 aandacht voor groen en landschap komt echter voort uit een schaalsprong die voor de gemeente Oudewater niet hoeft. Aanpassingen aan groen en landschap staan dus ten dienste van de schaalsprong van het verstedelijkt gebied. Dat kan mogelijk voordelen voor Oudewater met zich meebrengen. Het is hierbij van belang om oog te houden voor de balans van de dienstbaarheid van het landschap aan het verstedelijkt én het landelijk gebied. Een gebiedsgerichte aanpak kan dienen als instrument om ruimte te bieden aan de belangen die in een specifiek gebied aanwezig zijn.		De landschappelijke opgave voor de gemeente Oudewater staat niet alleen ten dienste van een schaalsprong van het stedelijk gebied. Autonome ontwikkelingen op het gebied van bodemdaling, de wateropgave en landbouwtransitie zorgen voor veranderingen in het landschap van het Groene Hart die ook zonder groei van de stad Utrecht nodig zouden zijn. In het hoofdstuk adaptief ontwikkelpad is deze opgave in de paragraaf 'systematiek van groen en landschap groeit mee' onderscheiden als categorie C. Een gebiedsgerichte aanpak zal hier inderdaad een goed instrument voor zijn en zal verder worden uitgewerkt in de vervolgfase van het REP.
111	Zienswijze	Oudewater	Daarnaast blijft de financiering van de ambities een lastig vraagstuk. Wij vinden dit merkwaardig gezien het feit dat veranderingen in groen en landschap het gevolg zijn van de schaalsprong in het verstedelijkt gebied. Indien de ambities op het gebied van groen en landschap niet haalbaar blijken te zijn, kan dit gevolgen hebben voor andere thema's die in het verstedelijkt gebied spelen. Het is belangrijk om in de komende periode te monitoren in hoeverre stedelijke ambities om maatregelen in groen en landschap vragen en of die uitvoerbaar blijken te zijn of niet. Zeker op onderwerpen waarvan wij nu al weten, dat realisatie hiervan niet eenvoudig is.		De groenopgave is net als de andere opgaven voor de regio ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities net als ambitites uit andere thema's nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen.
112	Zienswijze	Oudewater	Samenvattend Voor het overzicht benoemen wij nogmaals onze belangrijkste opmerkingen en aandachtspunten: • Dank voor het op een goede manier verwerken van de collegereactie. • Heb aandacht voor de rol van het lokale bestuur en het spanningsveld tussen regionale samenwerking en democratische legitimiteit. • Wij zijn benieuwd naar de integratie van het RES in het IRP en sluiten niet uit dat het toegezegde memo tot een aanvulling op deze zienswijze leidt. • Geef voldoende aandacht aan het stedelijk én landelijk gebied – zorg voor een goede balans; • Mobiliteit is voor kleine(re) kernen van essentieel belang voor de vitaliteit. Geef voldoende ruimte aan automobiliteit indien er geen goede alternatieven aanwezig zijn. • Het groeien voor eigen behoefte van vitale kernen is niet enkel een lokale, maar ook een regionale opgave waarvoor wij gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. • Licht nader toe wat uw plannen zijn met de 'Next Economy'-bedrijventerreinen, waarbij wij sterke twijfels hebben over zwaardere milieucontouren en circulaire activiteiten op bedrijventerrein Tappersheul. • Heb voldoende aandacht voor de dienstbaarheid van de groenambities aan het landelijk en stedelijk gebied en de financierbaarheid van deze ambities.	Zie bovenstaande antwoorden	Dank voor heldere samenvatting. Zie bovenstaande antwoorden voor de verantwoording.
113	Zienswijze	Oudewater	Wij kijken uit naar de wijze waarop u onze zienswijze in het IRP verwerkt. Daarnaast ontvangen wij graag een nadere toelichting op de onderdelen waar wij dat hebben gevraagd. Mocht u vragen voor ons hebben, dan horen wij dat uiteraard graag. Indien nodig zijn wij tot een mondelinge toelichting van deze brief bereid. Hoogachtend, Namens de gemeenteraad, De burgemeester, De griffier, Drs. D.C. de Vries mr. A. van der Lugt		Behoeft geen beantwoording
114	Amendement op zienswijze	Oudewater	Onderwerp: Zienswijze concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) U16 De raad van de gemeente Oudewater in vergadering bijeen d.d. 15 juli 2021 De ondergetekende, lid van de raad van de gemeente Oudewater, stelt voor om het raadsbesluit als volgt aan te passen: De zienswijze op het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) met nummer D/21/024155 vast te stellen, waarin de volgende aandachtspunten zijn opgenomen: (...) Te wijzigen in: De zienswijze op het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) met nummer D/21/024155 gewijzigd vast te stellen, waarin de volgende aandachtspunten zijn opgenomen: (...) Tevens stelt ondergetekende voor om het raadsbesluit als volgt aan te vullen: 3. Aan de zienswijze vanuit de gemeenteraad met nummer D/21/024155 wordt onder het kopje 'Ambities voor werken en groen + landschap' de volgende alinea toegevoegd: 'Natuurinclusieve landbouw is het belangrijkste onderdeel van nieuwe natuur. Dit willen wij expliciet benoemd zien in het IRP. Voordat een voorstel wordt gedaan voor nieuwe natuur, moet bij de huidige beheerder worden nagegaan welke activiteiten er nu plaatsvinden om de biodiversiteit te verbeteren. De 4110 hectare die genoemd wordt in het concept IRP voor nieuwe natuur en recreatie moet als laatste onttrokken worden aan de agrarische sector. Alle ideeën moeten in samenspraak en overleg met de agrarische sector opgepakt worden, zodat er echt een plan is om natuurdoelen te halen en de sector en de natuur er beiden op vooruit kunnen gaan.' Toelichting: Met het uitvoeren van dit IRP, moet het toekennen van nieuwe natuur niet het tegenstelde effect hebben. Bespreek daarom met huidige beheerder, wat hij nu doet om natuur een plaats te geven. Als je spreekt over nieuwe natuur, dan moet dit in samenspraak met de beheerder zodat hij zijn bedrijfsvoering kan combineren met de ambitie van natuurversterking. Helaas zien we niet in het IRP terug dat onder nieuwe natuur, ook natuurinclusie landbouw als belangrijk onderdeel thuishoort. In Oudewater wordt er al heel veel gedaan aan natuurinclusieve landbouw. Binnenkort start er bij de ANV (Agrarische Natuur Vereniging) in Oudewater een nieuw project, ook wel Agroforestry in de Lopikerwaard. Agroforestry is een relatief nieuw begrip, het is een vorm van landgebruik waarbij bomen/struiken en veeteelt op hetzelfde perceel voorkomen. Je kunt dan denken aan percelen waarop bijvoorbeeld notenbomen groeien en vee kan grazen, of aan zgn. 'voederhagen' waar vee van aangeplante bomen en struiken kunnen knabbelen om zo hun benodigde voedingsstoffen en mineralen op natuurlijke wijze te verkrijgen. Met dit project willen we bijdragen aan herstel van natuur en biodiversiteit. Maar er is uiteraard ook oog voor verdienmodellen voor de agrariër. Daarnaast heeft de agrarische sector die grond zelf hard nodig om te verduurzamen en te extensiveren.	Op blz 47 tekst aanvullen: stimuleren van de transitie van reguliere landbouw naar economische rendabele kringloop landbouw met nadrukkelijk aandacht voor natuurinclusieviteit. Op blz 85 bij perspectief agrarische sector toevoegen: Natuurinclusieve landbouw levert een essentiele bijdrage aan het behouden van bestaande natuurwaarden en het vergroten van de natuurwaarden en de biodiversiteit.	Uw excpliciete uitspraak dat natuurinclusieve landbouw het belangrijkststste onderdeel is van nieuwe natuur is met enige nuance verwerkt. Natuurinclusieve landbouw levert een essentiele bijdrage aan behoud van bestaande natuurwaarden, nieuwe natuur en vergroting biodivsiteit. In het IRP zijn de teksten rond het 'perspectief agrarische sector' aangescherpt. Zo is opgenomen dat 'transitie maatwerk vereist per deelgebied in nauwe samenwerking met de agrariers'. Natuurinclusieve landbouw' werd al genoemd bij de gebiedsopaven groen en landschap in de thematische uitwerkingen. Uw voorbeeld van agroforestry is daar een mooie illustratie van. Onder het kopje 'perspectief agrarische sector' in hetzelfde hoofdstuk is 'natuurinclusieve landbouw' benoemd als onderzoekvraag voor het vervolg: 'Wat houdt kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw in elk deelgebied in en welk verdienmodel is het meest kansrijk?' We zijn het dus eens met uw constatering dat dit een belangrijk onderdeel is en dat de agrariër hierin een hoofdrol speelt. Toch achten wij de landschappen en opgaven in de gehele regio te divers om de keuze voor de gehele regio te maken dat natuurinclusieve landbouw het belangrijkste onderdeel is van nieuwe natuur. Het zou kunnen dat dit bijvoorbeeld niet het geval is bij het vergroten en het robuust maken van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, of bijvoorbeeld bij het versterken van natuurwaarden rond de Veenplassen of bij het ontwikkelen van nieuwe natuur in de uiterwaarden. Vanwege deze diversiteit van landschappen brengen wij dus de bovenstaande nuanceringen aan.
115	Zienswijze	Stichtse Vecht	Geachte heer Verschuure, geachte heer Jansen, Het college en de gemeenteraad van Stichts Vecht hebben met interesse kennisgenomen van het concept-Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP). Wij constateren dat het document na een zorgvuldig traject met veel bestuurlijke en ambtelijke inbreng vanuit alle gemeenten in de regio tot stand is gekomen. Hiervoor willen wij onze waardering uitspreken. Het concept-IRP is op 25 mei 2021 behandeld in de collegevergadering van Stichtse Vecht en vervolgens besproken tijdens de commissievergadering van 15 juni 2021. De gemeenteraad heeft vervolgens op 6 juli 2021 besloten u de onderstaande zienswijze te sturen op het concept-Integraal Ruimtelijk Perspectief. Namens hen sturen wij dan ook de onderstaande zienswijze.		Behoeft geen beantwoording

116	Zienswijze	Stichtse Vecht	Het integraal ruimtelijk perspectief In het integraal ruimtelijk perspectief wordt aan de hand van een aantal perspectieven het toekomstbeeld geschetst voor de regio. Op basis hiervan zijn de acht redeneerlijnen ontwikkeld waarin deze verschillende perspectieven op de regio worden toegelicht en worden op een aantal vlakken via een inhoudelijke verdieping verduidelijkt. Bij deze redeneerlijnen in combinatie met de inhoudelijke verdiepingen zien we een aantal keuzes waar we nog een nadere verduidelijking op willen zien.		Behoeft geen beantwoording
117	Zienswijze	Stichtse Vecht	Samenwerking met andere regio's. Als regio maken we deel van een groter gebied. Zoals we zeggen dat de grote opgaven niet stoppen bij de gemeentegrenzen zo stoppen deze ook niet bij de regio. Samenwerking en afstemming met de omliggende regio's is dan ook wenselijk. Deze koppeling wordt nog gemist in het IRP. Verzocht wordt om ieder geval op de onderstaande punten de tekst aan te passen: 1. Op blz. 9 toe te voegen: NA: "Deze bijzondere kwaliteit van leven trekt mensen van binnen en buiten Nederland naar onze regio". "Afstemming en samenwerking met de belangrijke regio rondom de U16 zoals de metropoolregio Amsterdam, food valley en de regio Eindhoven die past in ons regionale profiel biedt extra kansen voor een economisch gezonde regio"; 2. Op blz. 33 perspectief 4: toe te voegen: "We zoeken samenwerking met de belangrijke regio rondom U16 waar het internationale aspecten betreft zoals vestiging van internationaal opererende bedrijven en zoeken daarbij naar complementariteit die past bij ons profiel van gezondheid en natuurlijke kwaliteiten. Dit vereist bestuurlijke samenwerking"	Verwerkt in tekst IRP	De afstemming met het grotere schaalniveau hebben we toegevoegd op de gesuggereerde locaties. Het besef dat de regio niet op zichzelf staat is een goede toevoeging aan het IRP.
118	Zienswijze	Stichtse Vecht	Redeneerlijn 1: De Utrechtse trots als basis Het is goed om te zien dat belangrijke bouwstenen uit de pijler groen en landschap zijn overgenomen. Het behoud en ontwikkelen van de 'Utrechtse Trots' in kwaliteit en kwantiteit onderstrepen wij. De ontwikkeling van de Utrechtse Trots draagt bij aan een groeiende behoefte aan recreatie en de gezondheid van inwoners en bezoekers in de regio. De schaalsprong van het landschap en zijn kwaliteiten wordt uiteengezet in gebiedsgerichte opgaven. Dit geeft aanleiding voor de te ontwikkelen thema's en mogelijke samenwerkingsverbanden in de programmering. Voor de gemeente Stichtse Vecht zien wij belangrijke opgaven terugkomen in de gebiedsgerichte opgaven: 1. Blauwe krans Stelling van Amsterdam (pg. 73) 2. Poldercheg Lange Linschoten – Woerden – Breukelen (pg.74) 4. Waterliniescheg (pg. 75) 7. Agrarisch groenblauw netwerk (pg. 76)		Dank voor het compliment. Fijn dat u zich herkend in de opgaven
119	Zienswijze	Stichtse Vecht	De verbindende thema's zijn de veenweidegebieden, open landschappen, groenblauwe verbindingen, Hollandse Plassen, UNESCO erfgoed en cultuurhistorie. De kaart op pagina 72 verbeeldt deze opgaven. Het college heeft reeds eerder aangegeven dat de rivier de Vecht als groenblauwe verbinding en de Nieuwe Hollandse-Waterlinie als cultuurhistorische kwaliteit beter benoemd en verbonden zouden kunnen worden in de gebiedsgerichte opgaven 1, 2 en 4. Op pagina 41 wordt wel melding gemaakt van deze kwaliteiten als zodanig en wordt benadrukt dat het nodig is om deze kwaliteiten beter te ontsluiten. Het is nodig om binnen de U16 gezamenlijk aan deze opgaven te werken in passende allianties. Wij benadrukken deze urgentie en stippen dan ook het belang aan om deze kwaliteiten op te nemen binnen de gebiedsgerichte opgaven. Bovendien worden we graag betrokken in alliantievorming wanneer het deze kwaliteiten betreft. Om dit helder te stellen is het ons inziens goed om de rivier de Vecht en de elementen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) binnen ons gebied in de teksten van de gebiedsgerichte opgave van de Blauwe Krans Stelling van Amsterdam op pg.73, de Poldercheg Lange Linschoten – Woerden – Breukelen op pg. 74 en de Waterliniescheg op pg. 75 op te nemen. De rivier de Vecht heeft een centrale en verbindende ligging tussen de Vinkeveense en Loosdrechtse Plassen. Het landschap is hier kleinschalig met een afwisseling aan dorpen en buitenplaatsen, kastelen en boerderijen en vormt door zijn verwevenheid van functies een bijzondere kwaliteit. De geschiedenis van de regio is hier voelbaar en zichtbaar aanwezig. Het cultuurhistorisch erfgoed en landschap maken de verhaallijn van de Gouden Euw en de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie beleefbaar. Deze kwaliteiten verbinden de genoemde gebiedsgerichte opgaven en zouden als zodanig aan de orde moeten komen in de gebiedsgericht opgave, kaart(en) en kwaliteit.	Teksten gebiedsgerichte landschapsopgaven zijn aangevuld.	De Vecht en de Nieuwe Hollandse Waterlinie maken onderdeel uit van de groenblauwe verbindingen en zijn daarmee cruciaal als regionale kwaliteitsdragers. Ook in het adaptief ontwikkelpad (hfst 4) onderdeel systematiek van groen en landschap groeit mee zijn deze groenblauwe verbindingen specifiek benoemd. We onderschrijven de urgentie van deze opgaven. Uiteraard wordt de gemeente Stichtse Vecht betrokken bij de uitwerkingen in fase 4. De teksten van de gebiedsgerichte landschapsopgaven zijn aangevuld waar, per abuis, de Vecht en/of de Nieuwe Hollandse Waterlinie ontbrak.
Dank.	Zienswijze	Stichtse Vecht	Redeneerlijn 2: Keuze voor duurzame mobiliteit Stichtse Vecht ligt tussen de grote steden Utrecht en Amsterdam. Dat brengt de nodige vervoersbewegingen met zich mee. De spoorverbinding Utrecht- Amsterdam, het Amsterdam- Rijnkanaal en de A2 zijn belangrijke verkeersaders voor Nederland en lopen door Stichtse Vecht. De druk op de bestaande infrastructuur is groot. De mobiliteit loopt nu al vast en de huidige infrastructuur kan de forse groei voor de komende decennia niet aan.		Onderschrijft teksten in deelgebied
121	Zienswijze	Stichtse Vecht	Het inzetten op duurzame mobiliteit en bereikbaarheid om te kunnen wonen, werken, winkelen en recreëren sluit dan ook helemaal aan bij onze ambities. Bereikbaarheid en mobiliteit zien wij als voorwaarde bij toekomstige ontwikkelingen. OV-knooppunten vormen hierbij een belangrijke rol doordat deze een nadrukkelijke rol hebben in de verstedelijking en ook in de mobiliteit om ketenverplaatsingen te faciliteren. Allerlei vervoersstromen komen bij een ov-knooppunt samen, met prioriteit voor fietsen, lopen en openbaar vervoer. Er ligt dan ook zeker een opgave op het gebied van verduurzaming van de mobliteit zoals ontwikkeling van het OV knooppunt bij Breukelen en Maarssenbroek. Maar ook het inzetten op goede OV verbindingen met de kleinere kernen. Hierbij verzoeken wij u sowieso de volgende tekstwijziging te doen: 1. Op blz. 20 mobiliteit: Toe te voegen: "een schaalsprong in het regionale OV systeem is ook nodig voor de bereikbaarheid en vitaliteit van en tussen de kernen"; 2. Bij blz. 49 onder toeleidend OV in te voegen: Ook buiten het wiel met spaken "en tussen de kleine kernen" moet het toeleidende OV op orde zijn.	Verwerkt in IRP	Bereikbaarheid en mobiliteit zien wij als voorwaarde bij toekomstige ontwikkelingen. Er ligt dan ook zeker een opgave op het gebied van verduurzaming van de mobiliteit zoals ontwikkeling van het OV knooppunt bij Breukelen en Maarssenbroek. Maar ook het inzetten op goede OV verbindingen met de kleinere kernen.
122	Zienswijze	Stichtse Vecht	Redeneerlijn 3: Een gezonde regio begint met vitale kernen De raad is van mening dat het IRP onvoldoende aandacht schenkt aan de vitaliteit en leefbaarheid van de (kleinere) kernen. Het beleid is vooral gericht op het behouden van aantrekkelijke dorpen en steden en een duurzame prettige en gezonde woon- en leefomgeving. Verzocht wordt op de volgende tekst aan te passen: 1. Op blz. 21 vitale kernen: Toe te voegen: "De focus om te bouwen rond knooppunten mag bouwen in de directe omgeving van (kleinere) kernen en kernrandzones niet in de weg staan teneinde de leefbaarheid in de (kleinere) kernen te stimuleren." 2. Op blz. 23: toe te voegen in laatste tekstblok: "Plaatsing van windmolens op de grensvlakken tussen gemeenten willen wij vermijden tenzij hierover consensus tussen de betrokken gemeenten bestaat" 3. Op blz 55: bij opstellen vitale kernen, de "Handreiking vitaliteit met kwaliteit" toe te voegen: "leefbaarheid en voorzieningen niveau."		Ad. 1: De vitaliteit van kernen wordt in het hoofdstuk over "opgaven" als voorwaardelijk beschreven voor de regio. Het gaat in dit hoofdstuk alleen over de opgaven en dus niet over de oplossingen. Het past daarom niet in het IRP om op deze plek een verband te leggen tussen de binnenstedelijke ontwikkeling (die hier nog niet is geïntroduceerd) en de opgave voor vitale kernen. Ad.2: Ook hier gaat het over het benoemen van de opgave. Voor de uitwerking en de afspraken is dit niet de juiste plek. Bovendien worden afspraken over zoekgebieden voor energieopwekking gemaakt in RES-verband. Ad.3: Leefbaarheid en voorzieningenniveau zijn van groot belang voor de vitale kernen. Dit is de kern van redeneerlijn 3 en wordt in het IRP nadrukkelijk onderschreven. De handreiking vitaliteit met kwaliteit gaat over de ontwerpkwaliteit van plannen bij vitale kernen. De reden om deze plannen te maken is dus leefbaarheid en voorzieningenniveau, maar de handreiking gaat vooral over het delen van kennis over de kwaliteit van plannen voor vitaliteit.
123	Zienswijze	Stichtse Vecht	Redeneerlijn 5: Intensiveren regiopoorten We willen na 2030 de potentie van het stationsgebied Breukelen, om uit te groeien tot een hoogwaardig stedelijk woon- en werkmilieu, beter benutten. Het blijft een plek waar de overstap gemaakt wordt naar het ov richting Amsterdam of Utrecht. We willen hier een plek realiseren met een gezonde mix van wonen, werken en winkelen. Daarnaast zien we knooppunt Breukelen ook als Groene poort, zodat het mooie buitengebied van Stichtse Vecht goed bereikbaar wordt voor inwoners uit de regio voor recreatie en ontspanning.	De spoorse ambitie staat al in het IRP, geen verwerking nodig.	In het concept IRP werd gesproken over 9 buitenpoorten, die niet waren benoemd. Daarnaast werd gesproken over landschapspoorten in de uitwerking in deelgebieden. Deze inconsistentie is in de actuele versie van het IRP recht getrokken. In de uitwerking van het deelgebied Vecht en Venen is benoemd dat Breukelen zowel Regiopoort is als Landschapspoort. Een plek voor verstedelijking, maar ook voor toegang tot het landschap.
124	Zienswijze	Stichtse Vecht	Redeneerlijn 8: Duurzame energie is een gezamenlijke opgave In het concept-IRP wordt het woord circulaire bedrijven veelvuldig gebruikt. Het verduurzamen van bedrijven gaat verder dan alleen circulair. Daarom wordt verzocht het woord te wijzigen in 'duurzaam'. Daarbij verzoeken wij u ook de tekst op blz 35 aan te passen. "Perspectief 6: In 2040 is de regio op weg naar energieneutraliteit" te vervangen door: "Perspectief 6: In 2040 is de regio op weg naar duurzame energie".	Aanpassing tekst circulaire bedrijventerreinen	We hebben gekozen voor de term 'energieneutraliteit' omdat naast de kant van duurzame energie ook energiebesparing onderdeel is van de opgave. De tekst over circulaire bedrijvigheid is aangepas om beter te duiden wat hiermee bedoeld wordt.
125	Zienswijze	Stichtse Vecht	Deelgebieden Stichtse Vecht is gelegen in twee deelgebieden: deelgebied 2: Noordoostflank en deelgebied 3: Vecht en Venen. De Noordoostflank is het gebied gelegen tussen de Loosdrechtse Plassen en de Heuvelrug. Hier komen het strategische landschap van de Waterlinie, Heuvelrug en stadsrand samen. Deelgebied Vecht en Venen is het gebied dat vooral gelegen is binnen de gemeenten Stichtse Vecht en Ronde Venen. Kenmerkend door het aanwezige veenweidengebied en de verschillende rivieren zoals De Vecht en het Gein. Maar ook door de dynamische infrastructuurlijnen die van noord naar zuid gaan. Wij kunnen instemmen met de opgaven die worden beschreven voor landschap, mobiliteit, stedelijke ontwikkeling, ontwikkeling regiopoorten, vitaliteit en werken, waarbij wij u vragen rekening te houden met de hierboven genoemde aanvullingen.	Verwerkt in tekst	De introductieteksten voor de deelgebieden zijn aangepast met behulp van uw voorstellen.

126	Zienswijze	Stichtse Vecht	Tot slot Jaren geleden zijn we als regio gestart met het ontwikkelen van een toekomstperspectief van de regio. Hierbij maken we gebruik van de titel “Gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen”. In de loop van het proces zijn we naast de stedelijke opgaven ook gaan kijken naar de opgaven in het buitengebied. Daarnaast bevat de U16 regio ook kleine(re) kernen. De gebruikte titel legt teveel het accent op het belang van alleen de steden/ grote kernen in de U16 regio. Ook de kleine(re) kernen verdienen hetzelfde respect en aandacht als de grotere steden. De raad is dan van mening dat de titel niet meer passend is bij de verschillende opgaven waar we voorstaan. Daarom verzoeken wij u om in de titel het woord “stedelijke” te verwijderen. De titel wordt dan als volgt: Gezond leven in een regio voor iedereen.		Het IRP is met nadruk een integrale visie waarin alle opgaven gelijkwaardig zijn en gestart is vanuit de waarde van het lanschap en de vitaliteit van de kernen, gemeenten en de regio als geheel. Juist de integraliteit van de regionale visie maakt deze visie uniek in het land en juist dat is van grote toegevoegde waarde binnen de regio en in de nationale context. De term gezond leven in een stedelijke regio is bekend in het land en helpt de zichtbaarheid en de lobby. Het is ook breed ingebed in de eigen regio en heeft op diverse plekken aan de basis gestaan van besluitvorming in raden over de toekomst van de regio. Het wijzigen van de titel zou daarom niet passend zijn.
127	Zienswijze	Stichtse Vecht	Wij gaan ervan uit dat de punten die wij in onze reactie benoemen, leiden tot een scherper en beter IRP. Daarnaast gaan we ervan uit dat u ons als college nog in de gelegenheid stelt om te reageren op de eventuele aanvullingen op de redeneerlijnen vooraf aan het vaststellen van het IRP. Indien u nog vragen heeft dan kunt u contact opnemen met Tom Verkammen, telefoonnummer 0346 25 47 63 of e-mail tom.verkammen@stichtsevecht.nl. Met vriendelijke groet, Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht, drs. A.J.H.T.H. Reinders drs. F.J. Halsema burgemeester gemeentesecretaris		Behoeft geen beantwoording
128	Zienswijze	Utrecht	Geachte bestuurlijk opdrachtgevers REP, Op 30 maart stuurde u ons – via het College van B&W - het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) met het verzoek hierop te reageren. Als gemeenteraad van Utrecht doen wij dat graag en met deze brief sturen wij u onze zienswijze. Wij waarderen het zeer dat de raden in deze fase in de gelegenheid worden gesteld te reageren op het concept-document. Het concept IRP is een indrukwekkend en mooi document, zowel in tekst als in beeld. Het is gelukt om de grote ruimtelijke opgaven voor de komende jaren samenhangend in beeld te brengen. Daar mogen we als regio trots op zijn. Met dit concept IRP als basis gaan we als regiogemeenten in gezamenlijkheid aan de slag met de beschreven ambities op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, groen en energie.		Behoeft geen beantwoording
129	Zienswijze	Utrecht	Wij hebben eerder uw beoordelingskader vastgesteld en constateren dat deze methodiek goed werkbaar is. Het concept IRP is zorgvuldig langs deze meetlat gelegd en het IRP scoort in zijn algemeenheid positief. Wij vertrouwen erop dat u de elementen waarop de score neutraal, onduidelijk of negatief is verder zult uitwerken in de definitieve IRP of in de vervolgfase. Hieronder geven wij enkele specifieke zaken aan, waarvoor wij aandacht willen vragen.		De manier waarop het IRP scoort op het beoordelingskader heeft volop onze aandacht. Het gaat met name om het scheppen van de juiste randvoorwaarden voor gezondheid en leefbaarheid en tegelijkertijd het zoeken naar locaties voor binnenstedelijke verdichting. In het IRP en in het vervolgproces is hier volop aandacht voor.
130	Zienswijze	Utrecht	Wij hebben er alle vertrouwen in dat het vervolgproces zal leiden tot een breed gedragen visie voor onze regio op weg naar 2040. Ten opzichte van de huidige conceptversie hebben wij als gemeenteraad van Utrecht enkele aanvullingen en aandachtspunten mee te geven. Deze worden in het navolgende puntsgewijs beschreven.		Behoeft geen beantwoording
131	Zienswijze	Utrecht	1. Hoewel de ambitie is dat we met het IRP een integrale visie neerleggen voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de regio, kiest u bij de programmering voor een thematische aanpak. Aangezien wij met elkaar als regio schaarse en kostbare ruimte moeten invullen, lijkt het ons noodzakelijk om hierbij continu een integrale blik te hanteren. Hoe ongemakkelijk het ook zal zijn, wij zullen als regio integraal moeten programmeren. In dit opzicht is ook het IRP zelf natuurlijk nog niet volledig integraal; de locaties voor energieopwekking, energieopslag en energietransport ontbreken nog en aangezien dit om een omvangrijke ruimteclaim zal gaan, had dit ook als dilemma steviger in het IRP kunnen worden beschreven. Voor energie is het gemiste kans dat mogelijke regionale uitgangspunten ten aanzien de gebouwde omgeving, zoals bijvoorbeeld energieneutraal bouwen, daken bij nieuwbouw optimaal benutten, of nieuwbouw bij voorkeur via lage temperatuur verwarming verwarmen niet zijn opgenomen. Deze hadden onafhankelijk van de oplevering van de RES onderdeel van het IRP kunnen zijn. Wij verzoeken u om de ambitie naar een energieneutrale regio op te nemen in het IRP. Wij verzoeken u om de ambitie naar een energieneutrale regio op te nemen in het IRP.	RES 1.0 is geintegreerd in het IRP.	De RES vormt de belangrijkste input op het gebied voor het thema Energie. In de RES wordt gewerkt aan zowel de warmte- als de elektriciteitstransitie. We onderschrijven de doelen uit het Klimaatakkoord. Voor het concept IRP was de RES 1.0 nog niet gereed. De RES 1.0 is nu geintegreerd in het IRP. Daarmee maken bijvoorbeeld de zoekgebieden voor duurzame opwek deel uit van het IRP. Ook de verduurzaming van de gebouwde omgeving maakt onderdeel uit van het IRP en zal in de volgende fase verder zijn uitgewerkt.
132	Zienswijze	Utrecht	2. Het is nog onduidelijk hoe de programmering in de volgende fase eruit gaat zien. Hoe we de stap zetten van een gemeenschappelijk gedragen visie naar gezamenlijke verantwoordelijkheid voor uitwerking die recht doet aan de zelfstandige positie van gemeenten. Daarbij achten wij het van belang dat u ook koppelkansen van de belangrijke opgaven onderzoekt en benut, bijvoorbeeld het realiseren van scheggen met routes voor OV en fiets; of het Wiel met spaken uitwerken voor fiets, OV en groen. Op strategische vraagstukken kan het van belang zijn om als regiogemeenten samen op te trekken; wij denken bijvoorbeeld aan het tegengaan van grondspeculatie. Als randvoorwaarde voor ontwikkeling missen we in het IRP dat er een oplossingen moeten komen voor de stikstofproblematiek. Wij vragen u in de volgende fase te verkennen hoe de gelijktijdige ontwikkeling van de ambities voor groen en landschap eraan kunnen bijdragen dat andere thema’s zoals wonen, werken en mobiliteit ook verder kunnen in hun ontwikkeling.		Het IRP is een regionale visie dat richting geeft en waarin nog een aantal onzekerheden bij de uitwerking en realisatie. De gekozen ontwikkelricihting en financieringsvraagstuk maakt dat het slim combineren van functies, partijen en middelen cruciaal is nij de uitvoering. Koppelkansen worden in het IRP op diverse plekken benoemd: redeneerlijn 1, thematische uitwerking landschap en in de deelgebieden (hfst 3). Dit is ook onderdeel van fase 4 om deze meekoppelkansen te concretiseren en te verzilveren. Stikstofvraagtstuk is nu benoemd in relatie tot de landbouw. Bij de uitvoering ligt het eigenaarschap en primaat bij de gemeenten, de U10 kan dat ondersteunen, onder andere middels een realisatiestrategie. Daarvoor wordt expertise (bijv. t.a.v. tegengaan grondspeculaties) en afstemming met andere regio’s wordt georganiseerd.
133	Zienswijze	Utrecht	3. Wij geven u graag enkele specifieke inhoudelijke aandachtspunten mee, die voor een deel ook waren aangegeven in de zienswijze van het Utrechtse College van B en W: ➢ Op het gebied van woningbouw zien wij in het IRP een sterke focus op voldoende woningen. Wij willen benadrukken dat zeker zo belangrijk is dat we woningen bouwen die aansluiten bij de vraag, dat we doorstroming op de woningmarkt stimuleren, dat we streven naar leefbare en gemengde wijken, dat we aandacht hebben voor specifieke doelgroepen en dat we werken aan een grote diversiteit aan woonmilieus. Er is een grote behoefte aan betaalbare woningen; het is belangrijk dat de regio een ontwikkelstrategie heeft hoe we dat ook voor het lage en middensegment kunnen realiseren. We vinden ook dat onze motie over het aanbod voor kwetsbare groepen te mager is verwerkt. Wij stellen voor om de Provinciale streefnorm van ten minste 25% sociale huur en ten minste 25% middenhuur) op te nemen in het IRP. In de uitwerking in deelgebieden wordt het thema wonen niet expliciet genoemd en krijgen we geen zicht op de aantallen woningen en de diversiteit van woonmilieus (van zowel de bestaande als de nieuwe locaties).	verwerkt in IRP	In de thematische verdieping van het thema wonen is een paragraaf toegevoegd aan het IRP met daarin een verwijzing naar de Provinciale Streefnorm en het uitgangspunt dat in het Regionaal Programmeren iedere gemeente haar verantwoordelijkheid neemt om te zorgen voor voldoende betaalbare woningen en woningen voor kwetsbare doelgroepen. Waar het gaat om woonmilieus wordt in hetzelfde hoofdstuk een kaart geïntroduceerd met toekomstige woonmilieus. Dit hebben we nog niet kunnen vertalen naar aantallen woningen per woonmilieu, omdat het voor veel van de locaties nog niet mogelijk is om aantallen te noemen. Tevens hebben veel gemeenten de behoefte geuit om woonmilieus lokaal verder uit te werken. Tenslotte geeft een uitwerking naar woningaantallen per deelgebied niet het juiste beeld, omdat de deelgebieden overlappen. Zo is de Gemeente Utrecht onderdeel van alle vijf deelgebieden.
134	Zienswijze	Utrecht	➢ Als het gaat om de economische doelstellingen en de werklocaties is de stad Utrecht de motor van de regio. Het ontbreekt in het IRP aan deze constatering en in samenhang daarmee zouden wij graag de volgende toevoegingen zien in het IRP: > Er is op korte termijn behoefte aan het realiseren van extra bedrijventerreinen van totaal circa 65 hectare, te verdelen over een drietal locaties in de regio, bedoeld voor bovenlokale bedrijvigheid die voor de regio belangrijk is. > Het Science Park verder uitwerken als internationale toplocatie op het gebied van Life Science, inclusief de satellietlocaties Zeist, De Bilt en Driebergen. > De A12 zone goed benutten als nieuwe locatie voor werken, in combinatie met de andere bouwstenen (mix van functies). > Grootschalige distributiecentra (XXL-locaties) die geen directe binding hebben met de stad en weinig werkgelegenheid toevoegen niet inpassen nabij de stedelijke knooppunten omdat dit een negatieve invloed heeft op de bereikbaarheid. Voor stadsdistributie kan wel ruimte worden gecreëerd.	Verwerkt in tekst IRP	De constatering dat de Stad Utrecht de economische motor van de regio is, is toegevoegd in de introductie van Redeneerlijn 7. De opgave voor regionale bedrijventerreinen, de wetenschapsmilieus en de (stads)distributie zijn benoemd in hoofdstuk 2C onder het thema werklocaties.
135	Zienswijze	Utrecht	Het thema Mobiliteit mag sterker worden geduid als randvoorwaarde voor de verdere verstedelijking. De schaalsprong mobiliteit vraagt onder meer om hoogwaardige loop- en fietsverbindingen, fietsenstallingen, een regionale parkeerstrategie en deelmobiliteit. P+R-locaties kunnen een belangrijke rol vervullen in het afvangen van verkeer; wij trekken hierin graag samen op met de regio en pleiten ervoor om dit een plek te geven in het IRP.		Teksten in IRP zijn in lijn met de zienswijze.
136	Zienswijze	Utrecht	Op het gebied van groen en gezonde leefomgeving ontbreken in de paragraaf ‘gezond stedelijk leven’ de elementen zoals gezonde lucht, afname van geluidshinder, gezonde bodem en schoon oppervlakte- en drinkwater en ruimte voor dieren. Verder zien wij graag toegevoegd dat zowel in ontwikkelgebieden als in de bestaande stad (en zowel bij bestaande als nieuwe bedrijventerreinen) groenontwikkeling, behoud van groen en op biodiversiteit gericht beheer prominent wordt meegenomen.	Verwerkt in IRP	De punten voor gezond leven zijn toegevoegd aan de Handreiking Handreiking voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen. In redeneerlijn 1 is een tekst toegevoegd over natuurinclusieve steden.

137	Zienswijze	Utrecht	➢ Wij missen in het IRP aandacht voor recreatie, sportvoorzieningen en evenementenlocaties.		In de Handreiking voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen wordt het belang van o.a. sport- en recreatievoorzieningen benoemd. Er wordt gemeenten opgeroepen om hier gezamenlijk een norm voor te ontwikkelen en te hanteren. Op regionaal niveau zijn nog geen richtlijnen of normen voor dit soort voorzieningen, waardoor de opgave niet is gekwantificeerd. De Utrechse methode van een Barcode is op regionaal niveau nog niet toe te passen. Het blijft in het IRP dus bij een oproep om dit verder te ontwikkelen.
138	Zienswijze	Utrecht	Ook verzoeken wij meer aandacht te besteden aan de klimaatcrisis en de gevolgen van de klimaatverandering voor bijvoorbeeld de ondergrond en de wateropgave. De stijging van de gemiddelde temperatuur heeft belangrijke gevolgen voor de neerslag: nattere winters, hevige buien en een grotere kans op drogere lentes en zomers en inklinking door verdroging. Dit vereist dat we overtollig water snel kunnen afvoeren, maar ook voldoende plekken realiseren voor waterberging. Een ander element is circulariteit; graag zien wij dat de transitie naar een circulaire stad (grondstoffen niet onttrekken aan de aarde en zo veel mogelijk hergebruik van materialen) als ambitie wordt opgenomen in het IRP. Een belangrijk element daarbij is de landbouwhervorming naar een natuur inclusieve kringlooplandbouw.		De klimaatverandering is benoemd in perspectief 7 en komt voorts terug in vrijwel alle integrale opgaven in het IRP. Ook bij fase 4 zal dat een uitgangspunt zijn en een belangrijk toetsingscriterium. Circulariteit staat benoemd in relatie tot bedrijventerreinen/economie en landbouw.
139	Zienswijze	Utrecht	4. Veel kaarten in de concept IRP zijn niet gemakkelijk leesbaar. Wij verzoeken u om duidelijker kaartmateriaal op te nemen.	Verwerkt in IRP.	Kaarten zijn verhelderd, consistent toegepast en toelichtingen opgenomen.
140	Zienswijze	Utrecht	In de bijlage bij deze brief reageren wij tenslotte op de wijze waarop u onze eerdere moties en amendementen hebt verwerkt in het concept IRP. Op enkele aspecten verzoeken wij u om aanvullende verwerking. Bovendien ontbrak in uw overzichten onze motie 'voorkom onnodige grootschalige uitbreiding van werk- en winkelgebieden'		In het IRP wordt geconcludeerd dat de vraag naar detailhandel zal afnemen. In 2040 zal er70.000 tot 190.000 m2 wvo minder nodig zijn. Dit betekent dat wordt ingezet op het compact maken van winkelcentra en, met name in de regio, op het verkleinen van winkeloppervlak. Alleen in de stad Utrecht is door de sterke bevolkingsgroei nog vraag naar enige uitbreiding in bepaalde segmenten. Daarmee sluit de visie op detailhandel goed aan bij de motie. Ook voor bedrijventerreinen wordt ingezet op zorgvuldig omgaan met de benodigde ruimteclaim. Het grootste deel van de berekende vraag wordt geaccommodeerd door een combinatie van uitbreiding, mengen en intensiveren. Daarbij wordt de vraag naar nieuwe XXL logistieke bedrijvigheid en grootschalige, extensieve bedrijvigheid met ondergemiddelde arbeidsintensiteit niet geaccommodeerd. Dit type grootschalige bedrijvigheid legt een te grote druk op het mobiliteitssysteem en draagt onvoldoende bij aan werkgelegenheidsambities. In de regionale programmering wonen werken van de provincie Utrecht wordt de programmering van bedrijventerreinen geborgd, hierbij is ook veel aandacht voor intensiveren (10-20% van vraag). Jaarlijks wordt de programmering geactualiseerd en worden concrete afspraken gemaakt. De regio (en provincie) gaan bovendien een uitgifteprotocol opstellen om zorgvuldig ruimtegebruik te borgen.
141	Zienswijze	Utrecht	Voor het vervolgproces onderstreept de gemeenteraad van Utrecht graag dat de gezamenlijk gekozen koers wat ons betreft geen vrijblijvende samenwerking is. Als gemeenteraad van Utrecht onderstrepen wij graag dat de gezamenlijk gekozen koers geen vrijblijvende samenwerking mag zijn. Juist een gezamenlijke en integrale programmering in de volgende fase is van eminent belang om onze ambities te realiseren. Iedere gemeente zal daar tegen eigen inhoudelijke of planningstechnische dilemma's aanlopen, maar dat zou er niet toe mogen leiden dat individuele gemeenten een andere koers gaan varen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onze gezamenlijke ambitie rond de schaalsprong OV; indien individuele gemeenten om welke reden dan ook keuzes maken voor bouwen in lage dichtheden met toename van autogebruik, brengt dat de gezamenlijke ambitie in gevaar.	Verwerkt in voorwoord en uitvoeringsstrategie en zal verder verwerkt worden plan van Aapak Fase 4	In voorwoord en uitvoeringsstrategie is opgenomen dat het IRP moet gezien beschouwd als een niet vrijblijvende tussen de 16 gemeenten op de ruimtelijke ontwikkelrichting van de U16 regio en als basis voor samenwerken op de uitwerking en uitvoering. En dat dat commitment vraagt, ook financieel. Ook is beschreven dat het IRP wordt gactualiseerd op basis van uitwerkingen en ontwikkelingen (lokaal, maatschappelijk) . In de uitvoeringsstrategie en op te stellen Plan van Aanpak Fase 4 aan de start vanfase 4, is/wordt opgenomen dat de uitvoering bij gemeenten ligt en de U10 dat ondersteunt middels een integraal regionaal programma. In de kwatiermakersfase tot eind 2022 moet helder worden hoe dat georganiseerd wordt en welke positie dit programma heeft voor de lange termijn.
142	Zienswijze	Utrecht	Wij hebben er alle vertrouwen in dat u bovenstaande opmerkingen zult meenemen in de verdere uitwerking van het IRP tot een definitief document, dat wij graag na de zomer tegemoet zien. Wij wensen u hierbij veel succes. Hoogachtend, Gemeenteraad van Utrecht, de griffier, de voorzitter, Merel van Hall Sharon A.M. Dijksma		Behoeft geen beantwoording
143	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Geachte heer Verschuure en heer Jansen, Met deze brief geeft de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug haar zienswijze op het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) – maart 2021. We vinden dat we als gemeenten samen positieve stappen hebben gezet naar een gezonde duurzame toekomst van het gebied regio Utrecht. We zien het Integraal Perspectief als richtingen voor de toekomst die we als 16 gemeenten samen delen. We realiseren ons dat we op veel vlakken complementair en afhankelijk zijn van elkaar om op een goede integrale wijze invulling te geven aan maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Waar we op deze opgaven dezelfde richting voor ogen hebben, kunnen we straks slagvaardiger worden in de realisatie ervan en zijn we ook sterker in onze positie in het samenspel bijvoorbeeld met provincie en het Rijk. We kijken uit naar een verdere positieve samenwerking – gelijkwaardig vanuit onze eigen rol, bevoegdheden en verantwoordelijkheden – als netwerk. Waarbij we elkaar ook de ruimte geven en laten.		Behoeft geen beantwoording
144	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Natuur en landschap, Utrechts trots als basis We zijn zeer positief over het feit dat we als 16 gemeenten samen uitspreken dat natuur en landschap 'Utrechts trots is' en dat deze hoge omgevingskwaliteit 'de basis is'. Dat we samen de verantwoordelijkheid nemen om hierop een schaalsprong te realiseren, te zorgen voor robuuste verbindingen binnen de regio én tussen regio en de ons omliggende gebieden, en dat we samen uitspreken dat de ontwikkeling van landschap, water en groen voorwaardelijk is voor de groei. Om die voorwaardelijkheid te borgen zal in de volgende fase van het IRP de relatie tussen de pijler Natuur en Landschap (inclusief water) en de groei van de 4 andere pijlers (wonen/werkgelegenheid/vervoer/energie) gekwantificeerd dienen te worden. We zijn ook zeer positief over het feit Ddat we de financieringsopgave zien als een gezamenlijke opgave van 16 gemeenten en andere overheden en stakeholders. Het uitgangspunt dat voor alle inwoners groen makkelijk toegankelijk is ondersteunen wij. Wij willen echter ook aandacht en fysieke ruimte vragen voor ontwikkeling, behoud, versterking en bescherming van natuurgebieden zonder recreatie.	Verwerkt	Dank voor uw complimenten. We hebben uw opmerkingen t.a.v. natuurgebieden zonder recreatie verwerkt in redeneerlijn 1. Inherente natuurwaarden was reeds onderdeel van de eerste opgave.
145	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We zijn positief over de beschreven versterkingen voor natuur en landschap in het gebied Kromme Rijn, waaronder het verkennen van het vergroten van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug dat we gezamenlijk willen doen met de eigenaren, en het robuuster maken van de Heuvelrug voor natuur en recreatie. Met de waterliniescheg en het groen raamwerk Heuvelrug-Lek.		Dank voor uw compliment.
146	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We missen in het concept IRP het verminderen van de barrièrewerking van de N226 en N227 in het deelgebied Kromme Rijn Vallei. Dat is voor ons bezwaarlijk. We vragen u het verminderen van de barrièrewerking van de N226 en N227 op te nemen in het definitief Integraal Perspectief. We denken daarbij bijvoorbeeld aan het verminderen van de verkeerssnelheid.	Betreffende passage in IRP aangepast	We vragen u het verminderen van de barrièrewerking van de N226 en N227 op te nemen in het definitief Integraal Perspectief. We denken daarbij bijvoorbeeld aan het verminderen van de verkeerssnelheid of het verbeteren van de oversteekbaarheid met fiets: akkoord met aanpassing

147	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Voor een waterrobuuste Heuvelrug is het vasthouden van water van groot belang. De waterrobuuste Heuvelrug is goed opgenomen in het IRP. We maken ons nog wel zorgen over wat het toenemend aantal inwoners en werknemers in de gehele regio gaat betekenen voor drinkwaterwinning en de waterbalans op lange termijn. Op dit moment vindt in het kader van de Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug onderzoek plaats naar de waterbalans. Gezien de toenemende verdroging van het gebied Utrechtse Heuvelrug pleiten we ook voor de lange termijn voor het vasthouden van water op heel de Heuvelrug en het meenemen van de uitkomsten van de onderzoeken in het kader van de Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug voor het vervolg van de REP.	Aanpassing redeneerlijn 1	We hebben uw punten ten aanzien van drinkwaterwinning en de Utrechtse Heuvelrug toegevoegd aan redeneerlijn 1. Graag werken we met u samen in fase 4 het onderwerp water & verdroging uit met de kennis die 'de Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug' gaat opleveren
148	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We maken ons zorgen over de totstandkoming van middelen voor natuur, landschap en groen. We bevestigen de noodzaak tot een stevige gezamenlijke aanpak hierop, zoals ook benoemd in het concept IRP. Om dit te kunnen realiseren zijn middelen nodig voor zowel realisatie als voor langjarig beheer. Beheer betreft ons inziens niet alleen het directe natuur en groenbeheer, maar bijvoorbeeld ook de boswachter of BOA die toezicht houdt en het onderhouden van de toegankelijkheid van een gebied. We zien graag in de verdere uitwerking een investeringsstrategie waarin: 1) duidelijk wordt hoe een financiële koppeling plaats gaat vinden tussen verstedelijking en 'groen groeit mee' en waarin 2) zicht ontstaat hoe gekomen wordt tot financiering voor het voorwaardelijke groen. Een investeringsstrategie waar provincie en waterschappen ook deel van uit maken. Ook verzoeken we in de verdere uitwerking om een goede fasering en afstemming. De fasering is van belang zodat tenminste gelijktijdig voldoende extra groene en blauwe recreatiegebieden aanwezig zijn voor het toenemend aantal inwoners en kwetsbare natuur niet te zwaar wordt belast door een nieuwe toestroom van recreanten. We zien uit naar de verdere samenwerking hierbij.		De groenopgave is, net als de andere opgaven voor de regio, ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities, net als ambities uit andere thema's, nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt en wordt de koppeling concreet gemaakt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen. De eerste fase van GGM heeft reeds inzicht in de opgave en mogelijke financieringsstrategien opgeleverd. Uiteraard wordt nadrukkelijk met de gemeente Utrechtse Heuvelrug samengewerkt in de vervolgfasen. De koppeling van nieuwe recreatieruimte aan de groei van het aantal inwoners is onderdeel van de strategie Groen groeit Mee.
149	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	**Groeien door compacte verstedelijking met schaalsprong voor OV en fiets** We onderschrijven de keuze dat stedelijke ontwikkeling (het grootste deel van de woonopgave en werklocaties) zo veel mogelijk in de stad Utrecht plaatsvindt en indien nodig nog zoveel mogelijk op OV-knooppunten in de regio. De keuze voor een compacte verstedelijking met een schaalsprong op OV en fiets. Daarmee beperken we de impact van verstedelijking op onze regionale natuur en landschap en op de hoogwaardige omgevingskwaliteit.		Geen verwerking nodig
150	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Wel vragen we ons af of en hoe COVID-19 de woonbehoefte op de langere termijn gaat beïnvloeden en of dit druk kan zetten op de gekozen strategie. Gaan bijvoorbeeld blijvend meer mensen kiezen voor wonen buiten de Randstad zoals op de Heuvelrug of in het oosten of noorden van Nederland? Of kiezen bedrijven en mensen blijvend voor meer thuiswerken? We verzoeken om tijdig (bijvoorbeeld in 2022) gezamenlijk onderzoek te doen en de resultaten met elkaar te bespreken, om indien nodig de strategie bij te sturen.	Verwerkt in IRP	In het hoofdstuk opgaven (1C) is een extra paragraaf opgenomen over de mogelijke gevolgen van de coronapandemie. Op dit moment is nog geen keuze gemaakt om hier op termijn een vervolgonderzoek aan te wijden.
151	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We onderschrijven de noodzaak voor een gezamenlijke aanpak en lobby op de totstandkoming van investeringen en realisatie op de schaalsprong van ov en fiets, zonder daarbij financiële verantwoordelijkheden van andere overheden over te nemen.		Geen verwerking nodig
152	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We moedigen het aan om bij alle groei van woningen, energie en mobiliteit, ook te kijken of deze groei bijdraagt aan factoren als zo hoog mogelijke CO2 reductie, minimaal energieverbruik, bijdraagt aan gezondheid en versterking van natuur, circulariteit bevordert, en streeft naar een zo laag mogelijke footprint.		In het hoofdstuk met thematische verdieping (2.3) staat onder het thema energie beschreven dat besparing een belangrijk onderdeel is van de Regionale Energie Strategie.
153	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We moedigen het aan om ontwikkelingen uit het USP toe te gaan passen binnen de U16. Ter illustratie, denken we daarbij onder andere aan het uitrollen in U16 van het Living Air Lab en Smart Solar Charging of aan bioasfalt.		Geen verwerking nodig
154	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Vanuit onze gemeente is de wens om al het OV zo snel mogelijk te verduurzamen (o.a. elektrificeren/waterstof). En om in te zetten op een afname van het vervuilende dieselverkeer in de kernen/centra.	Verwerkt in IRP.	Wens om al het OV zo snel mogelijk te verduurzamen overgenomen in IRP
155	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	**Vitale kernen** Een gezonde regio vraagt om vitale dorpen en een gezond actief dorpsleven. We zijn blij met de positie die vitale kernen in het IRP heeft gekregen. Tegelijk lezen we in het IRP verschillende dingen naast elkaar als richting en ruimte voor vitale dorpen. We lezen dat het mogelijk is om te bouwen voor vitaliteit voor verdunning, voor eigen woningbehoefte, voor directe eigen behoefte en voor het in stand houden voor voorzieningen en diverse bevolkingsopbouw. We gaan er vanuit dat dit betekent dat de meest brede definitie van toepassing is.		De opgave voor vitaliteit geeft inderdaad veel ruimte voor lokale invulling. Het gaat erom ruimte te geven aan de lokale dynamiek en zo de dorpen in de regio leefbaar te houden.
156	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Onder vitale dorpen verstaan we dorpen met een diverse bevolkingsopbouw die zowel tegemoet kan komen aan de fundamenten van de participatiemaatschappij (samen kracht, eigen initiatief, eigenaarschap leefomgeving, mantelzorg) als aan de toekomstige zorgvraag. We halen uit de tekst dat we de volledige ruimte hebben om op lokaal niveau met onze inwoners in dorpsgesprekken invulling te geven aan het concept vitale dorpen: of dorpen al dan niet verbonden vitaal zijn en welke voorzieningen daarbij passen. En om op basis daarvan te bepalen hoeveel en welk type woningbouw nodig is om die vitaliteit te kunnen realiseren.		De opgave voor vitaliteit geeft inderdaad veel ruimte voor lokale invulling. Het gaat erom ruimte te geven aan de lokale dynamiek en zo de dorpen in de regio leefbaar te houden.
157	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We onderschrijven daarbij dat voor het bouwen voor vitaliteit lokaal maatwerk nodig is om te bepalen of busverbindingen of snelfietsverbindingen nodig zijn om te zorgen dat er geen extra belasting van bestaand autowegennet optreedt. Wat ons betreft ligt daarbij de focus op geen toename en bij voorkeur een afname van doorgaand gemotoriseerd verkeer door dorpskernen en kwetsbare natuur. We delen dat om bouwen voor vitaliteit mogelijk te maken in het deelgebied Kromme Rijn, een gezamenlijke inzet nodig is op mobiliteit; op beter gebruik van OV, fiets en spitsmijden, zoals meer thuiswerken. En dat nauwe afstemming tussen gemeenten aan de N229 en N227 noodzakelijk is. We gaan er vanuit dat de volgorde zoals weergegeven in redeneerlijn 2 'keuzes voor duurzame mobiliteit' de basis is. We zien uit naar de samenwerking hierop.	Reeds verwerkt in IRP.	Akkoord met oproep voor samenwerking rond wegcorridors.
158	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	**Parallelweg/ bypassonderzoek** We begrijpen dat indien de groei van de regio op termijn alsnog leidt tot een sterke autogroei in de spits, we dan voor een keuze staan om enerzijds nog meer OV en fiets en gedragsbeïnvloeding toe te passen of een andere toedeling van de autobelasting op het netwerk (hetzij in plaats, hetzij in tijd) of extra infrastructuur in de vorm van een parallelroute/bypass langs de A12 met een toeleidende infrastructuur vanuit Nieuwegein, Utrecht en Kromme Rijnstreek.		Reactie is conform de lijn in IRP
159	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Om hierover het goede gesprek te kunnen voeren en een afweging te maken is voor ons meer inzicht nodig in de effecten van investeringen in OV en fiets en van gedragsbeïnvloeding op het verminderen van autogroei en op het verkeer op de N-wegen (sluipverkeer) door dorpskernen en hoogwaardige natuur. Voor ons is een zwaarwegend belang dat het doorgaand gemotoriseerd verkeer door dorpskernen en binnen onze hoogwaardige natuur niet toeneemt. We willen als gemeenteraad actief geïnformeerd en betrokken worden in het onderzoek zodra dat plaats gaat vinden. Zodra het onderzoek ook betrekking heeft op het gebied van de gemeente hechten we ook sterk aan tijdige betrokkenheid van onze inwoners en relevante maatschappelijke organisaties.	Geen aanpassing in IRP	Alliantievorming in deelgebieden moet betrokkenheid bij regionale ontwikkelingen op het snijvlak van verstedelijking en mobiliteit van belanghebbende gemeenten waarborgen. Daarnaast zijn alle gemeenten via de Bestuurstafel Mobiliteit aangehaakt bij de onderzoeken en besluitvorming in U Ned.
160	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	We vinden het al met al terecht dat we nu nog geen parallelstructuur langs de A12 in het Kromme Rijngebied opnemen in het IRP in beelden. Opname van een parallelstructuur in het perspectief vinden we strijdig met de uitgangspunten en investeringen in fiets en OV en stuit bij ons op bezwaren. Een parallelstructuur in het Kromme Rijngebied doorkruist ook de in het perspectief verbeelde impuls voor landschappelijke structuren.		De bypass van de A12 is niet opgenomen in de perspectiefkaart van de regio, omdat deze niet past bij de redeneerlijnen voor de gewenste ontwikkeling van de regio. Het zou echter toch kunnen dat deze weg nodig is. Daarom is ervoor gekozen om een aantal perspectiefbeelden een gesuggereerde route in beeld te brengen. Het volledig weglaten van de bypass zou ons inziens geen recht doen aan het feit dat de weg wel als onderzoeksoptie wordt benoemd.
161	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	**Kromme Rijn Vallei – verstedelijking knooppunten** In het perspectief zijn naast de nieuwe Metropoolpoort Lunetten-Koningsweg in het gebied Kromme Rijn Vallei twee knooppunten waar ingezet wordt op bouwen voor de behoefte van de regio, met daarbij nog ruimte voor onderzoek voor het knooppunt Driebergen-Zeist. We hebben daarbij expliciet een afweging gemaakt met 16 gemeenten over uitleglocaties met daarbij ruimte voor een uitleglocatie bij Bunnik-Zuid. Het gesprek in Houten over de knooppuntontwikkeling loopt nog en gaat een nieuwe fase in. We spreken uit dat de verstedelijking op knooppunten in het gebied Kromme Rijn Vallei in samenhang bezien moeten blijven worden en ontwikkelingen samen ook gedragen moeten kunnen worden door het gebied.	Opgenomen in deelgebiedsuitwerking IRP. I	De samenhang tussen de ontwikkelingen in het Kromme Rijngebied is van groot belang. Ide samenhang is verwoord in deelgebieduitwerking in IRP, in uitvoeringsstrategie wordt expliciet benoemd dat voor een goede invulling van dit gebied samenwerking nodig is.
162	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	**Samenhang toekomstvisie / omgevingsvisie** In onze gemeente nemen we de lokale vraagstukken die samenhangen met het REP zo goed mogelijk mee in ons participatieproces van de Toekomstvisie/Omgevingsvisie. Dit participatieproces loopt langer door dan het proces voor het IRP. Dat betekent dat vanuit die participatie bijstellingen kunnen ontstaan op onze inbreng. Tegelijk denken we dat wij in onze inbreng op het IRP gedurende het hele proces zorgvuldig hebben aangeven waarover in onze gemeente nog het gesprek gevoerd wordt.		De participatie op GOVI loopt in diverse gemeenten en in latere fasen zal ook in de uitwerking van projecten (kunnen) worden geparticipeert. Dat is het passende niveau voor particpatie. Er is een zeer zorgvuldig proces doorlopen om te komen tot het IRP, met diverse besluitvormingsronden en ruimte voor zienswijzen van raden. De gemeentelijke inbreng is daarmee stevig verankerd. wijzingen vanuit particpatie zijn niet uitgesloten. Het IRP heeft dan ook een adaptief karakter.
163	Zienswijze	Utrechtse Heuvelrug	Hoogachtend, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrechtse Heuvelrug, de secretaris, de burgemeester, drs. M.J.T.H. Havekes G.F. Naafs		Behoeft geen beantwoording

164	Zienswijze	Vijfheerenlanden	Geachte heren Verschuure en Jansen, In antwoord op uw verzoek om het concept Integraal Regionaal Perspectief (IRP) aan onze raad door te geleiden voor een zienswijze, ontvangt u hierbij onze reactie. De raad en het college van B&W van de gemeente Vijfheerenlanden zijn van mening dat het concept IRP een goede basis biedt voor het verdere proces om te komen tot het definitief Integraal Ruimtelijk Perspectief van de U10. Tijdens de behandeling op 10 juni jl. heeft de raad van de gemeente Vijfheerenlanden besloten om: 1. Een zienswijze in te dienen op het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief U16. We verzoeken u deze zienswijze mee te nemen in de definitieve versie van het IRP, waarna deze documenten ter vaststelling aan colleges en raden kunnen worden voorgelegd. Met vriendelijke groet, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden, de secretaris, de burgemeester, N. (Nanette) van Ameijde-Poortman S. (Sjors) Fröhlich		Behoeft geen beantwoording
165	Zienswijze	Vijfheerenlanden	Zienswijze op het Integraal Regionaal Perspectief (IRP) U16 van maart 2021 Allereerst complimenten op het stuk. In de laatste bestuurlijke REP bijeenkomst op 24 maart hebben de betrokken bestuurders hun waardering uitgesproken en draagvlak getoond voor het IRP wat nu voorligt. Het is een goed inhoudelijk en vooral gezamenlijk stuk geworden. Het heeft ons nader tot elkaar gebracht, begrip voor elkaars opgaven opgeleverd, stedelijk en landelijk dichter bij elkaar gebracht en het heeft ons als regio krachtiger gemaakt. In het IRP is een uitwerking in deelgebieden opgenomen. Onze gemeente ligt in de deelgebieden 'Woerd, Waard en Vijfheerenlanden' en 'Centrale as'. Voor uitwerking van de opgaven zullen we aansluiten bij het best passende deelgebied, afhankelijk van de opgave.		Behoeft geen beantwoording
166	Zienswijze	Vijfheerenlanden	Op basis van dit concept IRP geven wij de volgende zienswijze: 1. Het IRP moet, na vaststellen in de gemeenteraden, worden gezien als een 'herenakkoord', waarbij gemeenten met behoud van de eigen publiekrechtelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van bijvoorbeeld gemeentelijke omgevingsplannen, afspreken de ambities en doelen van het IRP naar vermogen te helpen realiseren. Gemeenten zijn en blijven zelfstandig verantwoordelijk voor lokale omgevingsvisies en omgevingsplannen; het IRP biedt de context hiervoor. Wij vertrouwen er op dat de basis die er nu ligt en het draagvlak dat is ontstaan, garantie geeft voor het realiseren van de ambities en uitgangspunten in het IRP.	Verwerkt in IRP, Aanbiedingsbrief en Handreiking raadsvoorstel	Het IRP moet gezien beschouwd als een afspraak tussen de 16 gemeenten op de ruimtelijke ontwikkelrichting van de U16 regio en als basis voor samenwerken op de uitwerking en uitvoering. Daarnaast is het IRP onze gezamenlijke regionale basis voor de toekomst, waarmee we als U16 de regie kunnen houden over de samenwerking met rijk, provincie en andere partners hebben om de hoofdkeuzes scherper te maken en om de benodigde investeringen voor de uitvoering te krijgen.
167	Zienswijze	Vijfheerenlanden	2. In het IRP is een aantal inhoudelijke vraagstukken op de pijlers Werken en Energie nog niet volledig weergegeven. Nadere onderzoeken worden nog uitgevoerd en ingevoegd in het definitieve IRP. Voor een goede integrale benadering is het nodig dat alle pijlers voldoende zijn uitgewerkt. Deze pijlers dienen volwaardig - passend bij de uitgangspunten van de reeds uitgewerkte pijlers - te worden opgenomen in het definitieve IRP.	RES en Economie zijn nu volwaardig opgenomen in IRP	RES en Economie zijn nu volwaardig opgenomen in IRP
168	Zienswijze	Vijfheerenlanden	3. Een regionale investeringsagenda is een goede start om de ambities in het IRP te realiseren. Uitgangspunt moet zijn dat er geen ruimte is voor onderscheid in prioritering ten gunste van één van de ontwikkelingen of één van de deelnemende gemeenten. Dit vraagt naast transparantie ook een gelijk speelveld. In de regionale investeringsagenda dient inzicht te worden gegeven in de kosten van de verschillende ambities voor o.a. groen en landschap en mobiliteit en de mogelijkheden voor financiering van deze kosten. De regionale investeringsagenda dient onderdeel te zijn van fase 4: de ruimtelijke programmering.	Wordt verwerkt in Plan van Aanpak Fase 4A	In IRP Hoofdstuk 4 is de uitvoeringsstrategie voor het IRP beschreven. Hier staat op hoofdlijnen de organisatie van het vervolg en de belangrijkste stappen waarin de verdere uitwerking vorm krijgt. Komende tijd wordt in de uitvoeringsstrategie verder uitgewerkt tot een (Plan van) aanpak voor Fase 4, het programmeren. In de uitvoeringsstrategie is een regionale investeringsagenda beoogd als onderdeel van het integraal regionaal programma. De uitgangspunten en exacte uitwerking van de regionale investeringsagenda is onderdeel van de kwartiemakersfase en opstart programmeren die tot eind 2022 duurt.
169	Zienswijze	Vijfheerenlanden	4. In het kader van vitale kernen wordt genoemd dat de ontwikkeling van kleinschalige uitbreidingen niet afhankelijk hoeft te zijn van mobiliteitsopgaven. Echter, de ontwikkeling van 'vitale kernen' is hoofdzakelijk gericht op woningbouw, terwijl in sommige gevallen juist de samenhang en doorontwikkeling van lokale werklocaties voor behoud van bestaande en het ontstaan van nieuwe kleinschalige werkgelegenheid belangrijk is. Voor werklocaties wordt aangesloten bij het regionaal programma wonen en werken, waarbij mobiliteit wel weer randvoorwaardelijk is. Deze discrepantie dient te worden weggenomen. Het is niet de verwachting dat bestaande OV-knooppunten – nabij kleinere kernen - worden uitgebreid. De infrastructuur en OV-bereikbaarheid mag niet beperkend zijn voor de mogelijkheden om te groeien voor het behoud van vitale kernen.	Niet verwerkt	In de redeneerlijn Vitale Kernen wordt gesproken over de lokale behoefte en behoud van voorzieningen en werkgelegenheid. De uitwerking zal plaatsvinden in het regionaal programmeren, voor zowel het wonen als het werken. Het IRP geeft ruimte aan de ontwikkeling van vitale kernen en wil dit via gebiedsuitwerkingen verder uitwerken. Hierbij zal ook werken een rol spelen. De voorwaardelijkheid die u benoemt tussen werklocaties en mobiliteit in het regionaal programma wonen en werken kan in het IRP niet weggenomen worden, aangezien dit een provinciaal programma is. Binnen het IRP pleiten we voor een integrale visie op de vitale kernen.
170	Zienswijze	Vijfheerenlanden	5. Toetsend aan de ruimtelijke hoofdprincipes voor gezond stedelijk leven concluderen we dat in voldoende mate aandacht is gegeven aan gezond stedelijk leven voor iedereen, toegespitst op het sociaal domein. Waarbij in de nadere uitwerking wel aandacht dient te zijn voor de borging van de gezond stedelijk leven principes bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. We onderschrijven het voorstel om een handreiking voor gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen, gericht op maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen, te ontwikkelen en staan achter het gedachtegoed dat hieruit spreekt. Met deze handreiking krijgen genoemde voorzieningen een plek in het planproces, zonder dat het opgelegd of genormeerd wordt. Gevraagd wordt om aansluitend hierop een basisniveau vast te stellen.	Onderdeel van vervolguitwerking	Het belang van gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen wordt door de gehele regio onderschreven. De handreiking en voorgenomen uitwerking daarvan geven hier meer handen en voeten aan. In het huidige IRP is het nog niet mogelijk gebleken om een basisniveau voor gezond leven op te nemen. Of het nodig is om een basisniveau vast te leggen of hoe dit eruit zou kunnen zien zal onderdeel zijn van de uitwerking van deze handreiking.
171	Zienswijze	Vijfheerenlanden	6. Bij redeneerlijn 3, een gezonde regio begint met vitale kernen, wordt een aantal middelgrote kernen genoemd die een groeiambitie hebben die de lokale woningbehoefte overstijgt. Concreet ligt bij deze kernen de uitdaging om te onderzoeken hoe de ambities van deze kernen passen binnen de doelstelling voor landschap, groen, water en verkeer. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van Broekgraaf-Noord in Leerdam. Gevraagd wordt om de ontwikkeling van Broekgraaf- Noord in Leerdam toe te voegen aan het overzicht.	Verwerkt	Leerdam is toegevoegd aan de opsomming met middelgrote kernen, waarbij de uitbreiding Broekgraaf-Noord specifiek is benoemd. Voor het overige past de zienswijze goed binnen de redeneerlijn over vitale kernen.
172	Zienswijze	Vijfheerenlanden	7. Het uitgangspunt in het IRP blijft dat in de spits niet of nauwelijks meer auto's het wegennet op rijden en dat ook in de vitale kernen wordt ingezet op spitsmijden en duurzame vormen van mobiliteit, waarbij de fiets volop ruimte krijgt en de verbindingen tussen kernen en regioknopen met uitstekende OV-verbindingen wordt verbeterd, zowel met directe en snelle OV-lijnen als door de overstap tussen modaliteiten makkelijker te maken met multimodale hubs. Wat we nu zien is dat het OV in onze gemeente (en de meer landelijke gemeenten) alleen maar wordt afgeschaald en we voorlopig nog geen zicht hebben dat het OV weer terug komt of zelfs zal verbeteren (zoals beoogd in het IRP). In het IRP dient daarom meer aandacht te zijn voor OV verbindingen nabij vitale kernen en het uitwerken van andere, meer flexibele vormen van OV.		We richten ons als regio op de verbindingen die opgenomen zijn in het regionaal Toekomstbeeld OV; het grote wiel en de verbindingen die daar mee samen hangen is expliciet afgevallen in het Toekomstbeeld en komt dus niet terug in het IRP. Diverse verbindingen tussen achterland en regiopoorten en/of multimodale hubs moeten voorzien in de gewenste goede verbindingen. Hoge OV-kwaliteit is alleen mogelijk op plekken waar hoge concentraties van wonen en/of werken zijn; we hebben er als overheden belang bij om de buslijnen zo vol mogelijk te laten rijden om belastinggeld effectief te spenderen. Voor vervoer naar kleine kernen en verbindingen tussen middelgrote kernen geldt dat ze zelfstandig geen hoge OV-kwaliteit kunnen genereren en daarom richt het IRP zich op het aantakken van kernen op plekken (regiopoorten, multimodale hubs) met hoge OV-kwaliteit om een goede ketenreis mogelijk te maken, ook met flexibele vormen van OV.
173	Zienswijze	Vijfheerenlanden	8. In het IRP wordt vooral ingezet op duurzaam vervoer, Openbaar Vervoer en fiets. Voor ons is automobiliteit / doorstroming en het terugdringen van het sluipverkeer een belangrijk punt. Wij blijven daarom aandacht vragen voor automobiliteit, zeker voor ontsluiting van bestaande en te ontwikkelen bedrijventerreinen. Daarnaast moet het OV beter worden gefaciliteerd. De regiopoorten Meerkerk en Vianen worden wel genoemd, maar staan niet consequent op de kaart. Dit dient te worden toegevoegd. Verder dient de inzet te zijn gericht op rechtstreekse verbindingen vanuit deze regiopoorten naar Utrecht Centraal of het Utrecht Science Park (USP) en verbetering van het snelfietsnetwerk tussen Vijfheerenlanden en Utrecht.	Verwerkt in IRP	In IRP zijn Meerkerk en Vianen op kaart opgenomen. En inzet op rechtstreekse verbindingen vanuit deze regiopoorten naar Utrecht Centraal of het Utrecht Science Park (USP) en verbetering van het snelfietsnetwerk tussen Vijfheerenlanden en Utrecht overgenomen.

174	Zienswijze	Vijfheerenlanden	9. Ten aanzien van het ontwikkelpad en prioritering van activiteiten wordt aangegeven dat de volgordelijkheid in de ontwikkeling moeilijk is te bepalen. Onder meer omdat niet alle woningen of werklocaties tegelijk kunnen worden gerealiseerd. In het provinciaal regionaal programma wonen en werken, staat ook een prioritering van woningbouwprojecten en werklocaties beschreven. Graag aangeven in het IRP wat de relatie is tussen het IRP en regionaal programmeren. In fase 4 moet inzicht worden gegeven in de wijze waarop de prioritering van activiteiten plaatsvindt.	Is opgenomen in IRP (relatie met regionaal programmeren) en zal verwerkt worden in IRP fase 4 (ontwikkelpad)	Een nadere uitwerking van adaptief ontwikkelpad kan voor de grotere regionale (systeem)keuzes en projecten een beooogde fasering aanbrengen, dat hoeft niet voor alle projecten. In de uitvoeringsstrategie opgenomen in H4 van IRP en (plan van) aanpak fase 4 isl hier aandacht voor . Uitgangspunten en uitwerking zijn onderdeel van de periode tot eind 2022. De relatie met regionaal programmeren van Provincie Utrecht is geduid in IRP. Hoe regionaal programmeren van de Provincie Utrecht en integraal programmeren samen gaan werken behoeft nadere uitwerking.
175	Zienswijze	Vijfheerenlanden	10. Het effect van Corona wordt minimaal benoemd. Echter, de pandemie zou kunnen leiden tot veranderende uitgangspunten (bv. effecten op mobiliteit, woningbehoefte, thuiswerken). We vragen u een moment op te nemen in de programmering, waarop de effecten van de pandemie op het IRP en het ontwikkelpad worden bepaald.		De effecten op toekomstige mobiliteitstsromen van de Corona pandemie zijn lastig te voorspellen. Zeker is dat de efecten van meer thuiswerken zeer gunstig kunnen uitpaken voor het tegengaan van de overbelasting van de hoofdinfrastructuur; in studies zullen we daarom nadrukkelijk werken met varianten die uitgaan van meer thuiswerken en minder reizen in de spits, afgedwongen door generieke mobiliteitsmaatregelen (beprijzen, beperken, belonen).
176	Amendement op	Vijfheerenlanden	AMENDEMENT Natuurinclusieve landbouw is een belanrijk onderdeel van nieuwe natuur Gezien de groootte van het agrarisch gebied, behoort deze combinatie separaat vermeld te worden in het IRP. Voordat een voorstel wordt gedaan voor nieuwe natuur, moet nij de huidige beheerder worden nagegaan welke activitieiten er nu plaatsvinen om de biodoiversiteit te verbeteren. Alle ideeen mbt het bestaande landbouw areaal moeten in samenspraak en overleg met de agrarische sector opgepakt worden, zodat er echt een plan is om natuurdoelen te halen en de sector en de natuur er beide op vooruit kunnen gaan.	In het IRP zijn de teksten rond het 'perspectief agrarische sector' aangescherpt.	Natuurinclusieve landbouw' werd al genoemd bij de gebiedsopaven groen en landschap in de thematische uitwerkingen. Onder het kopje 'perspectief agrarische sector' in hetzelfde hoofdstuk is 'natuurinclusieve landbouw' benoemd als onderzoekvraag: Wat houdt kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw in elk deelgebied in en welk verdienmodel is het meest kansrijk? Hier is ook aangegeven dat er sprake moet zijn van maatwerk per deelgebied in nauw overleg met de agrarisch ondernemers. We zien de uitwerking hiervan als onderdeel van de gebiedsuitwerkingen in de vierde fase om de ambitie verbetering biodiversiteit handen en voeten te geven.
177	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	Geachte heren Verschuure en Jansen, Met veel aandacht hebben wij het ontwerp Integraal Ruimtelijk Perspectief (verder IRP) gelezen. Er ligt nu een mooie integrale visie die een goede basis vormt om regionale opgaven gezamenlijk op te pakken. Terecht kunnen we dit zien als een mijlpaal in de samenwerking van de afgelopen jaren. Wij zijn blij dat een behoorlijk aantal van de eerder verzonden reacties van ons college op het eerdere concept IRP is verwerkt in het ontwerp IRP. Toch zouden wij graag nog een aantal zaken in onze zienswijze willen meegeven. In bijlage 1 hebben wij onze tekstuele opmerkingen opgenomen.		Behoeft geen beantwoording
178	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	**De nood voor woningbouw in uitleglocaties om Wijk bij Duurstede vitaal te blijven houden is hoog.** Wij hebben tot 2040 te maken met gezinsverdunning en vergrijzing (groei van 75+ huishoudens). Tot en met 2025 kunnen we de woningvraag binnenstedelijk oplossen. Daarna zijn onze binnenstedelijke locaties op en moeten we op een uitleglocatie gaan bouwen. Vanaf 2026 tot 2030 zijn er bovenop de reeds toegestane woningbouw vanuit de provincie nog 400 woningen extra nodig om de vraag op te vangen. Na 2030 zijn dat er nog eens minimaal 600. Bureau Companen bevestigt dit in een dit jaar uitgevoerd woningmarktonderzoek (PRIMOS prognose). We kijken daarom nadrukkelijk naar woningbouw in de uitleglocaties de Geer III en Zuidwijk. Wij zijn nu met een verkenning bezig waar wij het beste welke woningaantallen kunnen realiseren. Verheugd zijn wij voor het feit dat de gewenste aantallen in het regionaal programma wonen en werken van de U16 zijn opgenomen.		In de redeneerlijn over Vitale Kernen wordt onderbouowd waarom het ontwikkelen voor eigen behoefte voor kleine en middelgrote kernen belangrijk is. Uw zienswijze sluit daar op aan.
179	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	Wij vragen van de U16 een meewerkende rol om onze woningbouwambities richting de provincie te faciliteren. Zeker nu de nood zo hoog is. Prettig om te lezen dat in het IRP de strikte koppeling tussen het niet meer belasten van het autoverkeersysteem en woningbouw deels is los gelaten. Dit door toe te voegen dat woningbouw voor eigen woningbouwbehoefte mogelijk is als het autoverkeersysteem nauwelijks meer belast wordt dan de huidige situatie. Toch blijft de sterke relatie met belasting van het autoverkeersysteem en woningbouw in het IRP bestaan. Wij blijven het belang benadrukken dat woningbouw voor eigen vitaliteit boven het autoverkeersysteem gesteld moet worden. Bouwen voor vitaliteit (uiteraard onder voorwaarden) zou te allen tijde mogelijk moeten zijn. Juist door het toevoegen van woningen zorgen we voor behoud van onze eigen voorzieningen. En dat het principe van nabijheid van voorzieningen in stand blijft. Hiermee ontlasten wij ook de stedelijke regio van Utrecht. En vallen er betaalbare eengezinswoningen vrij die een (beperkt) deel van de regionale woningvraag kunnen voorzien. Hiermee verminderen wij de druk op de woningmarkt van Utrecht. Bovendien faciliteren wij hiermee werknemers die dichterbij hun werk in Wijk bij Duurstede willen wonen, wat een positief effect heeft op de verkeersbewegingen. Van belang hierbij is dat het systeem van het wiel met spaken diep de regio in steekt. In het IRP wordt dit op p. 45 ook aangegeven. Voor onze gemeente is het dan ook belangrijk dat wij met toeleidende OV-lijnen goed worden verbonden met het wiel met spaken. Dat betekent aandacht voor een frequente OV-verbinding met Utrecht en een versterkte OV-verbinding naar Amersfoort. Wij verwachten overigens dat het toevoegen van woningen voor de vitaliteit het autoverkeersysteem nauwelijks meer belast wordt dan de huidige situatie. Werknemers zullen ook in post Corona tijdperk meer gaan thuiswerken. Ook het faciliteren van meer lokale werkgelegenheid binnen onze gemeente - door ruimte te bieden voor uitbreiding van ons bedrijventerrein draagt bij aan het verlagen van het woon-werkverkeer. Tenslotte verwachten wij dat Wijk bij Duurstede de komende jaren sterk vergrijst en daardoor de omvang van de beroepsbevolking en bijdrage aan spitsverkeer afneemt. Ter illustratie: het aantal 75+ huishoudens groeit van 1.140 in 2020 naar 2.900 in 2040 (zie ook figuur 1). Wij willen gaan bouwen voor mensen die nu ook al in Wijk bij Duurstede wonen (gezinsverdunning, toename aantal kleine huishoudens). Zie Figuur Ontwikkeling aantal huishoudens naar samenstelling 2020 - 2040		In de redeneerlijn over Vitale kernen vindt u veel van de argumentatie van uw zienswijze terug. Toch zit ook in uw zienswijze een balans ("onder voorwaarden" versus "te allen tijde") die gevonden moet worden. In het IRP benadrukken we de vitaliteitsopgave en daarmee trekt de regio een gezamenlijke lijn, onder meer naar de Provincie Utrecht. De uitwerking zal, zoals u suggereert, bij voorkeur in een gebiedsuitwerking voor vitale kernen gezamenlijk plaatsvinden. De bussen op de OV corridor N229 brengen reizigers naar het centrum van Utrecht, Utrecht CS en het USP en dat blijven ze komende jaren en op middellange termijn zeker rechtstreeks doen. Er kan in de verre toekomst een OV-netwerk ontstaan waarbij Lunetten-Koningsweg een zodanig aantrekkelijk knooppunt wordt dat het voor reizigers uit de Kromme Rijnstreek aantrekkelijk is om juist via dat knooppunt naar de belangrijke bestemmingen in Utrecht te reizen, zeker als in het centrum van Utrecht de doorstroming van het busverkeer vermindert. Echter, een dergelijke situatie vergt een knooppuntontwikkeling op Lunetten-Koningsweg met IC verbindingen en HOV lijnen naar USP die nog lange tijd aan studie, engineering en uitvoering met zich mee zal brengen, dus deze situatie is voor ongeveer 2035 (periode na de volgende OV-concessie) niet aan de orde.
180	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	Wij herkennen ons in het perspectief dat het IRP schetst voor het thema werken. In Wijk bij Duurstede kunnen wij een bijdrage leveren aan het accommoderen van ruimtevraag door kleinschalige uitbreidingen van lokale terreinen mogelijk te maken (conform pagina 87 van het IRP). Wij zijn het er daarom mee eens dat de uitbreiding van bedrijventerrein in Wijk bij Duurstede in het IRP is opgenomen (pagina 109). Het benoemen van de uitbreidingsbehoefte legt een stevige basis voor het bieden van doorontwikkelingsmogelijkheden voor ons MKB in de (nabije) toekomst. Voor het thema werken hebben wij daarom geen inhoudelijke opmerkingen bij het IRP. Wij willen snel van visie naar uitvoering, maar de vervolgstappen van de regionale samenwerking zijn nog niet overal scherp omschreven in het IRP. Door de huidige planologische beperkingen (rode contouren vanuit de provincie) kunnen wij onze uitbreidingsplannen nog niet uitvoeren en dat geeft onzekerheid (over termijn en haalbaarheid). Om de ambities uit het IRP uit te kunnen voeren richten wij ons daarom tot de provincie om duidelijkheid te verkrijgen. Dat doen wij door (parallel op deze reactie op IRP) een reactie te geven op hun Ontwerp Programma Wonen en Werken van 25 mei 2021 dat nu ter inzage ligt. Wij vragen de provincie om daarin 5 hectare (netto) bedrijventerrein Broekweg Noord / Langshaven op te nemen om te realiseren voor 2030. Datzelfde signaal zullen wij inbrengen in het vervolgproces van het IRP in de regio.		Kennis genomen van de zienswijze
181	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	**De opgave voor vitale kernen als type gebiedsuitwerking toevoegen** Op p. 143 van het IRP worden een aantal type gebiedsuitwerkingen genoemd. Wij stellen voor dat de opgave voor vitaliteit als gebiedsuitwerking aan wordt toegevoegd. Ook al kent elke kern in het ontwikkelpad haar eigen dynamiek en fasering, toch zijn er best een aantal onderwerpen waarop samengewerkt kan worden. Denk bijvoorbeeld aan kennisdeling, natuurinclusief bouwen en de gezamenlijke lobby richting de provincie op mobiliteitsgebied.	Suggestie is opgenomen in hoofdstuk 4, uitvoeringsstrategie	Een gebiedsuitwerking voor vitale kernen is een goede manier om deze opgave naast de metropoolpoorten en regiopoorten gezamenlijk op te pakken.
182	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	In het ontwerp IRP wordt er geen vervolg gegeven aan de aangenomen motie van de raad van Wijk bij Duurstede op 2 juni 2020 Deze motie is aangenomen tijdens de besluitvorming op de Ruimtelijke Contour. Er is eerder een toezegging gedaan deze mee te nemen in het IRP. Wij vinden hierover niets terug. In de motie spreekt de raad uit: 'Dat Wijk bij Duurstede zich nadrukkelijker vanuit de Kromme Rijn Delta inzet voor ontwikkeling van de Groen en Blauwe Recreatiezone in het gebied rond de Gravenbol, dat van groot belang is voor de regio in zijn algemeenheid en Wijk bij Duurstede in het bijzonder.' Wij stellen voor op p. 107 de volgende tekst op te nemen: 'Versterken van natuurgebieden in de uiterwaarden van de Nederrijn en Lek in combinatie met extensieve recreatie. Daar waar intensieve dagrecreatieterreinen aanwezig zijn zoals de Gravenbol in de uiterwaard Lunenburgerwaard deze behouden of verplaatsen naar minder kwetsbare gebieden.'	Verwerkt in IRP.	Tekstvoorstel in algemene zin voor de hele groenblauwe verbinding Lek opgenomen in IRP deelgebied Kromme Rijnvallei
183	Zienswijze	Wijk bij Duurstede	**Tot slot** Wij vertrouwen erop dat met het verwerken van onze zienswijze, het resulteert in een visie die wij met vertrouwen ter vaststelling kunnen voorleggen aan onze gemeenteraad. Als onze reactie nog vragen oproept, staan wij zeker open voor een gesprek. Hoogachtend, namens het college van burgemeester en wethouders van Wijk bij Duurstede,		Behoeft geen beantwoording

185	Zienswijze	Woerden	Geachte heer Hoeve, Op 30 maart 2021 heeft u het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) van de U16 met ons gedeeld. U heeft ons per e-mail verzocht om het concept IRP door te geleiden naar onze raad voor een zienswijze. Via deze brief sturen wij u de zienswijze van de gemeente Woerden op het concept IRP.		Behoeft geen beantwoording
186	Zienswijze	Woerden	Opgaven vragen om samenwerking De behoefte om te streven naar een regionaal perspectief en programma komt voort uit de grote opgaven in de fysieke leefomgeving waar onze regio voor staat. Vraagstukken op het gebied van de arbeids- en woningmarkt, landschap, bereikbaarheid en energietransitie beperken zich nu eenmaal niet tot de gemeentegrenzen. Zonder regionale afstemming zal het bijvoorbeeld niet lukken om vraag en aanbod op de woningmarkt beter in balans te krijgen, waardoor lokale woningzoekenden van een huis verstoken blijven. Als regionaal verbonden gemeenten is het goed om plannen af te stemmen en, waar mogelijk, samen te werken om bovenlokale opgaven het hoofd te bieden. Deze samenwerking kan een bijdrage leveren aan het verbeteren van de leefomgeving van de inwoners van onze regio.	Verwerkt in inleiding, voorwoord, uitvoeringsstrategie en krijgt uitwerking in Plan van Aanpak Fase 4	De behoefte aan samemwerking op deze thema's en in de integraliteit is evident en de basis van het IRP en de samenwerking in de U10. Dit is verwerkt in de uitvoeringsstrategie in hoofdstuk 4. Hier staat op hoofdlijnen de organisatie van het vervolg en de belangrijkste stappen waarin de verdere uitwerking vorm krijgt. Komende tijd wordt de uitvoeringsstrategie verder uitgewerkt tot een (Plan van) aanpak voor Fase 4. In Fase 4 gaat het in elk geval om afstemming van plannen, maar ook het samen maken en uitwerken van de grotere (systeem)keuzes en het faciliteren en ondersteunen van de uitvoering van plannen hoort daarbij. Het IRP moet gezien beschouwd als afspraak tussen de 16 gemeenten op de ruimtelijke ontwikkelrichting van de U16 regio en als basis voor samenwerken op de uitwerking en uitvoering.
187	Zienswijze	Woerden	De samenwerking biedt echter niet alleen kansen voor het verbeteren van de leefomgeving, maar biedt ook kansen voor sterkere belangenbehartiging richting andere overheidslagen, zoals het Rijk en de provincie Utrecht. Door onze opgaven als regio gezamenlijk te adresseren vergroten wij de kans op steun en medewerking van deze overheidslagen voor het realiseren van onze ambities. Gezien de kansen die samenwerking biedt, staan wij achter het streven naar een regionaal perspectief en programma als instrumenten voor regionale afstemming en samenwerking.	Verwerkt in inleiding, voorwoord, uitvoeringsstrategie en wordt verder uitgewerkt in Plan van Aanpak Fase 4	Het IRP is een regionale visie dat richting geeft en waarin nog een aantal onzekerheden bij de uitwerking en realisatie. Het IRP moet daarom ook worden gezien als onze gezamenlijke regionale basis voor de toekomst, waarmee we als U16 de regie kunnen houden over de samenwerking met rijk, provincie en andere partners hebben om de hoofdkeuzes scherper te maken en om de benodigde investeringen voor de uitvoering te krijgen. Een regionaal programma en lobby is daarvoor van belang.
188	Zienswijze	Woerden	Regionale samenwerking en democratische legitimiteit Bij regionale samenwerking is het van belang om voortdurend oog te houden voor de relatie tussen regionale samenwerking en democratische legitimiteit. De U16-regio is geen bestuurslaag, maar een netwerksamenwerking. Zonder voldoende draagvlak op lokaal niveau hebben regionale visies geen waarde. Vanuit deze realiteit is ervoor gekozen om het IRP van onderaf op te bouwen. Lokaal beleid en lokale ambities staan aan de basis van het regionale perspectief. Op deze manier is getracht een lokaal gedragen regionaal perspectief op te stellen.	Verwerkt in inleiding, voorwoord, uitvoeringsstrategie en wordt verder uitgewerkt in Plan van Aanpak Fase 4	Democratische legitimatie is de kracht en de kern van de U10 samenwerking
189	Zienswijze	Woerden	Daarnaast wordt het IRP niet gezien als een in beton gegoten visie, maar vormt het een adaptief ontwikkelpad. Om het lokale draagvlak voor het IRP te garanderen, is er sprake van een continue uitwisseling tussen lokaal beleid en regionale ambities. Hierbij trachten gemeenten elkaar op regionaal niveau vast te houden door gezamenlijke ontwikkelrichtingen te bepalen. Voorbeelden hiervan zijn het verdichten rondom knooppunten en het intensiveren van werklocaties. Flexibiliteit is niet alleen nodig voor de inhoud, maar ook voor de manier van samenwerken. Het IRP is in U16-verband ontwikkeld, maar niet alle bovenlokale opgaven lenen zich voor oplossingen op U16-niveau. Soms is het beter om in kleiner verband samen te werken. In het IRP wordt hier al op voorgesorteerd door deelgebieden, inclusief bijbehorende opgaven, te benoemen. In de praktijk zullen mogelijk nog andere samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ontstaan, omdat zij kansen voor samenwerking zien. Wij ondersteunen de keuze om het IRP van onderaf op te bouwen en het perspectief te beschouwen als een adaptief document. Het IRP is op deze wijze de optelsom van afzonderlijke lokale visies en de plek waar regionale afstemming plaatsvindt. Hiermee wordt recht gedaan aan de U16 als netwerksamenwerking en de betrokken gemeenten als verantwoordelijke lokale bestuurslaag. In onze ogen is dit de enige manier waarop regionale samenwerking succesvol kan zijn.	Vewerkt in uitvoeringsstrategie en krijgt nadere uitwerking in Plan van Aanpak Fase 4	Het IRP is geen eindbeeld maar heeft een adaptief karakter om mee te bewegen met de ontwikkelingen op diverse plekken, waaronder in de uitwerking bij gemeenten. Wel is het een gezamenlijk opgestelde en gedragen toekomstrichting dat moet worden gezien als overeenkomst tussen gemeenten voor de utiwerking op inhoud en proces.
190	Zienswijze	Woerden	Woerdense ambities overgenomen in IRP – passende ontwikkellijnen Doordat het IRP van onderaf is opgebouwd, zijn veel van onze huidige lokale ambities in het concept perspectief opgenomen. Zo sluit de woningbouwambitie aan op onze lokale woonvisie en is ons besluit om onderzoek te doen naar een randweg aan de oostkant overgenomen. Verder vinden wij het goed dat het document veel aandacht schenkt aan het onderwerp groen en landschap, inclusief de complexiteit van de bijbehorende agrarische transitie. Naar onze mening kan verandering in het agrarisch grondgebruik enkel tot stand komen door te streven naar gebiedsgerichte maatwerkoplossingen met alle betrokken belanghebbenden. In het IRP wordt deze werkwijze erkend.		Geen verwerking nodig
191	Zienswijze	Woerden	Belangrijk onderdeel van de pijler groen en landschap zijn de groene scheggen. De verbindings-gebieden tussen de steden en het omliggende groene landschap. De poldercheg 'Lange Linschoten – Woerden – Breukelen' sluit goed aan op onze ambities om de kern Harmelen niet aan de stad Utrecht te laten vastgroeien en de Jaap Bijzerwetering een prominentere rol te geven in de verbinding tussen het noordelijk en zuidelijk deel van Woerden. Ook het feit dat er inhoudelijk veel aandacht is voor de uitdagingen van de kleine(re) kernen stemt ons positief. De vitaliteit van de kleine kernen is een belangrijk, en vaak onderbelicht, onderwerp in onze regio. Op basis van het IRP kunnen wij, zowel individueel als gezamenlijk, het gesprek met de provincie aangaan over het belang van noodzakelijke kleinschalige woningbouwuitbreidingen voor de vitaliteit van de kleine kernen.		Geen verwerking nodig
192	Zienswijze	Woerden	Aandachtspunten Over het algemeen sluit het IRP aan op onze lokale opvattingen en ambities. Desalniettemin hebben wij ook enkele aandachtspunten, die wij willen meegeven en/ of waarover nadere afstemming noodzakelijk is.		
193	Zienswijze	Woerden	Haalbaarheid van ambities Zoals gezegd ondersteunen wij veel van de in het IRP opgenomen ambities. Wij zetten wel vraagtekens bij de haalbaarheid van een aantal ambities. Zo is de financiering van de plannen op het gebied van groen en landschap een forse uitdaging. De financiële huishouding van veel gemeenten staat al onder druk. Door de sterke focus op binnenstedelijke ontwikkeling, over het algemeen complex en kostbaar, zullen woningbouwprojecten geen enorme geldstromen genereren. Voor het toevoegen van natuur- en recreatiegebied en recreatieve en ecologische verbindingen zijn wij afhankelijk van financiële bijdragen van andere overheden en/ of private partijen. Vooralsnog is het onduidelijk of dergelijke partijen tot financiële bijdragen bereid zijn. Het is belangrijk om dit in de komende periode te achterhalen.	Zie uitvoeringsstrategie en wordt nader uitgewerkt in Plan van Aanpak Fase 4	Het IRP is een regionale visie die richting geeft en waarin nog een aantal onzekerheden bij de uitwerking en realisatie. Het IRP moet daarom ook worden gezien als onze gezamenlijke regionale basis voor de toekomst, waarmee we als U16 de regie kunnen houden over de samenwerking met Rijk, provincie en andere partners hebben om de hoofdkeuzes scherper te maken en om de benodigde investeringen voor de uitvoering te krijgen. Een regionale investeringsstrategie en lobbystrategie is onderdeel van de uitvoeringsstrategie en zal in Fase 4 de integrale programmering verder uitgewerkt worden.
194	Zienswijze	Woerden	Op het gebied van werken wordt ingezet op het mengen van wonen en werken en het intensiveren van bedrijventerreinen. Het intensiveren betekent in dit geval het verhogen van het aantal arbeidsplekken per hectare. Het intensiveren van bedrijventerreinen is een complexe en kostbare opgave. Zeker in het geval van bestaande bedrijventerreinen. Hoewel wij achter het idee van deze ambitie staan, zal de haalbaarheid in de praktijk moeten worden bewezen. Gezien onze lokale ervaringen met herstructurering, verwachten wij dat dit een lastig te realiseren ambitie is. Het lijkt ons verstandig om deze ambitie over enkele jaren te toetsen aan de praktijkervaring en, zo nodig, bij te stellen.		Intensiveren gaat vooral ook om het verhogen van het aantal arbeidsplaatsen per hectare, om groei van banen mogelijk te maken in de regio. De vraag is of hier in alle gevallen ook toevoegen van nieuw en of uit te breiden vastgoed (m2) bij hoort. Pas wanneer bestaand vastgoed onvoldoende omvang heeft, om toekomstige bedrijfsuitbreiding (en meer arbeidsplaatsen) te faciliteren, is intensivering nodig immers. Monitoren moet uitwijzen hoe groei van aantal arbeidsplaatsen in de regio (op bedrijventerreinen) zich verhoudt tov toename van het aantal m2 bedrijfsoppervlak. Dat is ook het moment om inzichtelijk te krijgen of vooral ook vastgoed/financiele opgave is. Dit is een aandachtspunt voor vervolg en komt terug in de uitvoeringsstrategie. Dit zal verdere uitwerking krijgen in (Plan van) aanpak Fase 4

195	Zienswijze	Woerden	Ten slotte streeft het IRP naar het beperken van automobiliteit in de spits. Gezien de drukte op de wegen in onze regio is dit een begrijpelijke ambitie en een goed streven. Wij moeten hierbij echter niet vergeten, dat het IRP voor de periode tot aan 2040 uitgaat van een toename van 104.000 tot 125.000 woningen en 80.000 arbeidsplaatsen. Ter illustratie: voor wat betreft het aantal woningen is dit vergelijkbaar met een stad als Eindhoven. Een dergelijke verstedelijkingsambitie zal volgens ons onvermijdelijk leiden tot een toename aan automobiliteit binnen en buiten de spits. Zeker op plekken waar de alternatieven voor autogebruik schaars zijn. Wij zijn dan ook enigszins sceptisch over de haalbaarheid van het beperken van de automobiliteit in de spits en denken dat het verstandig is om in de huidige plannen al rekening te houden met een toename van automobiliteit.		De teksten van het IRP gaan uitbereid in op automobiliteit, maar hebben als uitgangspunt dat we de capaciteit van het wegennet niet willen vergroten. Optimalisaties rond nieuwe verstedelijkingslocaties horen wel tot de mogelijkheden. De schaalsprong OV is essentieel om in het stedelijk gebied en de randen daarvan (bijvoorbeeld Papendorp en de A12 zone) ook een volgende stap in de mobiliteitstransitie te zetten waarbij we autogebruik in de spits voor reizigers met een goed OV- of fietsalternatief gaan ontmoedigen. Op die manier willen we als regio bewerkstelligen dat we de huidige capaciteit van het (hoofd)wegennet ook in de toekomst toereikend is. Daartoe zullen we niet alleen in de regio het autogebruik aan moeten pakken maar ook de landelijke stromen, voor reizigers met een goed OV- of multimodaal alternatief. Daarom is sterk inzetten op generiek mobiliteitsbeleid incl beprijzen en parkeermaatregelen een belangrijke hoeksteen van de beleidslijn voor mobiliteit in het IRP. De vraag over mogelijke effecten maakt onderdeel uit van vervolgonderzoek U Ned.
196	Zienswijze	Woerden	Lokale en regionale belangen Los van het realiteitsgehalte van enkele ambities zijn er plannen waarbij het lokale en regionale belang op gespannen voet met elkaar (kunnen) staan. Voorbeelden hiervan zijn de plannen voor regionale bedrijventerreinen en multimodale hubs. Voor beide onderwerpen is het van belang om de noodzaak goed te onderbouwen en inzichtelijk te maken welke lokale en regionale belangen worden gediend. Uiteindelijk nemen lokale overheden de besluiten over realisatie van multimodale hubs en regionale bedrijventerreinen. Het is daarom van essentieel belang om op lokaal niveau zicht te hebben op de voor- en nadelen van dergelijke plannen. Het is hierbij van groot belang dat lokale en regionale belangen met elkaar in balans zijn. Indien hier geen sprake van is, is het onmogelijk om lokaal draagvlak voor dergelijke plannen te verwerven.		In het IRP is het zoeken naar de juiste balans tussen wat lokaal gedragen is en wat op een aantal onderwerpen regionaal nodig is. Het lokale proces moet daarbij altijd zorgvuldig doorlopen worden om draagvlak te verwerven. Voor een aantal opgaven, zoals werklocaties en hubs, is daarom gekozen voor het benoemen van de opgave, zonder de oplossingen concreet te benoemen. De nut en noodzaak van regionale bedrijventerreinen wordt ook in het adviesrapport 'Beoordeling zoekgebieden voor regionale bedrijventerreinen U10' (Antea, 2021) beschreven.
197	Zienswijze	Woerden	Onduidelijkheden en onjuistheden Ten slotte bevat het IRP enkele onduidelijkheden en onjuistheden. In onze collegereactie van maart wezen wij u al op het feit dat er onterecht wordt gesproken over transformatie, verdichting, menging en uitbreiding van bedrijventerrein nabij station Woerden. Zoals eerder aangegeven transformeert Middelland-Noord naar een gemengd stedelijk woongebied. Er is echter geen sprake van verdichting dan wel uitbreiding van bedrijventerreinen nabij station Woerden. Daarnaast spreekt u op bladzijde 127 van het concept IRP over: 'Mogelijkheden uitbreiding (en schuifruimte) bedrijventerreinen Woerden richting A12'. Deze formulering is onduidelijk en roept vragen op. Wij verzoeken u om dit aan te passen naar: 'Mogelijkheden geplande uitbreiding bedrijventerreinen Woerden, te weten de schuifruimtelocaties Burgemeester van Zwietenweg en De Putkop.' Ten slotte sluit de kaart van bedrijventerreinen (blz. 86) niet aan op de gemeentelijke plannen. Er zijn vooralsnog geen plannen om Middelland-Zuid te herontwikkelen en bedrijventerrein De Putkop van een facelift te voorzien. Wij vragen ons af op welke gegevens deze kaart is gebaseerd en willen dat dit wordt aangepast.	Verwerkt in IRP	Formuleringen aangepast en tekstsuggesties zijn overgenomen
198	Zienswijze	Woerden	Daarnaast spreekt u bij de ontwikkeling van de regiopoort Woerden over mogelijke uitleglocaties aan de randen van Woerden (blz. 127). Hoewel dergelijke ontwikkellocaties in de toekomst niet kunnen worden uitgesloten, zijn hier vooralsnog geen plannen voor. Daarnaast zullen dergelijke keuzes in eerste instantie op lokaal niveau, bijvoorbeeld in het gemeentelijke omgevingsvisietraject, worden gemaakt. Deze zinsnede lijkt dan ook vooruit te lopen op de lokale besluitvorming en moet wat ons betreft worden geschrapt.	Verwerkt in IRP	De formulering is aangepast
199	Zienswijze	Woerden	Verder wordt in de tabel over woningbouw (blz. 154) gesproken over een bandbreedte aan te realiseren woningen tot aan 2040. Bij Woerden staat aangegeven, dat het gaat om binnenstedelijke woningbouwlocaties. Aangezien de gehanteerde bandbreedte van toepassing is op woningbouw in de gehele gemeente Woerden, inclusief de kernen Kamerik, Zegveld en Harmelen, betreft het hier niet enkel binnenstedelijke woningbouwlocaties. Het woord binnenstedelijk moet hier worden verwijderd.	Verwerkt in IRP	De formulering is aangepast
200	Zienswijze	Woerden	Aangezien wij enkele van de bovengenoemde onjuistheden in onze reactie van maart ook al onder de aandacht hebben gebracht, roepen wij u hierbij met klem op om dit in het IRP te corrigeren. Wij verwachten dat deze correcties, voorafgaand aan de besluitvormingsprocedure, worden doorgevoerd. Waar nodig treden wij graag met u in overleg, zodat de juiste informatie op de kaartbeelden en in de tekst en tabellen wordt opgenomen.		
201	Zienswijze	Woerden	Tot slot Op 8 maart jongstleden hebben wij als college reeds een reactie op het ontwerp IRP gegeven. Wij verzoeken u om deze eerder verstuurde collegereactie in samenhang met de nu voorliggende zienswijze te bezien. Wij zijn benieuwd op welke wijze u onze zienswijze in het IRP verwerkt. Uiteraard zijn wij tot een mondelinge toelichting van deze zienswijze bereid. Hoogachtend, Namens de gemeenteraad, V.J.H. Molkenboer drs. M.J.W. Tobeas voorzitter griffier		Behoeft geen beantwoording
202	Zienswijze	Zeist	Geachte heer Verschuure en heer Jansen, Hartelijk dank voor het toezenden van het concept Integraal Ruimtelijk Perspectief, Gezond leven in een stedelijke regio voor iedereen, maart 2021 (IRP). In uw aanbiedingsbrief nodigt u de gemeenteraden van de U16 gemeenten uit om een zienswijze in te dienen op het IRP. In deze brief geven wij u onze zienswijze op het IRP. Voordat wij inhoudelijk ingaan op onze zienswijze spreken wij onze waardering uit voor het proces van de totstandkoming van het IRP. Zoals u ook in het voorwoord van het IRP aangeeft, is samenwerking de beste manier om een plek te geven aan regionale opgaven. Die samenwerking hebben wij als prettig ervaren. Wat wij in dit proces in het bijzonder gewaardeerd hebben is de ruimte die individuele gemeenten hebben gehad om vanuit eigen identiteit, ambities en kansen bij te dragen aan oplossingen voor gezamenlijke maatschappelijke opgaven. Die ruimte blijkt uit de aandacht en betrokkenheid die gemeenten hebben voor elkaars inbreng en om daar, met respect voor elkaars standpunten, het goede gesprek over te voeren. Daar spreekt openheid naar elkaar toe uit. Het resultaat daarvan is zichtbaar in het IRP. We zien dat grote, middelgrote en kleine kernen allen in samenhang vanuit eigen identiteit en kwaliteiten bijdragen aan de gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven van de regio. Het resultaat is een evenwichtig ontwikkelperspectief, waar alle partijen voordeel bij hebben. Hieruit blijkt de kracht van de samenwerking van de regio en we zien vol vertrouwen tegemoet dat we deze wijze van samenwerken continueren in de 4e fase.		Behoeft geen beantwoording
203	Zienswijze	Zeist	**Zienswijze IRP** Onze zienswijze is gebaseerd op de Propositie van Zeist, die vorig jaar door onze raad is vastgesteld. Zeist draagt graag bij aan het goede leven. Op lokaal niveau - in de buurten, wijken en kernen van onze gemeente - en als deel van de regio. Vanuit de wens om onze bijdrage te concretiseren is vorig jaar de Propositie van Zeist opgesteld. Het is een eerste vertaling van verlangens, ambities en waarden van Zeist in kansrijke ontwikkelrichtingen voor de toekomst. Ontwikkelrichtingen die gebaseerd zijn op waarden die wij in Zeist belangrijk vinden. De Propositie helpt ons om vanuit de Zeister identiteit te sturen op maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. Het is hiermee tevens richtinggevend voor onze inbreng op bovenlokale processen en trajecten, zoals de POVI en het IRP. De Propositie van Zeist treft u als bijlage bij deze brief aan.		Behoeft geen beantwoording
204	Zienswijze	Zeist	Wij hebben onze zienswijze gebaseerd op de volgende vragen: ⍰ Kan Zeist zich inhoudelijk vinden in het IRP, waar zitten eventuele bezwaren en zorgen en hoe kunnen die worden weggenomen? Daarbij gaan we in op: o Bijdragen aan het goede leven van alle inwoners in Zeist en in de regio o Groen en landschap (groen-blauwe agenda en overige opmerkingen) o Mobiliteit (HOV-verbinding, fietsverbinding Zeist-USP en fijnmazig OV-netwerk) o Woningbouwontwikkeling (aantallen/differentiatie en natuurinclusief bouwen) o Werken (duurzame en circulaire bedrijvigheid) o Governance uitvoering IRP ⍰ Kan Zeist haar ambities realiseren met het IRP? ⍰ Vindt Zeist dat het IRP een goede inhoudelijke basis is voor onze samenwerking met de regio en andere partners in het ruimtelijk domein voor de komende jaren? Deze vragen komen achtereenvolgens aan de orde.		Behoeft geen beantwoording

205	Zienswijze	Zeist	**Bijdragen aan het goede leven van alle inwoners in Zeist en in de regio** Het IRP beschrijft een gewenst ruimtelijk toekomstbeeld voor de regio, waarin gezond stedelijk leven voor iedereen centraal staat. Het vertrekpuntpunt daarbij zijn de regionale opgaven op het gebied van groen en landschap, wonen, werken, mobiliteit en energie. Het IRP is gebaseerd op 7 perspectieven, die via 8 redeneerlijnen, uiteindelijk vertaald worden naar ruimtelijke keuzes in 5 deelgebieden. Iedere gemeente draagt daarmee, vanuit eigen ingebrachte kansen, belangen, ambities en mogelijkheden, bij aan het IRP. Door de zorgvuldige en gestructureerde opbouw van het stuk, is de totstandkoming van het perspectief en voorgestelde ruimtelijke keuzes goed te volgen en te begrijpen. Wat ons daarbij opvalt is dat het IRP een soort ruimtelijk ordeningsmodel voor de regio is geworden, met nadruk op het toewijzen van functies (zoals wonen en werken) en gebruik van ruimte. Wij zien de waarde en noodzaak daarvan in als manier om tot afgewogen keuzes in de regio te komen.		Behoeft geen beantwoording
206	Zienswijze	Zeist	Echter, ruimtelijke keuzes kunnen lokale gevolgen voor mensen hebben. In het IRP wordt in dit verband gesproken over een 'samenhangend systeem'. Als voorbeeld wordt genoemd dat 'keuzes in de noord-oost hoek effect kunnen hebben op de kwaliteit van leven in de zuid-west hoek en vice versa '(p.139). Wij zijn van mening dat het IRP per saldo voor iedere inwoner moet bijdragen aan het goede leven. Als inwoners nadelen van keuzes ondervinden, zal er een bepaalde mate van compensatie tegenover moeten staan, waardoor het IRP uiteindelijk voor alle inwoners bijdraagt aan het goede leven. Ook het IRP benadrukt dat door aan te geven dat er sprake moet zijn van een evenwichtige verdeling van lusten en lasten die horen bij de ontwikkeling van de regio (p.139). Het IRP maakt echter onvoldoende duidelijk hoe het gewenste ruimtelijke toekomstbeeld bijdraagt aan het goede leven en waar dat uit moet blijken.	Hoofdstuk strategie verder aangescherpt	De doelstelling van het IRP is Gezond Leven in een Stedelijke Regio. Daarmee is net zoals in de Gemeente Zeist, de kwaliteit van leven in de regio leidend voor het IRP. De keuzes die in het IRP gemaakt worden zijn in de regio afgewogen en uiteindelijk zullen gemeenten zelf werken aan de uitwerking van deze keuzes. Gemeenten zitten dus zelf aan het stuur en zorgen voor het 'Goede Leven' van hun bewoners. Wanneer het gaat om een evenwichtige verdeling tussen lusten en lasten wordt dit in de vervolgfase volgend op het IRP verder uitgewerkt. Hiertoe is het hoofdstuk over de vervolgstrategie verder aangescherpt.
207	Zienswijze	Zeist	Wij zien graag dat in het IRP meer expliciet wordt aangegeven hoe het gewenste ruimtelijke toekomstbeeld bijdraagt aan het goede leven van alle inwoners in de regio, met daarbij aandacht voor het belang van de intrinsieke waarde van natuur, flora en fauna.		Gezond leven in een stedelijke regio is het uitgangspunt van het IRP. Dit is het leidende idee waar vanuit de keuzes worden gemaakt. Specifiek is een handreiking toegevoegd over gezond leven in een stedelijke omgeving. Op het gebied van de intrinsieke waarde van natuur, flora en fauna laat de redeneerlijn 1 (groen en landschap) zien dat dit de basis is voor de verdere ontwikkeling van de regio.
208	Zienswijze	Zeist	Groen en landschap Groen-blauwe agenda Wij onderschrijven het belang van de groen-blauwe agenda die in het IRP is opgenomen en benadrukken de noodzaak van borging dat de groen-blauwe agenda ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. De uitvoering van de groen-blauwe agenda dient randvoorwaardelijk te zijn voor de in het IRP genoemde overige ontwikkelingen. Deze noodzaak tot borging is van groot belang, te meer nu de financiering voor deze agenda grotendeels nog moeten worden gevonden. Graag zien wij verduidelijkt hoe de uitvoering van de groen-blauwe agenda in het IRP geborgd wordt nu de financiering voor de uitvoering van de agenda onduidelijk is.		De groenopgave is net als de andere opgaven voor de regio ambitieus en voorwaardelijk voor de groei van de regio. Het klopt dat veel van deze ambities net als ambitites uit andere thema's nog niet financieel gedekt zijn. We benadrukken dat het gaat om een gezamenlijke ambitie van de regio waarbij de oplossingen ook moeten passen bij deze gezamenlijkheid. In het hoofdstuk uitvoeringsstrategie is dit in het IRP omschreven en in de vier fase wordt dit verder uitgewerkt. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het programma 'groen groeit mee' van provincie, gemeentes en waterschappen.
209	Zienswijze	Zeist	Overige opmerkingen Graag zien wij in het IRP opgenomen dat: - het Krommerijngebied aangewezen wordt als Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit staat een mogelijke energietransitie voor Zeist in dit gebied niet in de weg en biedt tegelijk een borging voor de bescherming en versterking van de bijzondere natuurwaarden en biodiversiteit in dit Krommerijngebied. - er een aaneengesloten en robuuste natuurcorridor van Groenekan tot en met tenminste Odijk wordt gerealiseerd (bij deelgebied Kromme Rijn Vallei). - bij het in het IRP genoemde robuuster maken en vergroten van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug ook aandacht nodig is voor het grote (hoogstnoodzakelijke) belang van tegengaan van verdroging in dit gebied en voor het versterken van de (natuur)kwaliteit. - er bij "Groen Groeit Mee" en bij de duizenden hectares natuur die worden aangelegd, benoemd wordt dat verbinding van natuurgebieden en groen en een (zo groot mogelijke) omvang en schaal van gebieden vanuit het oogpunt van ecologie en biodiversiteit, zeer belangrijk zijn.	Natuurcorridor Groenekan Odijk opgenomen. Tegen gaan van verdroging UHR aangescherpt in teksten redenerlijn 1 en thematische gebiedsopgave 'Groenraamwerk Heuvelrug-Lek'.	-Een bijzonder provinciaal landschap is een interessante gedachte. Echter deze status is ons binnen de provincie Utrecht onbekend. Bovendien is het aan de provincie om deze toe te kennen. -De natuurcorridor die u noemt was reeds opgenomen in de deelkaarten van het thema landschap en groen en is nu toegevoegd op de IRP kaarten. -Het tegengaan van de verdroging van de Utrechtse Heuvelrug heeft onze aandacht. De teksten van redeneerlijn 1 en de thematische gebiedsopgave 'Groenraamwerk Heuvelrug-Lek' zijn hier op aangescherpt. Bij de uitwerking zal samengewerkt worden met de 'Blauwe agenda Utrechtse Heuvelrug'. - Het belang van robuust verbinden van natuurgebieden is ons bekend en wordt meegenomen in de uitwerking waarbij altijd een integrale afweging gemaakt zal moeten worden.
210	Zienswijze	Zeist	**Mobiliteit (HOV-verbinding, fietsverbinding Zeist-USP, fijnmazig OV-netwerk)** *HOV-verbinding* Mobiliteit is, naast de andere pijlers, een belangrijke maatschappelijke opgave om gezond stedelijk leven voor iedereen in de regio mogelijk te maken. Wij onderschrijven dat een schaalsprong in het OV-systeem nodig is om een betere en veiliger bereikbare regio mogelijk te maken en daarbij het gebruik van de auto terug te dringen, in relatie tot de groei van de regio. Een voor Zeist belangrijke ambitie en ontwikkeling daarbij is de beoogde HOV-verbinding tussen Zeist en het USP (en mogelijk verder naar Amersfoort). Deze verbinding is in het IRP opgenomen als onderdeel van het 'wiel met spaken' en tevens verbonden aan de ontwikkeling van regiopoort Zeist-Noord. Ten aanzien van de HOV-verbinding merken we op dat in het IRP als vervoersmodaliteit een tram(lijn) wordt genoemd. Dit kan de indruk wekken dat er door Zeist of de regio een voorkeur dan wel een keuze gemaakt is voor een tramverbinding als vervoersmodaliteit. Daar is echter geen sprake van. Er is door Zeist of de regio nog geen keuze gemaakt over de vervoersmodaliteit van de HOV-verbinding. Wij willen daar in het IRP ook niet op voorsorteren. Op basis van verder onderzoek moet de vervoersmodaliteit bepaald worden, passend bij de duurzame ambities van Zeist. Graag zien wij dat de tram in deze context wordt vervangen door een door Zeist in overleg met de regio nader te bepalen duurzame vervoersmodaliteit voor de HOV-verbinding. Ten aanzien van het voorkeurstraject van de HOV-verbinding spreken wij niet de voorkeur uit langs de A-28, maar een tracé via de Universiteitsweg, Utrechtseweg en de Dreef.	Verwerkt in IRP	Voor de ontwikkeling van het OV netwerk baseren we ons in de regio op het regionale Toekomstbeeld OV. De OV-corridors die in dat document genoemd staan werken we samen met de provincie uit tot OV-lijnen van hoge kwaliteit (vwb snelheid en frequentie) naar alle windrichtingen van de regio. Hoge OV-kwaliteit is alleen mogelijk tussen plekken met hoge concentraties van wonen en/of werken; we hebben er als overheden belang bij om de buslijnen zo vol mogelijk te laten rijden om belastinggeld effectief te spenderen. Voor vervoer naar kleine kernen en verbindingen tussen middelgrote kernen geldt dat ze zelfstandig geen hoge OV-kwaliteit kunnen genereren en daarom richt de visievorming in de regio zich op het aantakken van kernen op plekken (regiopoorten, multimodale hubs) met hoge OV-kwaliteit om een goede ketenreis mogelijk te maken.
211	Zienswijze	Zeist	Fietsverbinding Zeist-USP In het IRP wordt gesproken over een rechtstreekse fietsverbinding tussen Zeist en het USP. Onder regie van de provincie worden, onder meer met gemeente de Bilt, al langere tijd de mogelijkheden onderzocht van een fietsroute tussen Zeist en het USP, in het verlengde van de Krommerijnlaan. Voor Zeist is van belang dat de (bestaande) fiets verbinding met het USP veilige, comfortabel en duurzaam is, waarbij rekening wordt het belang van de natuurwaarden. Via deze zienswijze vragen wij de regio om de provincie, als initiatiefnemer van het traject van een fietsverbinding tussen Zeist en het USP, spoedig een besluit te laten nemen over de fietsverbinding tussen Zeist en het USP. Daarover gaan we graag met onze buurgemeente De Bilt en provincie verder in gesprek. Overigens is ons niet bekend dat de fietsverbinding Zeist-USP onderdeel is van het programma snelfietsroutes (blz. 115).		Wij ondersteunen de vraag van de gemeente Zeist om de provincie, als initiatiefnemer van het traject van een fietsverbinding tussen Zeist en het USP, spoedig een besluit te laten nemen over de fietsverbinding tussen Zeist en het USP. Daarover gaan we graag met onze buurgemeente De Bilt en provincie verder in gesprek.
212	Zienswijze	Zeist	Fijnmazig OV-netwerk In het IRP zou meer nadruk gelegd kunnen worden op het belang van het realiseren van een fijnmazig OV-netwerk die steden, dorpen en OV-knooppunten met elkaar verbindt. Voor Zeist is dat het OV richting het centrum van Zeist en richting kernen als Den Dolder, Huis ter Heide én Austerlitz.	Geen aanpassing in IRP	Verzoek om meer nadruk te leggen op fijnamazige OV netwerk, is niet conform Toekomstbeeld OV netwerkvisie
213	Zienswijze	Zeist	**Woningbouwontwikkeling (Aantallen/differentiatie en natuurinclusief bouwen)** *Aantallen/differentiatie* Het IRP noemt een bandbreedte van aantal mogelijk te ontwikkelen woningen in Zeist-Noord, te weten 0-5.000 woningen. Het genoemde aantal woningen hangt samen met de financiële haalbaarheid van de realisering van de HOV-verbinding USP-Zeist-Noord. Deze hangt weer samen met de keuze voor de modaliteit van die HOV-verbinding. Wij zien het aantal te ontwikkelen woningen niet als een taakstelling maar benaderen deze nadrukkelijk als maatschappelijke opgave voor Zeist. Vanuit Zeist geven we op een eigen manier en vanuit Zeister ontwikkelwaarden invulling aan deze maatschappelijke opgave, waarbij het aantal te realiseren woningen belangrijk is, maar niet centraal staat. Vanuit dat perspectief willen we – als dat passend is - zeker bijdragen aan een gezonde en duurzame regio, met een gedifferentieerd en aantrekkelijk woonmilieu voor de inwoners van Zeist en de regio, met een veilige, snelle en comfortabele verbinding tussen Zeist en Utrecht. Dat geldt eveneens voor de ontwikkeling van het OV-knooppunt stationsgebied Driebergen-Zeist.		De genoemde bandbreedte voor het aantal woningen bij Zeist-Noord is afgeleid uit de groeifondspropositie waarin het doortrekken van de HOV lijn van USP naar Zeist-Noord inderdaad een sterke samenhang heeft met de mogelijkheden tot woningbouw. De bandbreedte (0 - 5.000) laat volop ruimte voor de eigen invulling van Zeist. Verstedelijking in Zeist-Noord en rond het station Driebergen-Zeist zouden een goede toevoeging vormen op de woonlocaties in de regio.
214	Zienswijze	Zeist	*Natuurinclusief bouwen* Het IRP heeft veel aandacht voor de intrinsieke waarden van groen en landschap, natuurwaarden en biodiversiteit. Wij vinden het belangrijk dat bestaande natuur- en groenwaarden de basis vormen voor planvorming bij nieuwe (woning) bouwontwikkelingen. Dat draagt in grote mate bij aan de ambities van het IRP. Wij zien daarom graag dat het belang van natuurinclusief ontwerpen en bouwen ook aandacht krijgt in het IRP. Op dit moment is dat niet het geval.	Opgenomen in IRP	Het belang van natuurinclusief bouwen is inderdaad groot, maar de uitwerking hiervan zal op lokaal schaalniveau plaatsvinden. In het IRP willen we het belang onderschrijven en wordt dit opgenomen bij de uitgangspunten binnen de redeneerlijn over groen (redeneerlijn 1).

215	Zienswijze	Zeist	Werken (duurzame en circulaire bedrijvigheid) Duurzame en circulaire bedrijvigheid We kunnen ons goed vinden in het belang dat het IRP hecht aan de economische transitie naar duurzame en circulaire bedrijvigheid en fysieke ruimte die daar voor nodig is. Tegelijkertijd missen we in het IRP hoe deze transitie actief en concreet wordt bevorderd en gerealiseerd wordt. Graag zien wij in het IRP een nadere toelichting op hoe deze overgang naar duurzame en circulaire bedrijvigheid daadwerkelijk zal worden gerealiseerd.	Uitwerking in vervolgfase	In het IRP wordt veel belang gehecht aan de transitie naar een circulaire economie, bijvoorbeeld in de redeneerlijn 7 over werklocaties. Daarin wordt het toekomstbeeld geschetst. In het vervolgproces is het aan de samenwerkende gemeenten om afspraken te maken over hoe deze opgave nader wordt uitgewerkt.
216	Zienswijze	Zeist	Governance uitvoering IRP Zoals uit hoofdstuk 4 blijkt, is de uitwerking en uitvoering van het IRP een uitermate complex proces. Veel partijen zijn betrokken bij de uitvoering van het IRP, ieder met eigen gezag en invloed. Op dit moment ligt in hoofdstuk 4 veel nadruk op de procesbeschrijving van de uitvoering. Dat is nodig om met elkaar het zelfde beeld te hebben over hoe we uitvoering kunnen geven aan het IRP. Wij onderschrijven dat beeld waarbij de regio met name een coördinerende rol heeft en gemeenten zelf initiatiefnemer zijn van projecten op het grondgebied van de gemeente. Waar sprake is van projecten waar buurgemeenten of andere gemeenten en (regionale) stakeholders bij betrokken zijn, wordt gekeken naar passende samenwerkingsvormen, zoals het sluiten van allianties. Tegelijkertijd missen we wie waarop de regie voert, waar welke besluiten worden genomen en – vooral - welke invloed inwoners kunnen hebben. Voor participatie vragen wij nadrukkelijk meer ruimte en tijd dan tot nog toe is ingeruimd. Daarbij is van belang dat er balans is tussen de meerwaarde van samenwerken in uitvoeringsgerichte netwerken enerzijds en lokale democratische legitimatie anderzijds. We realiseren ons dat dit een stevige uitdaging is, maar het is dé factor die het slagen van de uitvoering van de ambities bepaalt. Graag zien wij dat in hoofdstuk 4 ook ingegaan wordt op de governance van de uitvoeringsstrategie en in het bijzonder de participatie.	Verwerkt in hoofdstuk 4 de uitvoeringsstrategie	In hoofdstuk 4 is de relatie met de participatie in de realisatiefase gelegd en is dit gekoppeld aan het adaptieve karaker van het IRP. Het uitwerken van de governance is onderdeel van Fase 4A, de kwatiermakersfase voor het integraal programma. Governance U10 is leidend.
217	Zienswijze	Zeist	**Kan Zeist haar ambities realiseren met het IRP?** In de inleiding van deze zienswijze is aangegeven dat de Propositie van Zeist het vertrekpunt vormt voor de Zeister inbreng in het IRP. In onze inhoudelijke bijdrage aan het IRP hebben wij onze ontwikkelkansen en onderzoeksrichtingen uit de Propositie van Zeist, voor zover relevant voor het IRP, als vertrekpunt genomen en ingebracht in het ontwerpproces. Dat zien we terug in het IRP. Onze Zeister ambities kunnen binnen het IRP gerealiseerd worden en zijn regionaal van betekenis. Aan het eind van deze brief treft u een overzicht aan welke ontwikkelkansen en onderzoeksrichtingen uit de Propositie van Zeist, aansluiten bij ruimtelijke keuzes van de deelgebieden Kromme Rijn Vallei en Noordoostflank.		Behoeft geen beantwoording
218	Zienswijze	Zeist	**Vindt Zeist dat het IRP een goede inhoudelijke basis is voor de samenwerking met de regio en andere partners in het ruimtelijk domein voor de komende jaren?** Wat ons betreft is dat het geval, mits er bij de regio en partners een gezamenlijk commitment is op het IRP. De regionale opgaven vergen een genuanceerde uitwerking die past bij het karakter en de identiteit van de individuele gemeenten. Wij vragen daar bij de uitwerking van de opgaven aandacht voor. Vanuit Zeist werken wij graag vanuit onze eigen ontwikkelwaarden met de regio en partners samen om onze gezamenlijke ambities te realiseren. Wij herkennen onze Zeister ambities in het IRP en hebben vertrouwen in een succesvolle samenwerking. Hiermee sluiten wij onze zienswijze op het IRP af. Mocht u naar aanleiding van onze zienswijze nog vragen hebben, kunt u hiervoor Jan Peter Gulmans benaderen (j.gulmans@zeist.nl). Wij wensen u succes met de afronding van het IRP. Hoogachtend, burgemeester en wethouders van Zeist, de gemeentesecretaris, de burgemeester, dr. H.S. Grotens drs. J.J.L.M. Janssen		Behoeft geen beantwoording
219	Motie op zienswi	Zeist	Motie Verbeteren en fietsveiliger maken van de Bisschopsweg Datum raad: 08 juli Agendapunt: Concept zienswijze IRP Indiener(s): Walter van Dijk (VVD), Pieter Verolme (ChristenUnie/SGP), Freerk Andre de la Porte (D66), Gerard van Vliet (GroenLinks) Onderwerp /Titel: Verbeteren en fietsveiliger maken van de Bisschopsweg Uitslag stemming: Motie Verbeteren en fietsveiliger maken van de Bisschopsweg De gemeenteraad van de gemeente Zeist, In vergadering bijeen op 8 juli 2021, beraadslagende over het raadsvoorstel Concept zienswijzen IRP (21RV042). Overwegende dat: - De fietsverbinding naar Utrecht (USP) via de Bisschopsweg verbeterd en fietsveiliger moet worden; - Hierover brede consensus is in de raad, zoals bleek tijdens het debat over het raadsvoorstel. Verzoekt het college - In overleg met de hiervoor relevante bestuurlijke partners maatregelen te nemen die de fietsveiligheid op de Bisschopsweg op korte termijn verbeteren, waarbij in eerste instantie vooral gedacht kan worden aan betere verlichting en het tegengaan van sluipverkeer; - In gesprek te gaan met de provincie over financiële steun en met de gemeente De Bilt over het verkrijgen van medewerking aangezien de route over grondgebied van deze gemeente loopt; - In de begroting 2022 aan te geven of een financiële bijdrage vanuit de gemeente Zeist is vereist en hiervoor indien nodig middelen vrij te maken. En gaat over tot de orde van de dag. Walter van Dijk Pieter Verolme Freerk Andre de la Porte Gerard van Vliet VVD ChristenUnie/SGP D66 GroenLinks	Geen aanpassing in IRP	De fietspaden in het kaartbeeld zijn aangepast gebaseerd op bestaande wegen en paden. De Bisschopsweg is niet opgenomen als regionale verbinding, want deze voldoet niet aan de kwaliteitseisen vanwege de te hoge omrijdfactor. Een directe fietsroute Zeist-USP is al meer dan 10 jaar een belangrijke optie in het verbeteren van het regionale fietsnetwerk omdat de omrijdfactor tussen Zeist centrum/noord/west en USP alsmede Utrecht centrum/zuid erg hoog is vergeleken met andere fietsverbindingen in de regio gericht op USP en Utrecht. In alle beleidsvisies die we in de regio, in samenwerking met andere overheden maken, zal vanwege grote nut en noodzaak deze verbinding telkens boven komen drijven, waarbij de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het betreffende gebied de noodzaak voor een zorgvuldige inpassing evident maken. Het is wel een onderzoeksoptie naar het vervolg, met een indicatief tracé opgenomen op de kaart.